

ปัจจัยและแนวทางแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

วิทยานิพนธ์

ของ

นุชสุดา ละมัยกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**FACTORS AND PROBLEM SOLVING GUIDELINES TOWARDS
THE DROPPING OUT OF LOWER SECONDARY STUDENTS
IN SCHOOLS UNDER BURIRAM EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3**

Nuchsuda Lamaikul

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Education Program in Educational Administration**

October 2011

Copyright of Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยดีด้วยความกรุณาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ ประธานกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.สาธิต ผลเจริญ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ดร.สุรัชย์ ปิยานุกุล กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์จำเริญ อุ่นแก้ว ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนคณาจารย์ในบัณฑิตวิทยาลัยทุกท่าน ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน คือ นางประเทือง กัณหาทิพย์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านทุ่งใหญ่ นายสมพงษ์ การะเกด ผู้อำนวยการโรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล ๑) สังกัดกองการศึกษา นายธวัชชัย ศิสระวินิจ รองผู้อำนวยการโรงเรียนนางรอง ที่ให้ความกรุณา ตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เจ้าหน้าที่ ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 3 ที่กรุณาตอบแบบสอบถามของผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสำเภา บวรชาติ คุณแม่มาลินี บวรชาติ และขอขอบคุณ เพื่อนนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่น 12 หน่วยบริการการศึกษานางรอง ทุกคนที่ให้การสนับสนุนให้กำลังใจ และข้อเสนอแนะด้วยดีเสมอมา

ประ โยชน์และคุณค่าที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

นุชสุดา ทะมัยกุล

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยและแนวทางแก้ปัญหการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 3		
ผู้วิจัย	นุชสุดา ละมัยกุล		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ	ที่ปรึกษาหลัก	
	ดร.สาธิต ผลเจริญ	ที่ปรึกษารวม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม และโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 2,302 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 101 คน และครูจำนวน 2,201 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหาร จำนวน 80 คนและครู 327 คนโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกนทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 2.26-6.84 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9851 สถิติที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ t-test (Independent Samples) โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคัน
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่
ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน ด้านตัวนักเรียน ด้านสภาพชุมชน และด้านสภาพโรงเรียน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัย
ที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามประเภท
ของโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิมและ
โรงเรียนขยายโอกาสมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรริรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. การศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพชุมชนคือให้มีการจัดหาอาชีพและแนะแนวให้
ผู้ปกครองทำเป็นหลักแหล่ง ให้สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือนักเรียน
ที่ขาดแคลน ให้มีการจัดหารายได้ให้กับเด็กนักเรียนระหว่างปิดภาคเรียน ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
กับสภาพโรงเรียน คือ จัดการเรียนการสอนเสริมนักเรียนที่เรียนเก่งและซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้า
ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมจะมีความรักความห่วงใยโรงเรียน จัดการเรียน
การสอนเพื่อฝึกอาชีพให้กับนักเรียน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัว คือ ควรร่วมมือกับ
สถานศึกษาเพื่อติดตามการเรียนของลูก เป็นผู้สนับสนุนให้ลูกได้เรียนตามความสามารถ เป็นที่
ปรึกษาที่ดีให้กับลูก แนะนำให้ประพฤติแต่ในสิ่งที่ดี ควรใช้เวลาให้อยู่กับลูกมากที่สุด ผู้ปกครอง
ควรมีการวางแผนด้านการศึกษาให้กับลูก ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพตัวนักเรียนคือ ให้มีบริการ
จัดสรรเงินกู้-ยืม เพื่อการศึกษา โดยให้นักเรียนเข้าถึงได้ง่ายมีความสะดวก และรวดเร็ว ให้มี
การเสริมสร้างคุณลักษณะของนักเรียน ให้มีทักษะ ให้มีสมรรถนะสามารถประกอบอาชีพ
ได้หลากหลายรวมถึงการประกอบอาชีพอิสระได้มากขึ้น มีการจัดระบบความช่วยเหลือ สนับสนุน
การเรียนการสอนซ่อมเสริม ให้มีระบบที่ช่วยให้นักเรียนสามารถทำการศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง
ได้สะดวก

TITLE Factors and Problem Solving Guidelines towards the Dropping out of Lower Secondary Students in Schools under Buriram Educational Service Area Office 3

AUTHOR Nuchsuda Lamaikul

THESIS ADVISORS Assistant Professor Dr. Piyaporn Siripanumas Major Advisor
Dr. Satit Porlcharoen Co-advisor

DEGREE Master of Education MAJOR Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University YEAR 2011

ABSTRACT

The objectives of this research were :1) to study the opinions of the school administrators and teachers about the factors and problem solving guidelines towards the dropping out of lower secondary students in schools under Buriram Educational Service Area Office 3; 2) to compare the opinions of the school administrators and teachers about the factors and problem solving guidelines towards the dropping out of lower secondary students in schools under Buriram Educational Service Area Office 3; and 3) to find out the problem solving guidelines towards the dropping out of lower secondary students in schools under Buriram Educational Service Area Office 3. The population were 2,302 people including 101 school administrators, and 2,201 teachers . The samples were 80 school administrators, and 327 teachers, selected by the Table of Krejcie & Morgan, and stratified random sampling, respectively. The instrument used for collecting the data was a questionnaire with its discrimination value between 2.26-6.84, and reliability at .9820. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, and independent samples t-test. The significant difference was set at the level of .05.

The findings were as follows:

1. The opinions of the school administrators and teachers about the factors and problem solving guidelines towards the dropping out of lower secondary students in schools under Buriram Educational Service Area Office 3 as a whole were at "high" levels. When considering at each aspect, it was found that the states of students' family, students, states of community, and states of schools were at "high" levels.

2. The comparison between the opinions of the school administrators and teachers about the factors and problem solving guidelines towards the dropping out of lower secondary students, classified by school sizes as a whole was not different.

3. The guidelines of the study revealed that the factors of state of the community roles should be provided for being the sources to solve the students' family problems who had low incomes. The schools and the communities should coordinate with related agencies to establish the funds to help students who are poor and help them having jobs to do in summer to get more incomes. The factors of the states of schools were that teachers should arrange the lesson plans to teach both high and low students, make them to love and care their schools and arrange the lesson plans to train students in careers skills. The factors of students' family were that the family should coordinate with schools to follow up the education of their children. The parents should support their children about the education and let them study the subjects that they like. The parents should be the good advisors to give suggestions to them and have the time for their children. The parents should also arrange the educational plan for their children. The factor of students were that they should arrange about the loan for education to them and they have easy to access conveniently and fast. They should develop the characteristics of students to have skills to perform a variety of professions. Including can get careers. They should have the assistance system, remedial teaching and learning support, and having a system that allows students to make themselves more easily.

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
	สมมติฐานการวิจัย.....	4
	ความสำคัญของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	7
	ทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ของอับราฮัม มาสโลว์.....	8
	อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก.....	10
	แนวปฏิบัติ.....	12
	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.....	12
	พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.....	12
	พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545.....	14
	นโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษา.....	15
	ภารกิจและบทบาทของบุคลากรในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	19
	บทบาทของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อ โรงเรียนและชุมชน.....	19
	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.....	22
	เจตคติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง.....	24
	ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคัน.....	25
	ปัญหาและผลกระทบจากการออกกลางคันของนักเรียน.....	33
	แนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน.....	36
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
	งานวิจัยในประเทศ.....	39
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	50
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	51
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	81
	สมมติฐานการวิจัย.....	82
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	82
	สรุปผลการวิจัย.....	83
	อภิปรายผล.....	86
	ข้อเสนอแนะ.....	91
	บรรณานุกรม.....	92

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551	17
2 จำนวนนักเรียนออกกลางคันจำแนกตามอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551	18
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3....	50
4 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	58
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู.....	59
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านสภาพชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู.....	60
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านสภาพโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู.....	61
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านสภาพครอบครัวนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู.....	63
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านตัวนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู.....	64
10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยภาพรวม.....	66
11 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพชุมชน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน	67

สารบัญ (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพโรงเรียน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน	69
13	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน	71
14	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพตัวนักเรียน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน	73
15	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพชุมชน.....	75
16	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพโรงเรียน.....	76
17	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพครอบครัว นักเรียน.....	76
18	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพตัวนักเรียน.....	77
19	คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามุรขุมย เขต 3.....	119

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	23
2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	48

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก และได้กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมแห่งชาติ (2542 : 1) ได้กล่าวว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ต้องการที่จะให้เด็กไทยทุกคนได้เข้ารับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 ปี และเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 9 ปี อีกทั้ง วิทยากร เชียงกูล (2549 : 3) กล่าวว่า อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ก็ชี้ให้เห็นจุดยืนของการศึกษาไทยที่ต้องการให้เด็กได้รับการศึกษาในแต่ละระดับชั้น บนพื้นฐานของโอกาสที่เท่าเทียมกัน เพื่อเป็นการยกระดับการศึกษาของพลเมืองไทยให้สูงขึ้น

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา ประเทศไทยเริ่มประสบกับภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ประชาชนไม่มีงานทำและมีผู้ต้องออกจากงานเป็นจำนวนมาก ผู้ปกครองส่วนหนึ่งของนักเรียนขาดรายได้ไม่มีเงินการศึกษาของบุตร ทำให้มีผลกระทบนักเรียน โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะจากผลการสำรวจข้อมูลของนักเรียนออกกลางคัน ปีการศึกษา 2550 พบว่าตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 178 เขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ (2550: 3) พบว่า สถิตินักเรียนออกกลางคันทั้งสิ้น 119,626 คน จำแนกเป็นนักเรียนชาย 69,244 คน นักเรียนหญิง 50,382 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 จากนักเรียนทั้งหมด 8,513,828 คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นนักเรียนออกกลางคันในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มากที่สุดมีจำนวน 20,069 คน รองลงมาเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวน 18,158 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวน 13,774 คน ตามลำดับ สาเหตุหนึ่งของการออกกลางคันของนักเรียนเกิดจาก ฐานะยากจน 39,700 คน อพยพตามผู้ปกครอง 18,133 คน มีปัญหาครอบครัว 12,600 คน มีปัญหาในการปรับตัว 7,403 คน หาเลี้ยงครอบครัว 5,114 คน สมรส 4,898 คน เจ็บป่วย/เกิดอุบัติเหตุ 1,052 คน ต้องคดี/ถูกจับ 252 คน และส่วนที่เหลือ 30,474 คน เป็นกรณีอื่น ๆ ซึ่งจำนวนเด็กที่หายไประหว่างปี หรือออกกลางคันมีเป็นประจำทุกปี โดยในแต่ละระดับชั้นจะมีนักเรียนที่หายไปประมาณ 3,000 คน หากคิดรวมเด็กทั้ง 12 ชั้นปี เฉลี่ยประมาณ 36,000 คน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 12 ปี และให้จัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนจำนวนหนึ่งไม่พร้อมที่จะเรียนให้จบและยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกที่มีอิทธิพลทำให้นักเรียนออกกลางคันและถ้าหากไม่มีการควบคุมปัจจัยเหล่านั้นให้คงที่แล้วก็เชื่อว่าอัตราการออกกลางคันของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นก็จะยังคงมีอยู่และมีจำนวนมากยิ่งขึ้น

ปัญหาที่ตามมาภายหลังการออกกลางคันคือ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำมาตรการรองรับหลังจากที่นักเรียนออกจากระบบโรงเรียน ส่งผลให้นักเรียนที่ออกกลางคันจำนวนมากใช้ชีวิตอย่างไม่มีเป้าหมาย และมีแนวโน้มกระทำความผิด และยังพบว่า มีเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ประมาณ 36,000 คน ส่วนใหญ่เป็นเด็กระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (กฤษณพงศ์ พุทธะกุล, 2550 : 1) เนื่องจากที่ผ่านมาโรงเรียนส่วนใหญ่จะแก้ปัญหาเด็กที่ทำผิด โดยการผลักออกจากโรงเรียน และไม่รับผิดชอบชีวิตของนักเรียนหลังจากที่ออกจากโรงเรียน แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเมื่อโรงเรียนพบกลุ่มเด็กที่เสี่ยงต่อการออกกลางคันแล้วไม่ได้มีแนวทางการดำเนินการหรือส่งต่อเด็กกลุ่มนี้ให้ไปในทิศทางใด ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ว่าเด็กที่ออกกลางคันมีแนวโน้มที่ถูกชักนำเข้าสู่วงจรปัญหาสังคม

ผลกระทบจากการออกกลางคันส่งผลเสียทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายทั้งในแง่ส่วนตัวและของรัฐในส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายในทางตรงและค่าใช้จ่ายในทางอ้อม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 1-2) กล่าวว่า นักเรียนที่ออกกลางคันจะส่งผลให้เกิดปัญหาเรื่องสุขภาพอนามัยต่อตัวนักเรียนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกกลางคันของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาซึ่งอยู่ในวัยรุ่นและเป็นวัยที่ต้องคบหาเพื่อนฝูง การคบหาเพื่อนที่อยู่นอกโรงเรียนมักจะเป็นเพื่อนฝูงที่ไม่ดี เช่น เป็นกลุ่มอันธพาล นักเลง นักการพนัน หรือช่องโจร ในกลุ่มเพื่อนดังกล่าวมักจะมีปัญหาเรื่องการติดยาเสพติดให้โทษต่อร่างกาย ดังนั้นจึงมักพบว่าผู้ที่ออกกลางคันเหล่านั้น มีปัญหาเรื่องสุขภาพอนามัยจะเพิ่มมากขึ้นด้วย จนก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมด้วยและการออกกลางคันของนักเรียนมักจะส่งผลให้นักเรียนไม่มีงานทำหรือได้ทำงานที่ต่ำกว่าความสามารถของตนเอง หรือได้ทำงานที่มีผลตอบแทนต่ำ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมหากมีการออกกลางคันเป็นจำนวนมาก ก็จะทำให้สัดส่วนประชากรที่เป็นแรงงานไร้ฝีมือที่มีค่าจ้างและผลตอบแทนต่ำอยู่ในสัดส่วนที่มาก และจะส่งผลให้รายได้ต่อหัวของประชากรลดน้อยลงซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในส่วนรวมของประเทศโดยตรง

เช่นเดียวกันในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจได้ก่อให้เกิดการขยายตัวในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีขนาดเพิ่มขึ้นในขณะที่การขยายตัวทางภาค

เกษตรกรรมกลับคงที่หรือลดลง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดความต้องการแรงงานที่มีฝีมือ และมีระดับการศึกษาสูงมากขึ้น ผลจากความต้องการเรียนได้เพิ่มความกดดันให้ผู้ที่ออกกลางคัน ซึ่งมีระดับการศึกษาต่ำและเป็นแรงงานไร้ฝีมือในเรื่องการได้ทำงานและการมีรายได้มากยิ่งขึ้น และยิ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวรวดเร็วเท่าไรก็ยิ่งเพิ่มความกดดันให้แก่ผู้ที่ออกกลางคันมากยิ่งขึ้น

จากผลการดำเนินการจัดการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรริรมย์เขต 3 เกี่ยวกับการออกกลางคันของนักเรียน พบว่ามีจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ออกกลางคังก่อนจบหลักสูตรถึง 612 คน คิดเป็นร้อยละ 5.75 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 10,693 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรริรมย์เขต 3. 2551 : 1) นักเรียนที่ออกกลางคันเหล่านี้ ส่วนหนึ่งมาโรงเรียนตอนช่วงต้นปีการศึกษาแล้วก็ไม่มาโรงเรียนอีก อีกส่วนหนึ่ง มาโรงเรียนตั้งแต่ต้นปีการศึกษา แล้วขอยกเรียนเป็นประจำจนไม่มาโรงเรียนเลย โดยนักเรียนที่ออกกลางคاندังกล่าว บางคนยังใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนหรือในหมู่บ้าน บ้างก็ทำงานรับจ้าง บ้างก็อยู่บ้านแต่ก็ไม่ยอมกลับเข้ามาเรียน และพบว่านักเรียนบางส่วนได้ย้ายติดตามผู้ปกครอง ไปอยู่ที่อื่น ทั้งที่ทราบที่อยู่ใหม่ และไม่ทราบที่อยู่โดยไม่ได้มาติดต่อทำเรื่องย้ายออก กับทางโรงเรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งเกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายขึ้นในชุมชนอันเนื่องมาจากนักเรียน ที่ออกกลางคัน เช่น ปัญหาการติดยาเสพติด การลักขโมย การทะเลาะวิวาททำตัวเป็นนักเลง อันธพาล ปัญหาด้านผู้สาว เป็นต้น นอกจากนี้ปัญหาที่พบในโรงเรียนภายในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานูรริรมย์เขต 3 มีลักษณะไม่แตกต่างกัน และยังมีนักเรียนที่มีแนวโน้มจะออกกลางคัน อีกจำนวนหนึ่งซึ่งการออกกลางคันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานแล้วและนับเป็นการสูญเสียโอกาส การศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียต่อตัวนักเรียนเองหรือการสูญเสียงบประมาณและโอกาส ตลอดจนการสูญเสียต่อสังคม เด็กทุกคนควรที่จะได้รับการศึกษา ได้เรียนรู้ และพัฒนาตนเองจน เต็มศักยภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ เด็กบางคนขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษา ขาดโอกาสที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจนจบหลักสูตรต้องหยุดเรียน เขาจึงขาดโอกาสที่จะพัฒนา ตนเอง ประเทศชาติจึงขาดกำลังคนที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศ จึงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ต้องทำความเข้าใจถึงสาเหตุของการออกกลางคันและหาวิถีทางแก้ไข

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัย ที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานูรริรมย์ เขต 3 และเพื่อทราบแนวทาง วิธีการ และนวัตกรรมที่จะใช้แก้ปัญหา พร้อมทั้งเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์เขต 3 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิมและ โรงเรียนขยายโอกาส มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออกกลางคันของนักเรียนที่ตรงกับสภาพปัญหาที่แท้จริง เพื่อเป็นแนวทางของหน่วยงาน สถานศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้อง นำมาปรับปรุงพัฒนาการบริหาร การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาให้นักเรียนทุกคนได้เรียนจนจบหลักสูตรที่กำหนด อันเป็นการยกระดับการศึกษาของประชากรไทยให้สูงขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 3 แยกตามปัจจัยที่เป็นสาเหตุการออกกลางคัน 4 ปัจจัย ดังนี้

- 1.1 ปัจจัยด้านสภาพชุมชน
- 1.2 ปัจจัยด้านสภาพโรงเรียน
- 1.3 ปัจจัยด้านสภาพครอบครัวนักเรียน
- 1.4 ปัจจัยด้านตัวนักเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ จำนวน 2,302 ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียนและครูระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำนวนเป็นผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม จำนวน 22 คน ครู โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม จำนวน 677 คนและผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 79 คน ครูโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 1,524 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 407 คน ได้จากการสุ่มประชากร โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสัดส่วนของ เกรงซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan; อ้างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148) ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียนและครูระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำนวนเป็นผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม จำนวน 18 คน ครู โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม จำนวน 101 คนและผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 62 คน ครูโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 226 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยให้กระจายตามอำเภอตามสัดส่วนแล้วทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามีดังนี้

3.1 ประเภทของโรงเรียน

3.1.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม

3.1.2 โรงเรียนขยายโอกาส

3.2 ปัจจัยและแนวทางแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยจำแนกเป็น

4 ปัจจัย คือ

3.2.1 ปัจจัยด้านสภาพชุมชน

3.2.2 ปัจจัยด้านสภาพโรงเรียน

3.2.3 ปัจจัยด้านสภาพครอบครัวนักเรียน

3.2.4 ปัจจัยด้านตัวนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคัน หมายถึง สภาพการณ์ที่มีอิทธิพลหรือเป็นสาเหตุทำให้ให้นักเรียนออกกลางคัน 4 ปัจจัย ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านสภาพชุมชน หมายถึง สภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของชุมชน สภาพสังคมค่านิยมของประชาชน วัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนและสภาพแวดล้อมในชุมชน

1.2 ปัจจัยด้านสภาพโรงเรียน หมายถึง สภาพการจัดการเรียน ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน การพัฒนาการเอาใจใส่ของครูต่อนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน สภาพการเรียนการสอน

1.3 ปัจจัยด้านสภาพครอบครัวนักเรียน หมายถึง สภาพการดำเนินชีวิตของครอบครัว นักเรียนทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รายได้ผู้ปกครอง การอบรมดูแลเอาใจใส่ของพ่อแม่ สภาพแวดล้อมภายในบ้านทางด้านกายภาพและทางด้านจิตวิทยา การให้การสนับสนุนทางการศึกษาของครอบครัว

1.4 ปัจจัยด้านตัวนักเรียน หมายถึง เจตคติของนักเรียนต่อโรงเรียนและการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูและเพื่อน พฤติกรรมการเรียนและการแต่งกายของนักเรียน ความสามารถในการเรียนรู้และการเข้าร่วมกิจกรรม การใช้เวลาว่างและการวางตัวต่อเพศตรงข้าม

2. การออกกลางคัน หมายถึง การที่นักเรียนต้องออกจากระบบโรงเรียนก่อนเรียนจบ หลักสูตรตามที่กำหนดไว้ ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ

2.1 การออกกลางคันระหว่างปีการศึกษา หมายถึง นักเรียนที่ออกจากโรงเรียน ระหว่างการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หรือ 2 หรือ 3

2.2 การออกกลางคันเมื่อสิ้นปีการศึกษา หมายถึง นักเรียนที่ออกจากโรงเรียนเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หรือ 2

3. ประเภทของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิมและโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 3 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 101 โรงเรียน

3.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม หมายถึง โรงเรียนที่ทำการเรียนการสอน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 22 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2552

3.2 โรงเรียนขยายโอกาส หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอน ในระดับชั้นอนุบาล 1 หรือประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 3 ปีการศึกษา 2552

4. นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 ที่เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาเดิมและโรงเรียนขยายโอกาส

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3

6. ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอนระดับมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยและแนวทางแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 ทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ของอับราฮัม มาสโลว์
- 1.2 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

2. แนวปฏิบัติ

- 2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- 2.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
- 2.3 พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545
- 2.4 นโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษา

3. การถึงและบทบาทของบุคลากรในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

- 3.1 บทบาทของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อ โรงเรียนและชุมชน
- 3.2 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
- 3.3 เจตคติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคัน

5. ปัญหาและผลกระทบจากการออกกลางคันของนักเรียน

6. แนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 7.1 งานวิจัยในประเทศ
- 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ สิทธิขั้นพื้นฐาน บทบาทของครูและบุคลากรทางการศึกษา

ต่อโรงเรียน ชุมชน รวมถึงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาและ เจตคติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ของอับราฮัม มาสโลว์

มาสโลว์ (Maslow. 1974; อ้างถึงใน สุจิตรา พรหมนุชาธิป, 2545 : 40) เป็นผู้ก่อตั้งทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นที่ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลจะถูกกระตุ้นด้วยความต้องการที่ไม่พึงพอใจ นั่นคือ ความต้องการในขั้นที่ต่ำกว่าจะต้องได้รับความพึงพอใจก่อนที่ความต้องการในขั้นสูงกว่า จะได้รับความพึงพอใจ โดยพื้นฐานแล้วบุคคลจะมีความไว้วางใจ มีการป้องกันตนเองและควบคุมตนเอง บุคคลจะเคลื่อนไปสู่ความเจริญงอกงามและความรัก และแม้ว่าจะมีวัฏจักรที่เกิดต่อเนื่องกันของบุคคลที่เกี่ยวกับความรุนแรง เขาก็ยังเชื่อว่าบุคคลไม่ชอบความรุนแรงเหล่านั้น ความรุนแรงและความชั่วร้ายอื่น ๆ จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลผิดหวังในความต้องการ หรืออาจกล่าวได้ว่า บุคคลที่ขาดความต้องการที่ต่ำกว่า เช่น ความปลอดภัยอาจป้องกันตนเองด้วยวิธีการที่รุนแรงได้ มาสโลว์ไม่เชื่อว่าบุคคลมีความรุนแรงเพราะชอบความรุนแรง หรือแม้แต่การพูดโกหก การโกง และการขโมยนั้นเป็นเพราะชอบทำเช่นนั้น ทางด้านการศึกษาเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคล การที่บุคคลไม่อยากเรียน ไม่ต้องการศึกษา หรือเรียนไม่จบหลักสูตร ไม่ใช่ว่าบุคคลไม่ต้องการเรียน ไม่ต้องการศึกษา หรือเรียนไม่จบหลักสูตร ไม่ใช่ว่าบุคคลไม่ต้องการเรียน โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์มีความต้องการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มีความอยากรู้อยากเห็นอยู่แล้ว แต่อาจมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลไม่อยากเรียนหรือเรียนไม่จบ

ในแง่ของมาสโลว์ มีความต้องการหลาย ๆ ชนิดที่บุคคลจะต้องได้รับความพึงพอใจเสียก่อนจึงจะไม่แสดงความเห็นแก่ตัว ความต้องการเหล่านี้เรียกว่า ความต้องการที่ขาดหาย เมื่อใดที่บุคคลได้รับการกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจในความต้องการที่ขาดหายไปเหล่านี้ บุคคลก็จะเคลื่อนไปสู่การเจริญงอกงาม ความต้องการที่ได้รับความพึงพอใจจะทำให้มีสุขภาพที่ดี ความต้องการที่ถูกผลักดันจะทำให้บุคคลเจ็บป่วยหรือมีความชั่วร้ายได้ จึงอาจกล่าวได้ว่า คนเรานั้น “เป็นภานะของความรู้หรือความต้องการ” (สุจิตรา พรหมนุชาธิป. 2545 : 40) ที่เต็มไปด้วยความปรารถนาที่จะต้องได้รับความรู้ตามความต้องการหรือความพึงพอใจ เพราะไม่เช่นนั้นแล้วจะเกิดความเจ็บป่วยขึ้นได้

ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์

ความต้องการของมนุษย์ตามแนวความคิดของมาสโลว์ ที่ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ขั้นเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) ได้แก่ความต้องการขั้นพื้นฐานด้านปัจจัยสี่ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค มนุษย์จะต้องได้รับความต้องการขั้นนี้ก่อนที่จะมีความต้องการขั้นอื่นต่อไป

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Security Needs) เป็นความต้องการเกี่ยวกับความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต

3. ความต้องการติดต่อด้านสัมพันธ์ (Affiliation Needs) ได้แก่ความต้องการที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะเพื่อให้อยู่ในโลกอย่างมีความหมาย

4. ความต้องการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (Esteem Needs) เป็นความต้องการที่สูงจากขั้นที่สาม เช่น อยากได้รับการยกย่องนับถือจากภายนอก

5. ความต้องการใช้ความสามารถของตนให้เป็นประโยชน์มากที่สุด (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการบรรลุถึงศักยภาพของตน เป็นความต้องการขั้นสูงสุด

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีของมาสโลว์ในการศึกษา

วิริญญ์บิคร วัฒนา (2544 : 7-8) ได้นำแนวคิดของ มาสโลว์ มาประยุกต์ใช้เพื่อกระตุ้นและหรือสร้างแรงจูงใจผู้เรียนได้ ดังนี้

1. ด้านร่างกาย

1.1 จัดให้มีการบริการอาหารกลางวันให้ทั่วถึง

1.2 จัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำที่สะอาด โต๊ะ เก้าอี้ นั่งเรียนให้ถูก

สุขลักษณะ

1.3 น้ำดื่ม น้ำใช้ เป็นต้น

2. ด้านความปลอดภัย

2.1 มีการควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน

2.2 มีการวางแผน อภิปราย ฝึกปฏิบัติเป็นอย่างดีเกี่ยวกับเหตุฉุกเฉิน

2.3 การวางกฎเกณฑ์ที่ยุติธรรม

2.4 เจตคติที่ครูมี คือ การยอมรับและไม่วิจารณ์ มีความยินดี และไม่ข่มขู่

3. ด้านความรักความเป็นเจ้าของ

3.1 บุคลิกภาพของครูที่มีต่อนักเรียน ความเห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่ อคทน ยุติธรรม มีเจตคติทางบวก เป็นผู้รับฟังที่ดี

3.2 ส่งเสริมการที่ละเรื่อง

3.3 ใช้การวิพากษ์และให้ข้อมูลป้อนกลับทางบวกมากกว่าทางลบ

3.4 รู้จักนักเรียนทุกคน เข้าใจความต้องการผู้เรียน ฟังผู้เรียน สนับสนุน เคารพ การตัดสินใจของผู้เรียน

3.5 ให้มีการอภิปรายในชั้นเรียน ให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน มีการร่วมมือกัน

4. ด้านความภาคภูมิใจ

4.1 พัฒนาความรู้ใหม่บนพื้นฐานของความรู้เดิม

4.2 ให้ผู้เรียนได้แสดงออก

4.3 สอนให้เกิดความรู้ด้วยพหุวิธี

4.4 วางรูปแบบใหม่ ๆ ในการสอน

4.5 มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อผู้เรียนในชั้นเรียนทุกคน

4.6 พัฒนาหลักสูตรเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ

4.7 ใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

5. ด้านความรู้ความเข้าใจ

5.1 ให้เวลาผู้เรียนเพื่อการศึกษาค้นคว้า

5.2 จัดเตรียมแบบฝึกหัดที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ในสาขาต่าง ๆ

5.3 จัดเตรียมโอกาสให้คิดและอภิปรายในเชิงปรัชญา

5.4 จัดโปรแกรมต่าง ๆ ที่ท้าทายปัญญาให้กับผู้เรียน

หากโรงเรียนสามารถดำเนินการตามที่กล่าวข้างต้น จะเป็นการเสริมแรงให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน และต้องการที่จะมาเรียน เพื่อเป็นการลดอัตราการออกกลางคันของนักเรียน โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นปัจจัยด้านสภาพของโรงเรียน

2. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

วิณา นนทพันธุ์วาทย์ (2544 : 21) กล่าวถึงอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) เป็นสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ได้รับความเห็นชอบมากที่สุด ในโลก โดยทุกประเทศในโลกได้ให้สัตยาบัน ยกเว้นประเทศโซมาเลียและสหรัฐอเมริกา และใน พ.ศ. 2535 ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน อนุสัญญาฉบับนี้ระบุรายละเอียดของสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆ สรุปได้เป็นกรอบกว้าง ๆ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. สิทธิการมีชีวิตอยู่รอดปลอดภัย ซึ่งครอบคลุมสิทธิเด็กต่อชีวิตและความ ต้องการจำเป็นที่เป็นพื้นฐานการดำรงชีวิต รวมถึงมาตรฐานการครองชีพที่พอเพียง เช่น ที่อยู่อาศัย อาหาร และเครื่องนุ่งห่ม การรักษาโรค

2. สิทธิในการพัฒนา รวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กต้องการที่จะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มกำลังความสามารถ เช่น สิทธิในการศึกษา การพักผ่อน กิจกรรมทางวัฒนธรรม การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การมีอิสระในการคิด การนับถือศาสนา

3. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง เด็กได้รับการดูแลให้ปลอดภัยจากการถูกใช้ในทางที่ผิดทุกรูปแบบ การถูกทอดทิ้งและการหาผลประโยชน์

4. สิทธิในการมีส่วนร่วม โดยยินยอมให้เด็กได้รับบทบาทที่สำคัญในชุมชน ให้อิสระที่จะแสดงความคิดเห็น มีสิทธิที่จะพูดในสาระที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของเขาเอง มีส่วนร่วมสมาคมและสังสรรค์ด้วยความสงบสุข เด็กควรจะได้รับโอกาสที่จะเพิ่มพูนการมีส่วนร่วมในสังคมของเขาในการเตรียมตัวที่จะรับภาระสังคมเมื่อเติบโตใหญ่ขึ้น

สิทธิเด็กจึงเป็นประเด็นที่ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของบุคคล หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะสิทธิเด็กในด้านได้รับการศึกษา ทั้งนี้เพราะปัญหาสังคมที่ทุกประเทศเผชิญอยู่สามารถจะแก้ไขไปได้หากประชาชนมีการศึกษามีเพียงพอและมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเด็กมีศักยภาพที่จะแสดงออกตามสิทธิเด็กอย่างค่อยเป็นค่อยไปในขณะที่เขาเจริญเติบโตขึ้น หากผู้ใหญ่และผู้ที่เกี่ยวข้องได้สร้างบรรยากาศที่มีความสุข ความรัก และความเข้าใจ มีเกียรติมีศักดิ์ศรี มีความอดทน อิศราภาพภายใต้ความมีวินัย มีความเสมอภาค และเอกราช เด็กจะมีโอกาสพัฒนาทั้งร่างกายและอารมณ์ มีความรับผิดชอบ มีความสร้างสรรค์ สามารถแบ่งปันความสุขให้กับผู้อื่นได้ ในประเทศต่าง ๆ ที่เล็งเห็นคุณค่าและประโยชน์อย่างมหาศาลในทรัพยากรเด็ก จึงได้ทุ่มเทผลักดันที่จะนำเอามาตรการต่าง ๆ มาใช้เพื่อการพัฒนาเด็กอย่างเต็มกำลังความสามารถ ได้แก่ การสนับสนุนส่งเสริมให้การจัดการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ทำให้เด็กมีความสุขในการเรียนรู้ โดยให้บรรยากาศแห่งความเป็นมิตร เมตตา มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสาระการเรียนรู้กับชีวิตจริงในสังคม ด้วยวิธีการที่หลากหลายที่จะพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาและอารมณ์ที่แตกต่างกัน มีวิธีการที่สร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของเด็กจากวิธีการเรียนรู้ร่วมกันกับผู้อื่นทั้งในห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน ให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้และปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยม ภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้เข้าใจรากเหง้าของตนเอง และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นด้วยภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้ เพื่อให้มีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการกำหนดแนวปฏิบัติในการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพอย่างมีความสุข

การให้โอกาสเด็กในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบสังคมที่เด็กจะต้องดำรงชีวิตอยู่ตามความสามารถในแต่ละวัย ทั้งที่บ้าน ในโรงเรียน และในชุมชน โดยการฝึกให้มีวินัย มีความรับผิดชอบในหน้าที่และบทบาท ในขณะเดียวกัน วิธีการปฏิบัติของสังคมที่จะวางรากฐานให้การ

ปฏิบัติต่อเด็กตามสิทธิเด็กอย่างเข้มแข็ง จำเป็นจะต้องร่วมกันดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง โดยเฉพาะเด็กจะต้องได้รับการศึกษาเต็มตามศักยภาพ

แนวปฏิบัติ

แนวการปฏิบัติเพื่อเป็นการสอดคล้องกับหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จึงต้องอาศัยกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อเป็นการลดอัตราการออกกลางคันของผู้เรียน ผู้วิจัยขอนำเสนอดังต่อไปนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 วรรคแรก กำหนดไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตามบทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้รัฐและส่วนที่เกี่ยวข้องจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จำเป็นที่ควรทำให้รัฐและส่วนที่เกี่ยวข้องจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จำเป็นอย่างทั่วถึงไม่ว่าจะมีฐานะใดในสังคมและยังกำหนดขยาระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำของพลเมืองไทยเอาไว้ด้วย

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

นอกจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศแล้ว ยังมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ด้วย ในมาตรา 10 ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

สาระตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติดังกล่าว เป็นการกำหนดและประกันโอกาสในการเข้ารับการศึกษาของพลเมืองไทยซึ่งกำหนดตามความในรัฐธรรมนูญ

มาตรา 17 กำหนดไว้ว่า ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

โดยปกติเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก ที่มีอายุสามปีถึงหกปี เพื่อเป็นการวางรากฐานชีวิตและการเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และการอยู่ร่วมกันในสังคม การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งวางรากฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้และความสามารถขั้นพื้นฐาน โดยปกติใช้เวลาเรียนหกปี และการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ ต่อจากระดับประถมศึกษา เพื่อให้รู้ความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเองทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนความสามารถในการประกอบกิจการงานและอาชีพตามควรแก่วัย โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

2. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพรวมทั้งการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็น โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

โดยสรุปแล้ว การดำเนินการให้เด็กเข้าเรียนอย่างทั่วถึง เพื่อเป็นการให้โอกาสการศึกษากับประชาชนในวัยการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ตลอดทั้งการรักษาสภาพการเป็นนักเรียนให้เรียนจนจบหลักสูตร ไม่ออกกลางคัน ไปเสียก่อน โรงเรียนต้องกำหนดเขตบริการของโรงเรียนให้ชัดเจน เพื่อทำการสำรวจและจัดระบบข้อมูลเด็กในวัยเรียน ทุกคน รวมทั้งเด็กกลุ่มด้อยโอกาส เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยง โรงเรียนต้องหาแนวทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเด็กด้อยโอกาส กลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และกลุ่มเด็กที่ขาดโอกาส รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจกับผู้ปกครองและเด็กให้มีความต้องการเข้ารับการศึกษา และที่สำคัญเมื่อเด็กเข้าเรียนแล้ว โรงเรียนต้องรักษาการคงอยู่ของนักเรียนทุกคนให้เรียนจนจบหลักสูตรด้วย โดยต้องปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กหรือจัดการศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับเด็ก การสร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับมี บทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับ มาตรา 35 และมาตรา 30 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัย อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

พจนม พงษ์ไพบูลย์ (2543 : 50) ได้ศึกษาความหมายของการศึกษาภาคบังคับเก่าปี หมายถึง การจัดการศึกษาให้ทุกคนได้เรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาหกปี รวมกับมัธยมศึกษาตอนต้นสามปี รวมเป็นเก้าปีตามมาตรา 5 ของพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 กำหนดให้ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณีประกาศ รายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา และการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อระหว่าง สถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา รวมทั้งต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครอง ของเด็กทราบก่อนเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และตามมาตรา 6 กำหนดให้ ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา ผู้ปกครองที่ไม่ปฏิบัติตามจะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาทในสภาพปัจจุบันได้มีการส่งเสริมให้คนได้เรียนถึงขั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกันอยู่แล้ว อย่างกว้างขวาง ผู้จบระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 เรียนต่อระดับมัธยมศึกษาแสดงว่า มีผู้ไม่ได้เรียนต่อไม่เกินร้อยละ 10 แต่ตามสถิติพบว่าผู้เรียนต่อนั้นมีจำนวนหนึ่งไม่น้อยออก กลางคัน โดยเฉพาะ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาประมาณว่าที่เรียนต่อ 100 คน เรียนได้จนจบ ชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 90 คน ผู้ที่ไม่ได้เรียนต่อและผู้ที่ยกกลางคันคือกลุ่มเป้าหมายที่จะต้อง ให้คงอยู่ให้ได้ ปัญหาไม่ได้มีเพียงเท่านั้น ในระดับประถมศึกษาเอง พบว่าประชากรเรียน 100 คน เรียนจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และจบออกมาเพียง ร้อยละ 90 ที่ตกหล่นหายไประหว่างทางถึง ร้อยละ 10

มนัส แก้วพิทักษ์ (2538 : 9) การจะจัดการศึกษาภาคบังคับเก่าปีให้ได้ ต้องหาทางช่วยเหลือ นักเรียนที่มีปัญหา โดยผู้เกี่ยวข้องต้องหาสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงให้พบ ซึ่งปัญหาสำคัญ ๆ คือ ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาที่ใหญ่ที่สุด ความยากจนเกี่ยวพันกับความด้วยการศึกษาของ พ่อแม่ ผู้ปกครองด้วย พื้นฐานสำคัญของกลุ่มนี้ คือ ผู้ปกครองไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการศึกษาที่มี ผู้ปกครองจำนวนมากให้บุตรหลานได้เรียน แต่ถ้ามีความจำเป็นอื่นก็อาจให้หยุดเรียน เด็กได้เรียน ไม่เต็มที่ ในที่สุดก็หลุดหายไปจากระบบ ที่เรียกว่าออกกลางคัน การแก้ปัญหาเหล่านี้จึงต้อง ช่วยเหลือให้เด็กได้มีสิ่งต่าง ๆ ให้ครบถ้วนทั้ง อาหาร เสื้อผ้า เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาอีกหลาย ประการที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันให้การรักษาเยียวยา ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาคนพิการ มีอยู่ไม่น้อย ที่เด็กมีความบกพร่องทางร่างกายอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางไปเรียน เป็นอุปสรรคต่อการเรียน บางทีผู้ปกครองไม่เข้าใจคิดว่าการศึกษา มีไว้สำหรับคนปกติ คนพิการ ไม่ต้องเรียน ถึงจะเรียนก็เรียนไม่ได้ โรงเรียนก็ไม่รับหรือครูสอนไม่ได้ การจะจัดการศึกษาภาคบังคับให้ครบถ้วน ต้องเพิ่มบริการการศึกษาพิเศษเพื่อคนพิการให้ทั่วถึงครบถ้วน

2. เด็กที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร เด็กเหล่านี้เป็นเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษาโดยสิ้นเชิง บางพื้นที่ขาดโรงเรียน เป็นพื้นที่ที่มีประชากรน้อย ตั้งโรงเรียนยาก ไม่มีครูสอน หากกลุ่มนี้รวมกันมาก ๆ ก็มีจำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้เรียน

3. เด็กเร่ร่อน ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งแน่นอน ขาดหลักฐาน บางคนก็ไร้สัญชาติไม่มีสัญชาติไทย เด็กกลุ่มนี้มีทั้งในเมืองและชนบท เพราะเด็กเร่ร่อน ไม่มีหลักฐานหลักแหล่งจึงเป็นการยากที่จะรู้ได้ว่าเป็นใครอยู่ที่ไหน และยากที่จะนำเข้ามาสู่ระบบการศึกษา

นอกจากนี้หลายฝ่ายก็เป็นห่วงเรื่องการจัดสรรงบประมาณจะไม่เพียงพอ เกรงว่าโรงเรียนจะไม่มีเงินเพียงพอมาใช้จ่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่ปัญหาหลักอยู่ที่ว่าทำอย่างไรให้กลุ่มผู้เสียเปรียบและด้อยโอกาสได้เรียนมากกว่า แต่สิ่งที่ควรคำนึงถึงมากที่สุด คือ เมื่อเด็กเข้ามาเรียนแล้วทำอย่างไรผู้เรียนจึงจะได้อะไรที่เป็นประโยชน์คิดตัวไป สมดังเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาที่เรียกว่าการศึกษาเป็นของปวงชนและทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องมีส่วนร่วมเพื่อการศึกษาที่ได้คุณภาพ เรื่องนี้จึงเป็นปัญหาใหญ่ที่ทุกฝ่ายต้องช่วยกันร่วมมือกันแก้ไข รวมทั้งเสนอแนะหาทางออกที่เหมาะสมต่อไป

4. นโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษา

จากสภาพการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาลเห็นว่า การจัดการศึกษาโดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน และกระจายการบริหารให้ทั่วถึง จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยยกระดับการศึกษาของประชาชน ให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้มากและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ดังนั้น ในปีการศึกษา 2530 กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้น โดยให้กรมสามัญศึกษาและกรมการศึกษา นอกโรงเรียนรับผิดชอบดำเนินการจนถึงปีการศึกษา 2532 อัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อขึ้นเป็นร้อยละ 50.89 แต่เมื่อเทียบกับปัญหาความต้องการแล้วยังไม่ทันกับความต้องการ โดยเฉพาะตลาดแรงงานมีแนวโน้มความต้องการแรงงานพื้นฐาน ที่มีระดับความรู้ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้พิจารณายุทธศาสตร์สำคัญ ในการยกระดับการศึกษาให้เด็กไทย ได้เรียนจนจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างรวดเร็วทันกับความต้องการ โดยการระดมสรรพกำลัง

ให้หน่วยงานที่มีความพร้อมและความเหมาะสม คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่กระจายอยู่ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และมีนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หากขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น ยังเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐในเรื่องการก่อสร้างอาคารสถานที่เรียนอีกด้วย

ปรีชา กัลยา (2544 : 11) โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ เป็นโครงการที่เปิดขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 119 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2533 มีหลักการสรุปได้ดังนี้

1. ให้ขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปอีก 3 ปี ในท้องที่ที่มีความพร้อมเป็นปี ๆ ไป
2. ดำเนินงานโครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษาโดยไม่บังคับต่อไปอีก 3 ปี โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้ในพื้นที่เขตชนบทซึ่งการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีอัตราค่อนข้างต่ำ เนื่องจากความยากจนของผู้ปกครอง ให้พิจารณาสิ่งจูงใจให้ผู้ปกครองส่งผู้อยู่ในปกครองของตนเรียนต่อในรูปค่าชดเชยลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

เหตุผลที่ดำเนินการได้ในโรงเรียนประถมศึกษา คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีโรงเรียนในสังกัดกระจายอยู่ในท้องถิ่นชนบททั่วประเทศที่ประชากรส่วนใหญ่มีความยากจน และมีอาคารสถานที่เรียนและครูผู้สอนอยู่แล้ว ทำให้ลดภาระการลงทุนไปได้

จากการประเมินผลการดำเนินงาน โครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับโดย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สรุปได้ว่า “เป็นการดำเนินงานที่ช่วยให้ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้มีโอกาสเรียนสูงขึ้น ประชาชนให้การสนับสนุนและเรียกร้องให้เปิดโรงเรียนเพิ่มขึ้น” ดังนั้นในปีการศึกษา 2534 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอีกครั้ง เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2534 เห็นชอบให้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเพิ่มปีละประมาณ 1,000 โรงเรียน โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน และตั้งงบประมาณอุดหนุนนักเรียนเป็นรายหัว เน้นการดำเนินงานในพื้นที่ยากจน ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขให้คำนึงถึงความพร้อมด้านอาคารสถานที่ บุคลากร สภาพชุมชน และไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นที่จัดอยู่แล้ว โดยกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้คณะกรรมการการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจังหวัด (ศสวจ.) เป็นผู้กำหนดจัดทำแผนที่ตั้งโรงเรียน (School Mapping) ของทุกสังกัดที่เปิดขยายโอกาสทางการศึกษา

นับตั้งแต่โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนประถมศึกษาให้แก่เด็กเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นมา

จนถึงปัจจุบัน ถือว่าเป็นความสำเร็จระดับหนึ่งในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กกลุ่มด้อยโอกาสในชนบทซึ่งตัวบ่งสภาพความสำเร็จ ดังนี้

1. ด้านปริมาณ

ผลการดำเนินงานด้านปริมาณรายละเอียด ขอนำเสนอรายละเอียด ตามตาราง 1 ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551

ชั้น	ปีการศึกษา 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3		
	ชาย	หญิง	รวม
ม.1	1,781	1,870	3,651
ม.2	1,714	1,788	3,502
ม.3	1,639	1,901	3,540
รวม	5,134	5,559	10,693

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (2551 : 5)

ตาราง 2 จำนวนนักเรียนออกกลางคันจำแนกตามอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2551

ชื่ออำเภอ	นักเรียนที่ออกกลางคัน ปีการศึกษา 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3		
	ชาย	หญิง	รวม
นางรอง	223	142	365
ละหารทราย	171	111	283
หนองกี่	72	55	127
ปะคำ	57	40	97
หนองหงส์	138	98	236
โนนสุวรรณ	17	15	32
โนนดินแดง	23	24	47
เฉลิมพระเกียรติ	45	14	59
รวม	746	499	1,245

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 (2551 : 1-8)

2. ด้านคุณภาพ

แม้ว่าการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะต้องดำเนินการภายใต้ข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะความขาดแคลนทรัพยากรด้านต่าง ๆ ทั้งบุคลากร อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ สื่อวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ แต่จากความพยายามของผู้รับผิดชอบในทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับ โรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร และความต้องการของชุมชนได้ส่งผลถึงคุณภาพของนักเรียนที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ กล่าวคือ จากการประเมินผลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของทุกสังกัดโดยกรมวิชาการ ในปีการศึกษา ที่ผ่านมา พบว่าคุณภาพของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไม่แตกต่างจากหน่วยงานอื่น และบางรายวิชามีค่าเฉลี่ยกว่าภาพรวมของประเทศ

แม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะสามารถสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนของประเทศให้ได้เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยปริมาณที่น่าพอใจในระยะเวลาอันรวดเร็วก็ตาม แต่ยังมีนักเรียนอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และต้องออกไปจากระบบโรงเรียน นักเรียนกลุ่มนี้จัดเป็นเด็กออกกลางคัน ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญยิ่งของความสูญเปล่าทางการศึกษา และเป็นกลุ่มเด็กที่ควรได้รับการเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือ และแสวงหามาตรการเพื่อลดจำนวนลง

ภารกิจและบทบาทของบุคลากรในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1. บทบาทของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อโรงเรียนและชุมชน

โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาของชุมชน มีบุคลากรดำเนินงานรับผิดชอบตามตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ดังนี้

บทบาทของผู้บริหารต่อโรงเรียน ผู้บริหารมีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้

1. ดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่ความเจริญงอกงามของผู้เรียนตามระดับการศึกษา

2. นำปรัชญาการศึกษา จุดมุ่งหมายการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ

การวางแผนพัฒนาการศึกษาต่าง ๆ แนวนโยบายของรัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนความรู้ความเข้าใจและความต้องการของชุมชนมาพิจารณาในการวางแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน

3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำความเข้าใจปรัชญา จุดมุ่งหมายของการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติการวางแผนการศึกษาในระดับต่าง ๆ แนวนโยบายของรัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและความต้องการของชุมชน

4. ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญา จุดมุ่งหมาย และการวางแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน

5. จัดองค์กรในการบริหารให้ชัดเจน ให้ทุกคนเข้าใจสายงาน ขอบข่ายของงาน และหน้าที่ความรับผิดชอบ

6. ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าใจและยึดหลักปรัชญา คุณธรรมและจรรยาบรรณของอาชีพเป็นหลักในการปฏิบัติงานร่วมกัน

7. บำรุงขวัญ ส่งเสริมสนับสนุนให้กำลังใจครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนให้ทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของ โรงเรียนและการศึกษา

8. ทำคนให้เป็นผู้นำทางการศึกษา มีความคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย มีระเบียบแบบแผนและหลักในการทำงาน

9. ทำคนเป็นแบบอย่างในการเสียสละเพื่องาน อุทิศเวลาให้แก่ราชการมีความมุ่งมั่นอย่างเต็มที่

10. ประชาสัมพันธ์และประสานงานกับชุมชน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ให้มีความเข้าใจโรงเรียนเพื่อความก้าวหน้าของส่วนรวมและชุมชน

11. ติดตามผลงานความเจริญก้าวหน้าของงานให้ทุกฝ่ายและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะตามโอกาสที่เหมาะสม

12. แสดงให้เห็นถึงความมีใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงานในการเสนอแนะให้ข้อคิดเห็นในการปรับปรุงงานและการบริหารต่าง ๆ

บทบาทของผู้บริหารต่อชุมชน ดังนี้

1. ตระหนักในความสำคัญของชุมชน ที่จะต้องสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด
2. กระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสนใจเอาใจใส่ในการศึกษาทำความเข้าใจกับชุมชน ทำชุมชนให้เป็นประโยชน์ในการให้การศึกษา
3. ทำคนให้ชุมชนยอมรับนับถือในความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติตนทั้งในด้านคุณธรรม ศีลธรรม วัฒนธรรม และการดำรงชีวิต
4. ทำคนให้สามารถติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี เข้าพบได้สะดวก
5. ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่รู้จักบุคคลในโรงเรียนดี รู้จักใช้บุคลากรเหล่านั้นให้เป็นประโยชน์และเป็นผู้ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
6. ต้องเป็นผู้กระตือรือร้นในการทำความเข้าใจกับชุมชน ร่วมมือกับชุมชนและถือว่าการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญอีกอย่างหนึ่ง
7. ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน หรือสนับสนุนส่งเสริมครูในโรงเรียนให้พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องและสนองความต้องการของชุมชน พัฒนาชุมชนไปในแนวทางที่ต้องการ

บทบาทของครูต่อโรงเรียน ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจปรัชญา จุดมุ่งหมาย แผนการศึกษาแห่งชาติ การวางแผนการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แนวนโยบายของรัฐบาล เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เกิดผลดีแก่โรงเรียน

2. จัดโปรแกรมและกิจกรรมการเรียนการสอนแปลก ๆ ใหม่ ๆ น่าสนใจอยู่เสมอ

3. ให้ความร่วมมือในการจัดและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

4. ให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการปรับปรุงงานของโรงเรียน
 5. ให้ความรักความเมตตาปราณีและความหวังดีแก่นักเรียนอย่างแท้จริง ทั้งถึงและเป็นธรรมชาติ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

6. ให้การต้อนรับและแสดงอัธยาศัยไมตรีอันดีแก่ผู้มาสัมพันธ์ติดต่อ
 บทบาทของครูต่อชุมชน ดังนี้
 1. ศึกษาทำความเข้าใจชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
 2. สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชน ประชาสัมพันธ์กิจการและการดำเนินงาน
 ของโรงเรียนแก่ชุมชน

3. ทำตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และร่วมมือกับชุมชนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
 4. นำโรงเรียนเข้าสู่ชุมชนและนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน ให้นักเรียนและชุมชนมี
 ความรู้ ความเข้าใจชุมชนและโรงเรียนของตน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ โรงเรียน
 5. ให้การศึกษาแก่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
 6. ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้สัมพันธ์สอดคล้องกับความเป็นอยู่และ
 ความต้องการของชุมชน

บทบาทของนักราชการโรงต่อโรงเรียนและชุมชน มีดังนี้

1. เข้าใจขอบข่ายหน้าที่ของงานและความรับผิดชอบของตนเอง
2. ปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบด้วยความเต็มใจ ภาคภูมิใจ
3. แต่งกายสะอาดเรียบร้อยและใช้วาจาสุภาพเหมาะสมต่อนักเรียนและผู้อื่น
4. ร่วมมือกับชุมชนในการทำงานต่าง ๆ ที่ได้รับอนุญาตและมอบหมาย
5. ดำรงชีวิตเป็นแบบอย่างแก่ชุมชนตามสมควร

จากบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักราชการโรงต่อชุมชน สามารถสรุปได้ว่า
 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักราชการ โรงต้องมีบทบาทและหน้าที่ในการดำเนินงานทางด้าน
 การศึกษาร่วมกันทั้งทาง โรงเรียนและชุมชนเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการศึกษา
 ให้ดำเนินไปตามความต้องการของทุกฝ่ายโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นบุคคลที่มี
 ความสำคัญในวางแผนการดำเนินงานร่วมกับคณะครูและผู้ปกครอง นักเรียน เพื่อสร้างความ
 เข้าใจในความจำเป็นในการจัดการศึกษาให้ชุมชนได้เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของ
 การศึกษา ผู้ปกครองก็จะได้แนวคิดที่ถูกต้องเข้าใจการจัดการศึกษาของ โรงเรียน ตลอดทั้งให้ความ
 ร่วมมือกับ โรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาการออกเรียนกลางคันต่อไป

2. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 :4) รายงานการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนนั้น จะต้องอาศัยการจัดกิจกรรมที่หลากหลายทั้งกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาและกิจกรรมเสริมอื่น ๆ ที่มีความเหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมของผู้เรียน ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน โดยมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและหลักการในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนไว้ดังนี้

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้ นักเรียน ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็งคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการช่วยเหลือนักเรียน โดยมีกระบวนการ วิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบได้
2. เพื่อส่งเสริมให้ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษา บุคลากร ในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. เพื่อให้ นักเรียน ได้รับการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาเต็มศักยภาพเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำขึ้นตามแนวคิดการบริหารงานเชิงระบบที่มีโครงสร้างสำคัญ 3 องค์ประกอบได้แก่ ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต โดยที่แต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดและมีปฏิสัมพันธ์กันสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตามที่แสดงไว้ในภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ที่มา : อภิชาติ เสรณีวิจัยกิจการ (2547 : 59 – 64)

ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักและรับผิดชอบ การบริหารจัดการวางระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกับครูทุกคนในโรงเรียนรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาสภาพและทิศทางการดำเนินงาน คือ ศึกษาและทำความเข้าใจนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาและศักยภาพของสถานศึกษาและบริบทในชุมชน
2. วางแผน คือ จัดสร้างทีมงานและสร้างความตระหนัก / เจตคติที่ดีในการทำงานแก่ทีมงาน กำหนดกลยุทธ์ กำหนดมาตรฐาน จัดทำแผนงาน ปฏิทินปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษา จัดทำสื่อ / นวัตกรรม สนับสนุนการดำเนินงาน

3. **ดำเนินงานตามแผน** คือ พัฒนาศักยภาพให้มีเจตคติ ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการดำเนินงาน รวมทั้งการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและช่วยให้สามารถปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนดอย่างราบรื่นและมีคุณภาพ

4. **นิเทศ กำกับ ติดตาม** เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และประสานความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

5. **ประเมินเพื่อทบทวน** เป็นการจัดประเมินผลการดำเนินงานด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

6. **สรุป รายงานและประชาสัมพันธ์** คือการจัดทำหลักฐาน สรุปรายงาน ประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ต้องครอบคลุมจุดประสงค์ เป้าหมาย วิธีดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนา

จากกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สรุปได้ว่าการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะต้องอาศัยกระบวนการในการดำเนินงานที่ทุกฝ่ายจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การดำเนินงานจึงจะประสบผลสำเร็จและถือได้ว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นระบบการป้องกันการออกเรียนกลางคันอีกแนวหนึ่งเพราะว่าผู้ปกครองนักเรียนได้มีส่วนรับรู้ รับทราบการดำเนินการร่วมกัน ทางโรงเรียนก็จะ ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงจากผู้ปกครองนักเรียน ทำให้สามารถวางแผนป้องกันการออกเรียนกลางคันได้

3. เจตคติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

เป็นที่เชื่อกันว่า หากบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน มองเห็นว่าการศึกษามีความสำคัญเชื่อว่าการศึกษจะเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพในอนาคต เชื่อว่าการศึกษาเป็นแนวทางในเบื้องต้นที่จะทำให้ตัวเขาเองหรือบุตรหลานของเขาไปสู่ความมีสถานภาพในทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต เชื่อว่าการศึกษาที่ดีจะนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ความอยู่ดีกินดี ความสามารถในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และในทางกลับกันหากไม่มีการศึกษาหรือได้รับการศึกษาไม่เพียงพอก็จะมีผลให้สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวไม่อาจเกิดขึ้นได้ และถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีความเชื่อเช่นนี้ ก็จะนำไปสู่การส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องการเรียนของบุตรหลานของเขา และนำไปสู่ผลสำเร็จของการศึกษาได้ จากแนวคิดดังกล่าวจึงเชื่อว่าหากผู้ปกครองหรือบิดามารดาของนักเรียนได้มองเห็นความสำคัญของการศึกษาแล้วจะส่งผลให้แนวโน้มในการออกกลางคันลดลงได้

ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน

ความหมายของการออกกลางคัน

ศิริชัย กาณจนวาที (2520 : 6) กล่าวว่า การออกกลางคัน หมายถึง การที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นออกจากโรงเรียนก่อนเรียนจบหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยไม่ได้ไปเรียนต่อที่อื่นมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1. ออกจากโรงเรียนก่อนสิ้นปีการศึกษา เป็นลักษณะของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนระหว่างการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หรือ 2 หรือ 3
2. ออกจากโรงเรียนก่อนสิ้นปีการศึกษา เป็นลักษณะของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538 : 5) ให้ความหมายว่า การออกกลางคัน คือ การที่นักเรียนถูกจำหน่ายออกจากสถานศึกษา ในขณะที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาโดยไม่ใช้สาเหตุอันเนื่องมาจากการย้ายสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 3) ได้ให้ความหมายของการออกกลางคันไว้ว่า การออกกลางคัน หมายถึง การที่นักเรียนออกจากระบบโรงเรียนก่อนเรียนจบหลักสูตรตามที่กำหนดไว้

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า การออกกลางคันหมายถึง การที่นักเรียนต้องออกจากโรงเรียนในขณะที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา ไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม

สาเหตุของการออกกลางคัน

การศึกษาเรื่องสาเหตุการออกกลางคัน ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยกันอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยเฉพาะการออกกลางคันในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 8) ได้ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาจากปัญหา 4 ด้าน คือ ปัญหาด้านการเรียนและโรงเรียน ปัญหาด้านเศรษฐกิจและครอบครัว และผู้ปกครอง ปัญหาเกี่ยวกับตัวเด็กเอง และปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อม พบว่า ปัญหาที่เป็นสาเหตุการออกกลางคัน ได้แก่ นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน ผลไม่ชอบเรียนซ้ำชั้น และพ่อแม่ตามใจเด็กเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบที่ (ศิริ วรศิริ 2531 : บทคัดย่อ) ที่ทำการสำรวจภาวะการศึกษาของประชาชนในแหล่งชุมชนหนาแน่นของกรุงเทพมหานคร พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นออกกลางคันทันนั้น ส่วนใหญ่เกิดจากองค์ประกอบด้านส่วนตัวและครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย การขาดแคลนทุนทรัพย์ ไม่ชอบเรียนช่วยหารายได้ สอดคล้องบ่อย ๆ ช่วยพ่อแม่ทำงาน พ่อแม่พอใจให้ออก และย้ายที่อยู่อาศัย

นอกจากที่กล่าวมานี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดสัมมนาเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการประถมศึกษา โดยการลดความสูญเปล่าทางการศึกษา ได้ผลสรุปของการ สัมมนาที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนระดับประถมศึกษา 9 ประการ ดังนี้

1. ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ได้แก่ มีหนี้สิน นำเด็กไปใช้แรงงานแทน ไปรับจ้าง หรือประกอบอาชีพในถิ่นอื่นแล้วนำเด็กไปด้วย เด็กไปรับจ้างทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว

2. การคมนาคมระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่สะดวก ไม่ปลอดภัย และใช้เวลาเดินทางนาน

3. นักเรียนย้ายตามผู้ปกครอง ไปอยู่ถิ่นอื่น โดยไม่แจ้งออกจากโรงเรียน หรือติดตามไม่ได้ ว่าไปเรียนต่อที่อื่นหรือไม่

4. สภาพร่างกายของนักเรียนส่อความเป็นหนุ่มสาว ทำให้อายเพื่อน ไม่อยากเรียน ได้แก่ เด็กเรียนเมื่ออายุเกินเกณฑ์ การแข็งเกิดของนักเรียน ไม่ตรงกับความเป็นจริง คือ แข็งช้าเกินทำให้เด็ก เข้าเรียนเมื่อ โตแล้ว

5. สภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่เข้าใจให้เด็กนักเรียนอยากมาเรียน ได้แก่ สภาพอาคารเรียน ไม่เหมาะสม ห้องเรียน ไม่มีฝักันห้อง ฤดูหนาวอากาศหนาวมากทำให้เด็กไม่อยากมาเรียน การจัด กิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่เข้าใจให้นักเรียนอยากมาเรียน จำนวนนักเรียนมากอัตราครูมี น้อยไม่สมดุลกัน นักเรียนขาดอุปกรณ์การเรียน นักเรียนถูกเพื่อนรังแกบ่อย ๆ นักเรียนกลัวถูกลงโทษที่มาโรงเรียนสายและครูดูทำให้ไม่อยากมาเรียน

6. การสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนไม่เข้าใจกัน ได้แก่ นักเรียนที่เป็นชาวเขาไม่มีพื้นฐาน ด้านภาษาไทยกลาง สื่อภาษากันไม่เข้าใจทำให้เกิดความสับสนไม่อยากมาโรงเรียน

7. ผู้ปกครองไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ได้แก่ ไม่ทราบระเบียบ กฎหมาย และพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ผลการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

8. ขาดการประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

9. การนำหลักสูตรไปใช้ไม่สนองความต้องการและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุป สาเหตุของการออกกลางคัน มีสาเหตุมาจากปัญหาในด้านต่าง ๆ คือ ด้านส่วนตัวของนักเรียน ด้านครอบครัวสภาพเศรษฐกิจและสังคมด้านการบริหารและจัดการของ โรงเรียน และด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน สาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีผลต่อการออก กลางคันของนักเรียน ที่จะนำมาซึ่งความสูญเปล่าทางการศึกษา เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กนักเรียนที่ควรต้องหาวิธีการแก้ไข ให้การออกกลางคันของนักเรียนลดลงให้มากที่สุดหรือไม่มีนักเรียนออกกลางคันเลย

วิทยากร เชียงกุล (2552 : 1-2) กล่าวถึงสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) จัดการสัมมนาเรื่อง สภาวะการศึกษาไทย ปี 2551-2552 การศึกษากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมกล่าวในการนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์และวิจัย ว่าบทบาทของการศึกษาคือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมจะเห็นได้ว่าเป็นมาการเมืองไทยมีความขัดแย้งแบบ 2 ขั้วและมีความไม่มั่นคงสูง สังคมมีปัญหาคือความขัดแย้ง เอาเปรียบ นี้อาจเพิ่มคุณภาพชีวิตตกต่ำ เด็กและเยาวชนมีปัญหา ทำให้การค้ำพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษาต่างมีอิทธิพลต่อกันแบบงูกินหาง ในการจัดการศึกษา งบประมาณ และระดับการศึกษาของแรงงาน จะเห็นว่าสัดส่วนของผู้เรียนต่อประชากรในทุกระดับการศึกษาในปี 2552 เพิ่มขึ้นจากปี 2550 - 2551 เล็กน้อยโดยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มจากร้อยละ 79.89 เป็นร้อยละ 81.29 ของประชากรวัยเรียน ซึ่งยังมีประชากรวัย 3 -17 ปีที่ไม่ได้เรียนอีกประมาณ 2.76 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.71 ของประชากรในวัยเดียวกันที่มีราว 14.79 ล้านคน โดยมีจุดที่น่าสังเกต คือ เด็กที่เข้าเรียนชั้น ป.1 ในปี 2540 ได้เรียนถึงชั้น ม.6 และ ปวช.3 ในปี 2551 เพียงร้อยละ 47.2 ส่วนที่เหลือกว่าครึ่งหรือประมาณ 5.2 แสนคน ออกกลางคันขณะที่เด็กอายุ 3-5 ปี ก็มีโอกาสน้อยและมีสัดส่วนที่ลดลงในรอบ 5 ปี

นอกจากนี้ปัญหาอื่นๆ อยู่ในการจัดการศึกษาโดยสถานศึกษาภาครัฐมีมากกว่าภาคเอกชนถึง 80.9 : 19.1 ชั้นมัธยมสายสามัญ สูงกว่าอาชีวะ 61 : 39 และอุดมศึกษาสายสังคมสูงกว่าสายวิทย์ 70 : 30 ตรงนี้สะท้อนว่าการที่จะจัดการศึกษาให้เท่าเทียมกันในการปฏิรูปการศึกษา ยังทำอย่างไม่จริงจัง ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาได้เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 1.57 ล้านคน เป็น 1.87 ล้านคน ส่วนใหญ่คือการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาส่วนการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเช่นกันจาก 3.89 ล้านคน เป็น 3.92 ล้านคน ซึ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานก็อยู่ในเกณฑ์ต่ำเช่นกัน ด้านงบประมาณการศึกษาในปี 2552 ยังสูงเทียบได้กับ 20% ของงบประมาณทั้งหมดแต่ประสิทธิภาพการใช้จ่ายอยู่ในเกณฑ์ต่ำ หากเทียบกับจีน เกาหลีใต้ ที่ใช้งบการศึกษาต่ำกว่าไทย แต่เด็กได้เรียนชั้นมัธยมศึกษามากกว่าและผลสัมฤทธิ์โดยเฉลี่ยก็ดีกว่า ด้านของแรงงานในประเทศไทยที่มีร้อยละ 54.2 ราว 20.11 ล้านคนของแรงงานทั้งหมด 37 ล้านคนพบมีการศึกษาแค่ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า เนื่องจากปัญหาการออกเรือนกลางคัน ทำให้สัดส่วนแรงงานที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ที่ร้อยละ 13.7 ของแรงงานทั้งหมด สำหรับผู้ว่างงานที่มีกว่า 8.2 แสนคนนั้นจบปริญญาตรีมากที่สุดถึง 2 แสนคนแสดงให้เห็นถึงการผลิตคนที่ไม่ตรงตามความต้องการของตลาดงาน คุณภาพสถานศึกษาต่ำ

ด้านการประเมินคุณภาพ ประสิทธิภาพ การศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และ สกศ.พบด้วยว่า เด็ก 3-5 ปี ซึ่งเป็นวัยอนุบาล มีโอกาสได้

เรียนน้อยและสถานศึกษาที่มีคุณภาพคือน้อยคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกระดับมีความแตกต่างกันสูงทำให้คะแนนเฉลี่ยทั้งประเทศอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เช่น คะแนนจากการทดสอบในระดับช่วงชั้น ป.6 ม.3 ม.6 วิชาส่วนใหญ่ได้เฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 และตกต่ำลงจาก 5 ปีก่อน ซึ่งที่น่าห่วงคือ วิชาภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก ทั้งการอ่านออก เขียนได้ซึ่งวิชานี้เป็นพื้นฐานเพื่อความเข้าใจวิชาอื่นๆหากภาษาไทยอ่อนวิชาอื่นก็จะอ่อนตามไปด้วยและจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 2 ของสมศ.พบสถานศึกษาที่ผ่านการรับรองได้คะแนนดีกว่ารอบแรกแต่ความสามารถของผู้เรียน การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิเคราะห์ วิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ ยังคงได้คะแนนต่ำอยู่ การที่นักเรียนไทยมีผลสัมฤทธิ์ต่ำเรามักมองไปที่ปัญหาเรื่องการขาดแคลนครู โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ นั่นคงเป็นความจริงส่วนหนึ่งแต่สำหรับวิชาภาษาไทย สังคมศึกษาก็อ่อนตามไปด้วย แสดงว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นต้องมาจากการสอนและการเรียนที่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. (2551:3) รายงานถึงการออกกลางคันของนักเรียนเป็นสาเหตุสำคัญยิ่งของความสูญเปล่าทางการศึกษาในการจัดการศึกษานั้น โรงเรียนต้องศึกษาและแสวงหาวิธีการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนให้เรียนในระบบโรงเรียนได้ตลอดหลักสูตร ไม่ออกกลางคันไปก่อน การศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้นักเรียนต้องออกกลางคัน นับว่าเป็นแนวทางหนึ่งในการเตรียมความพร้อม หาวิธีการป้องกันการออกกลางคันของนักเรียน ปัจจัยสำคัญ ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านการบริหาร และปัจจัยด้านการเรียนการสอน เนื่องจากอัตราการออกจากโรงเรียนกลางคันมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยสาเหตุการออกกลางคันเป็นปัญหาที่เกิดทั้งจากตัวนักเรียน จากครอบครัว จากทางโรงเรียนและครู และจากสังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ก่อให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรการศึกษาจำนวนไม่น้อย ทำให้มีผลกระทบต่ออนาคตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากการว่างงาน และรายได้ต่ำ คำถามที่สำคัญคือ การออกกลางคันในอัตราที่ค่อนข้างสูงนี้สะท้อนสภาพปัญหาโดยทั่วไปของประเทศ หรือเป็นปัญหาเฉพาะพื้นที่ และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น หรือลดลงต่อไปในอนาคต สาเหตุที่สำคัญของปัญหาในแต่ละพื้นที่/ภูมิภาค มีความแตกต่างกันหรือไม่ ถ้าพบว่าแตกต่างกันย่อมหมายถึงมาตรการที่จะนำไปใช้แก้ไขปัญหาน่าจะแตกต่างกันตามสภาพปัญหาด้วยปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนมีดังต่อไปนี้

ปัจจัยด้านภูมิหลังของครอบครัวและสภาพชุมชน ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวนักเรียน ซึ่งนักเรียนที่ออกกลางคันส่วนใหญ่มีสภาพครอบครัวเข้าข่ายตามข้อบ่งชี้ถึงโอกาสที่จะออกกลางคันสูง ได้แก่ ครอบครัวมีรายได้ต่ำ ผู้ปกครองมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ คือเพียงร้อยละ 7 มีการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา ดังนั้นส่วนใหญ่จึงตั้งเป้าหมายการศึกษาของบุตรไว้ต่ำ มีผู้ปกครองร้อยละ 27 ที่รับภาระคนเดียวในการดูแลนักเรียนซึ่งส่วนใหญ่จากการหย่าร้าง

นอกจากนั้น ผู้ปกครองจำนวนมากขาดความเอาใจใส่ติดตามผลการเรียนของนักเรียน และหนึ่งในสามของผู้ปกครองมีการย้ายถิ่นตามฤดูกาลเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ ได้ชี้ว่า ตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง สถานะทางเศรษฐกิจ การย้ายถิ่นไปประกอบอาชีพ การตั้งเป้าหมายการศึกษาของบุตรหลาน มีความสัมพันธ์กับอัตราการออกกลางคันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (สิทธิพร ประวัตินรุ่งเรือง, 2545 : 13)

จากสภาพดังกล่าว ความยากจนหรือรายได้ต่ำเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุด ซึ่งเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาอื่น ๆ การแก้ปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องมีนโยบายระดับมหภาค โดยการประสานกันระหว่างหลายกระทรวง หรือหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนปัญหาทางสังคมของครอบครัวเป็นปัญหาความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวที่จะยึดเหนี่ยวดูแลซึ่งกันและกัน นักเรียนหลายคนได้รับผลกระทบจากสภาพครอบครัวที่ขาดความสมบูรณ์ ซึ่งองค์กรพัฒนาเอกชนและสังคมชุมชนต้องมีบทบาทมากขึ้น ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว

ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ได้แก่ การเรียนอ่อน สอบตกซ้ำชั้นบ่อย ปัญหาสุขภาพทั้งทางกายและจิต การติดยาเสพติด ปัญหาผู้สาว เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ส่วนใหญ่สืบเนื่องจากสภาวะทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัว

ปัจจัยด้านโรงเรียนและครู ได้แก่ ปัจจัยด้านระบบบริหารจัดการของโรงเรียน ประกอบด้วย นโยบายและวิธีปฏิบัติของโรงเรียนเกี่ยวกับหลักสูตร วิธีการสอนระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการขาดเรียน การศึกษานี้พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดระบบติดตามและเฝ้าระวังนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย ๆ ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้เสี่ยงต่อการออกกลางคันสูงที่สุด นอกจากนี้ ครูขาดแรงจูงใจที่จะเฝ้าระวังและติดตามนักเรียนที่ขาดเรียนอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรและรูปแบบการสอนขาดความคล่องตัว ไม่เหมาะสมกับสภาพห้องที่ไม่สนองตอบต่อความจำเป็นและความสนใจของนักเรียน ไม่เน้นการประกอบอาชีพ วิธีการจัดสรรทุนการศึกษาที่แจกให้ทุกคน ทำให้ไม่ถึงเด็กกลุ่มเป้าหมายอย่างเพียงพอ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549 : 2) ได้กล่าวว่าสภาพการศึกษาได้เผยแพร่รายงานเรื่อง การศึกษากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละปี มีการสำรวจข้อมูลในเรื่องจำนวนนักเรียนสองลักษณะ คือ ออกกลางคันและการเรียนซ้ำชั้น ซึ่งจะส่งผลให้จบไม่พร้อมรุ่น กรณีออกกลางคัน ในแต่ละปีจะมีประมาณ 1 แสนกว่าคน การออกกลางคันของนักเรียนประถมศึกษาเริ่มลดลง ด้วยเหตุผลที่หลากหลาย จึงต้องมีมาตรการแก้ไขที่หลากหลายตามไปด้วยเฉพาะ โครงการเรียนฟรี 15 ปี การประเมินเบื้องต้นพบว่า ผู้ปกครองร้อยละ 81.44 เห็นด้วยกับนโยบายเพราะได้ช่วยแบ่งเบาภาระและลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังมีมาตรการอื่นๆ ที่ได้ดำเนินการคู่ขนานกันเพื่อแก้ปัญหาออกกลางคัน เช่น

1. การจัดสรรเงินอุดหนุนเพิ่มเติมสำหรับเด็กยากจนเงินปัจจัยพื้นฐาน เพื่อเป็นค่าอาหาร พาหนะ เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ จำนวน 1,667,637 คน โดยเฉพาะในปีงบประมาณ 2552 ได้เพิ่ม อัตราเงินปัจจัยพื้นฐานต่อหัวสำหรับเด็กด้อยโอกาส ดังนี้ ประถมศึกษา เพิ่มเป็นร้อยละ 30 คิดเป็น จำนวนนักเรียน 1,320,835 คน อัตรา 1,000 บาท/คน/ปี มัธยมศึกษา เพิ่มเป็นร้อยละ 20 คิดเป็น จำนวนนักเรียน 346,802 คน อัตรา 3,000 บาท/คน/ปี และดูแลเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำนวน 45,392 คน โดยมีจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม (Top up) ให้อีก 2,000 คน เป็นเงิน 19,074,000 บาท

2. การสนับสนุนเด็กด้อยโอกาสในพื้นที่ห่างไกลจากโรงเรียน โดยได้รับเป็น ค่าพาหนะ จำนวน 33,000 คน อยู่ในบ้านพักนอน จำนวน 44,734 คน มีจักรยานยืมเรียน จำนวน 402,500 คน สำหรับในปีงบประมาณ 2552 โรงเรียนได้สนับสนุนงบประมาณสำหรับบ้านพัก นักเรียน 94 โรงๆ ละ 1 หลัง รวม 94 หลัง

3. จัด โครงการเฝ้าระวังนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และแก้ปัญหาเด็กที่มีปัญหาการปรับตัว ปัญหา การเรียนรู้ ตลอดจนปัญหาพื้นฐานทางภาษาด้วย โครงการทวิภาษา

4. การจัดสรรทุนการศึกษาให้กับนักเรียน โดยจำแนกเป็นทุนภาครัฐและภาคเอกชน รวม 12,658 ทุน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 11-15) ได้แบ่งปัจจัยที่มีผลต่อการออก กลางคั้นของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (เดิม) ดังนี้

ปัจจัยด้านตัวนักเรียน การที่นักเรียนไม่ได้เรียนอยู่ในระบบโรงเรียนนั้น ปัจจัยหลักประการ หนึ่งขึ้นอยู่กับ ตัวนักเรียนเอง ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยย่อย ได้แก่ ปัจจัยด้านพฤติกรรมและด้านจิตวิทยา ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ซึ่งแต่ละปัจจัยย่อยมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผลการเรียน เจตคติต่อ การเรียนและ โรงเรียน และการขาดเรียนของนักเรียน

ปัจจัยด้านครอบครัว ครอบครัวซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง ผู้ปกครอง บุคคล เหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อนักเรียน เพราะเป็นผู้ให้การอบรมเลี้ยงดู เป็นสถาบันสังคมหน่วยแรกที่ทำ ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ปัจจัยสำคัญด้านครอบครัวได้แก่ ขนาดของครอบครัว อาชีพของบิดา มารดา รายได้ของครอบครัว การเอาใจใส่ผลการเรียนของนักเรียน การสนับสนุนจากที่บ้าน จัดเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักเรียนและการออกกลางคั้นของนักเรียน ทั้งนี้ นักเรียน ได้รับการสนับสนุนด้านการเรียนจากที่บ้านมี โอกาสเสี่ยงที่จะออกกลางคั้นน้อยกว่า นักเรียนที่ไม่ได้รับการสนับสนุน

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางชุมชนและสังคม ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางชุมชนและสังคม มีผลต่อการเรียนของนักเรียน เช่น สภาพแวดล้อมทางบ้าน การย้ายถิ่น การสาธารณสุขปกศ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ปัจจัยด้านการบริหารของโรงเรียน ปัจจัยด้านการบริหารที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้ การเรียนรู้ของนักเรียนมีคุณภาพ ได้แก่ ความพร้อมของสื่อการเรียนการสอน การติดต่อระหว่าง บ้านกับโรงเรียน ความปลอดภัยของอาคารสถานที่ต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียน ถ้าการจัดการด้านนี้ ของโรงเรียนดีก็เป็นสิ่งยืนยันได้ว่านักเรียนจะใช้ชีวิตอยู่ใน โรงเรียนได้อย่างมีความสุข

ปัจจัยด้านการเรียนการสอน โรงเรียนมีหน้าที่จัดการเรียนการสอน และถ่ายทอดความรู้ ให้แก่นักเรียนให้ได้ ผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องจัด การศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทุก ๆ ด้าน ตามศักยภาพ ของแต่ละบุคคลกล่าวคือ ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องนำปรัชญา วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนพัฒนาต่าง ๆ ของหน่วยงานมาสู่ การปฏิบัติ จะต้องจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของ โรงเรียนให้เป็นที่น่าสนใจ และจะต้องจัด หลักสูตร แผนการเรียนรู้อวิธีการสอน กิจกรรมต่างๆ ให้มีคุณค่าต่อการพัฒนาเด็ก ให้นักเรียน ได้เรียนรู้ตามความรู้ความสามารถที่จะดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สภาพการจัดการเรียนการสอนที่ดีนั้น บุคคลมีความสำคัญที่สุด ได้แก่ครูผู้สอน ทั้งนี้เพราะ ครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเอาใจใส่ต่อการเรียน ครูควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กทุกคนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และต้องพยายามให้ทุกคนได้เรียนรู้ด้วยความพอใจและ เกิดผลที่ดีที่สุด การจัดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ครูจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการและคุณลักษณะของนักเรียน นั่นคือครูต้องจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนด้วย

นอกจากปัจจัยที่ส่งผลในการออกกลางคันที่กล่าวมาแล้วยังมีภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก สรุปลงได้ดังปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพนักเรียนดังนี้

1. ด้านสุขภาพของนักเรียนปัญหาการคั่งสุรา / เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และสูบบุหรี่ สูงขึ้น ปัญหาน้ำหนักน้อย / อ้วนกว่าเกณฑ์ในเด็กประถมสูงขึ้น และปัญหาบาดเจ็บจาก รถจักรยานยนต์สูงขึ้น

2. ด้านการศึกษา

2.1 ปัญหาใช้เวลาว่างในการดูโทรทัศน์ วีดีโอ วีซีดี อ่านการ์ตูนมากขึ้นแต่อ่านหนังสือ ทั่วไปน้อย ใช้เวลาเรียนพิเศษมาก โดยเฉพาะมัธยมปลาย ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการเรียนพิเศษสูงขึ้น

มากเป็นเงาตามตัว เด็กอยู่บ้านคนเดียวหลังเลิกเรียนและเด็กไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ใช้เวลาอยู่บ้านเพื่อนนานขึ้น

2.2 ปัญหาด้านจริยธรรมคือ ลอกการบ้านหรือข้อสอบเพื่อนมากขึ้น โดยเฉพาะเยาวชนระดับมัธยมต้น

2.3 ปัญหาขาดแคลนครูในโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่สูงขึ้นเล็กน้อย และงบประมาณที่ได้รับสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อยลง

2.4 ปัญหาความรู้ที่ก่อกวนขณะมาโรงเรียนลดลง ทุกระดับยกเว้นระดับประถมศึกษา

3. ด้านสังคม

3.1 ปัญหาที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์และจักรยานยนต์มากขึ้น ใช้เวลาในการคุยโทรศัพท์และเล่นเกมจากอินเทอร์เน็ตมากขึ้น เล่นไฟ ฟันบอมากขึ้น ได้รับเงินจากผู้ปกครองมากขึ้นปัญหาการยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์สูงขึ้น ภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก ได้แก่ คิดว่าจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนเรียนจบ เพิ่มขึ้น(โดยเฉพาะในกลุ่มมัธยมต้น) และยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน รวมทั้งยอมรับว่ารักเพศเดียวกันสูง (ยกเว้นระดับอาชีวะ)

3.2 ปัญหาความรุนแรงในสถานศึกษา พบว่า เยาวชนระดับประถมเริ่มเห็นการพกพาอาวุธในโรงเรียนและสูงขึ้นตั้งแต่ระดับมัธยม ในขณะที่กลุ่มอาชีวะศึกษามีปัญหาถูกขู่กรง โขกทรัพย์หรือทำร้ายร่างกายในโรงเรียนสูงขึ้น ปัญหาถูกล่วงละเมิดทางเพศในเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี

3.3 ปัญหาติดสิ่งเสพติด โดยเข้ารับการบำบัดมากกว่า ปี 2550 ประมาณ 6 เท่า ภาวะเด็กกับสื่อ ได้แก่ จำนวนร้านอินเทอร์เน็ตและพื้นที่เสี่ยงเพิ่มขึ้น การเล่นเกมออนไลน์/เกมคอมพิวเตอร์/เกมอื่นๆอินเทอร์เน็ต การโหลดเพลง/ภาพ/เกม/ข้อความ ผ่านโทรศัพท์มือถือ เพิ่มขึ้น

3.4 ความสัมพันธ์กับศาสนา เช่น การสวดมนต์ก่อนนอน การนั่งสมาธิ ลดลง

3.5 ความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น การช่วยงานบ้านเวลาที่พูดคุยกับพ่อแม่ ผู้ปกครองลดลง ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่เพิ่มขึ้น

สรุปการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวมปัจจัยด้านการบริหารโรงเรียนกับปัจจัยด้านการเรียนการสอนรวมเข้าด้วยกันเป็นปัจจัยด้านสภาพของโรงเรียน ซึ่งเป็นภารกิจหลักภายในของโรงเรียนที่ต้องดำเนินการ จึงได้ทำการศึกษาปัจจัย 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพชุมชน สภาพของโรงเรียน สภาพครอบครัวนักเรียน และด้านสภาพตัวนักเรียน

ปัญหาและผลกระทบจากการออกกลางคันของนักเรียน

โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำมาตรการรองรับหลังจากที่ผู้เรียนออกจากระบบโรงเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนที่ออกกลางคันจำนวนมากใช้ชีวิตอย่างไม่มีเป้าหมาย และมีแนวโน้มกระทำความผิด ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน บ้านกาญจนาภิเษก ได้ให้ข้อมูลที่น่าสนใจว่า ปี 2548 มีเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ประมาณ 36,000 คน ส่วนใหญ่เป็นเด็กระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากที่ผ่านมาโรงเรียนส่วนใหญ่จะแก้ปัญหาผู้เรียนที่ทำผิดโดยการผลักออกจากโรงเรียน และไม่รับผิดชอบชีวิตของผู้เรียนหลังจากที่ออกจากโรงเรียน ในการประชุมสัมมนา "แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน" เมื่อ มีนาคม 2550 ระบุว่า เมื่อโรงเรียนพบกลุ่มเด็กที่เสี่ยงต่อการออกกลางคันแล้ว ไม่ได้มีแนวทางการ ดำเนินการหรือส่งต่อเด็กกลุ่มนี้ให้ไปในทิศทางใด ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ว่าเด็กที่ออกกลางคัน มีแนวโน้มที่ถูกชักนำเข้าสู่วงจรปัญหาสังคม เช่น ยาเสพติด ก่ออาชญากรรม ในต่างประเทศอย่าง สหรัฐอเมริกา เด็กที่อยู่นอกระบบ โรงเรียน โดยส่วนใหญ่จะรวมตัวเป็นแก๊งและร่วมก่อปัญหา อาชญากรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550 : 3) จากความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อ การพัฒนาประเทศทำให้ภาครัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญและเล็งเห็นถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จากการที่ประชากรภายในประเทศมีระดับการศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำว่าจะก่อให้เกิดความสูญเสียต่อ ประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อมเช่น ไรปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายขยายการศึกษาให้ เด็กไทยได้ศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 12 ปี ฟรีอย่างเสมอภาค และเท่าเทียม กันโดยทั่วถึงพบว่าในขณะนี้ นักเรียนที่อยู่ในวัยกำลังศึกษาในระดับประถมศึกษาจนถึงระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนที่น้อยมาก โดยที่นักเรียนส่วนใหญ่ที่อยู่ในวัยกำลังศึกษาได้ออกจาก โรงเรียนกลางคัน และมีแนวโน้มที่จะออกจำแนกความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นได้ดังต่อไปนี้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2540)

1. การออกจาก โรงเรียนกลางคันในระดับมัธยมศึกษาและไม่ยอมศึกษาต่อจะส่งผลให้ไม่มี งานทำหรือได้ทำงานที่ต่ำกว่าความสามารถของตนเอง หรือได้ทำงานที่มีผลตอบแทนต่ำ และเมื่อ มองในภาพรวมก็จะทำให้พบว่าสัดส่วนของประชากรที่เป็นแรงงานไร้ฝีมือที่มีค่าจ้างและ ผลตอบแทนต่ำมีอยู่ในสัดส่วนที่มาก และจะส่งผลให้รายได้ต่อหัวของประชากรลดน้อยลง ซึ่งจะ ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในส่วนของประเทศโดยตรง

2. การออกจาก โรงเรียนกลางคันในระดับมัธยมศึกษาและไม่ยอมศึกษาต่อจะส่งผลให้มี ปัญหาในเรื่องสุขภาพอนามัยของตัวเองของเยาวชนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกจาก โรงเรียนกลางคัน ในระดับมัธยมศึกษาซึ่งอยู่ในระยะวัยรุ่น และเป็นวัยที่ต้องคบหาเพื่อนฝูง การคบหาเพื่อนฝูงที่อยู่ นอกโรงเรียนมักจะเป็นเพื่อนฝูงที่ไม่ค่อยดีนัก เช่น เป็นแก๊งค์ นักเลง นักการพนัน หรือช่องโง่ ใน

กลุ่มเพื่อนดังกล่าวมักจะหนีไม่พ้นเรื่องการติดยาเสพติดให้โทษต่อร่างกาย คั้งนั้น จึงพบว่าเยาวชนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันเหล่านั้น มักจะมีปัญหาในเรื่องสุขภาพอนามัย ซึ่งหากอัตราการออกกลางคันสูงขึ้น จำนวนประชากรที่มีปัญหาในเรื่องสุขภาพอนามัยก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วย จนก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในส่วนรวมด้วย

3. ผลจากการคบเพื่อนฝูงที่อยู่นอกโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มที่มีปัญหาทางสังคมดังกล่าวก็มักจะเป็นการชักนำให้เยาวชนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันกลายเป็นบุคคลที่เป็นปัญหา และเป็นภัยต่อสังคมไปด้วย คั้งนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าผลกระทบจากการออกกลางคันของนักเรียนมีผลต่อความสุขสงบในสังคมโดยก่อให้เกิดปัญหาในทางอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น

4. เนื่องจากเยาวชนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันในระดับมัธยมศึกษาและไม่ยอมศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีมักจะเป็นผู้ที่ไม่มียานพาหนะและไม่มียานพาหนะได้จึงทำให้เขาเหล่านั้นเป็นภาระของสังคม ทั้งภาระในครอบครัวและภาระต่อสังคม โดยรวมที่จะต้องจัดบริการสาธารณะมากขึ้น ในขณะที่เยาวชนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันไม่มีรายได้ที่จะต้องจ่ายภาษีเพื่อบำรุงบริการสาธารณะ

5. นักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันในระดับมัธยมศึกษาทำให้ค่าใช้จ่ายทางสังคมเพิ่มสูงขึ้นในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจได้ก่อให้เกิดการขยายตัวในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีขนาดเพิ่มขึ้น ในขณะที่การขยายตัวทางภาคเกษตรกรรมกลับคงที่หรือลดลง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความต้องการแรงงานที่มีฝีมือแรงงานและมีระดับการศึกษาสูงมากขึ้น ความต้องการเรียนที่ได้เพิ่มความกดดันให้แก่เด็กเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันในระดับมัธยมศึกษาและไม่ยอมศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ซึ่งมีระดับการศึกษาต่ำและเป็นแรงงานไร้ฝีมือในเรื่องการได้ทำงานและการมีรายได้มากยิ่งขึ้น และยังการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวรวดเร็วเท่าไรก็ยิ่งเพิ่มความกดดันให้แก่เด็กเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันในระดับมัธยมศึกษาและไม่ยอมศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีมากยิ่งขึ้น

เนื่องจากในสภาวะปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ประชาชนทุกคนจะต้องเผชิญกับการดำเนินชีวิตแบบแข่งขันในทุกๆด้านเพื่อความอยู่รอด และเพื่อยกระดับชีวิตให้ดีขึ้น ซึ่งการศึกษาจะเป็น โครงสร้างพื้นฐานที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยที่การศึกษาทำให้คนมีศักยภาพทางด้านความรู้ ความคิด ทักษะ ทักษะ ความสามารถ การศึกษาสร้างให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นคนที่สมบูรณ์ขึ้น และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการศึกษาเป็นปัจจัยหลักที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง

ด้วยขณะนี้โลกกำลังเข้าสู่ยุคของกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ทุกประเทศจะต้องพัฒนาและปรับตัวเพื่อก้าวเข้าสู่การแข่งขันกับปะเทศอื่นๆเพื่อให้เกิดการเจริญเติบโตของประเทศตนเองและ

ประเทศไทยก็จะต้องเร่งพัฒนาตนเองเพื่อที่จะสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ โดยจะต้องให้ความสำคัญกับการศึกษา เนื่องจากการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยที่มีคำกล่าวไว้ว่า “การพัฒนาเศรษฐกิจจะดำเนินไปได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับมนุษย์และคุณภาพในเชิงเศรษฐกิจของมนุษย์ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการศึกษาอีกทอดหนึ่ง และหากเกิดความล้มเหลวในการพัฒนาเศรษฐกิจขึ้น ก็ย่อมสรุปได้ว่า ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความด้อยประสิทธิภาพของการศึกษาเล่าเรียน” จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นบทบาทอันสำคัญของการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นถ้าประชากรภายในประเทศมีการศึกษาที่สูงก็จะช่วยส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศมีการเจริญเติบโตและมีศักยภาพสามารถที่จะแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในโลกได้

ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) กล่าวว่าความสูญเปล่าทางการศึกษาเป็นสภาพปัญหาที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความไม่บรรลุผลสำเร็จของการจัดการศึกษาตามที่รัฐได้กำหนดไว้ ซึ่งการจัดการศึกษาของประเทศนับว่าเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง การลงทุนค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ทั้งทางด้านกำลังคน กำลังเงิน และวัสดุอุปกรณ์ ถือว่าเป็นการช่วยให้ประเทศมีกำลังคนที่มีประสิทธิภาพ ถ้าการลงทุนทางการศึกษาได้ผลไม่คุ้มตรงตามจุดหมายที่วางไว้แสดงว่าการลงทุนนั้นเป็นการสูญเปล่า

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีบทบัญญัติสิทธิของบุคคลในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ที่บัญญัติให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวน 9 ปี ดังนั้น นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนต้องเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากสถิติการเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ ทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมต้น ในภาพรวม ปีการศึกษา 2543-2548 ของประชากรกลุ่มอายุ 6-14 ปี พบว่า ผู้เรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างไรก็ตาม หากพิจารณาการออกจากระบบการศึกษาของผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับ พบว่ามีจำนวนมากเช่นเดียวกัน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) กล่าวว่า มีผู้เรียนที่ออกกลางคันประมาณ 1 แสนคนต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีสาเหตุมาจากความเบื่อหน่ายและเครียดกับการเรียน การทะเลาะวิวาท ดิดเพื่อน ดิดยาเสพติด และตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ความสูญเปล่าทางการศึกษาที่เห็นได้ชัดเจน คือ การออกกลางคัน เพราะอาจนำไปสู่ปัญหาต่างๆ อีกมาก เช่น ปัญหาด้านการเรียนรู้ของเด็ก เด็กอาจจะขาดความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้น และเกิดความล้มเหลวในการพัฒนาคน ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศด้วย

แนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน

การแก้ไขปัญหาลูกออกกลางคัน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันแก้ไข ดังที่มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องแนวทางการแก้ปัญหาลูกออกกลางคัน ไว้ดังนี้

กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 11 - 12) กล่าวว่า แนวทางในการแก้ปัญหาลูกออกกลางคันมีหลายแนวทางขึ้นอยู่กับสาเหตุ แนวทางสำคัญมีดังนี้

1. สำรวจข้อมูลนักเรียนแต่ละคน เพื่อติดตามดูปัญหาที่เกิดขึ้น
2. จัดหาทุนการศึกษา และให้การสนับสนุนที่เพียงพอที่จะใช้ในการเรียนและการเป็นอยู่ในโรงเรียน
3. โรงเรียนและคณะกรรมการ โรงเรียนประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญในการเรียน
4. กำหนดมาตรการติดตามผลอย่างจริงจังและช่วยเหลือให้เหมาะสมเมื่อเด็กขาดเรียน หรือมีเหตุผลแสดงว่ามีแนวโน้มจะขาดเรียน
5. ส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน
6. จัดหาอาชีพให้ผู้ปกครองทำเป็นหลักแหล่ง
7. สนับสนุนงบประมาณช่วยเหลือเป็นค่าวัสดุ อุปกรณ์การศึกษา
8. จัดหาที่พัก จัดรถรับส่งให้นักเรียนที่อยู่ห่างไกลจากโรงเรียน
9. โรงเรียนและคณะกรรมการ โรงเรียนประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง หน่วยงานต่าง ๆ ที่สามารถให้ความช่วยเหลือเด็ก และผู้ปกครอง
10. โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมช่วยเสริมจัดบรรยากาศในโรงเรียนที่น่าอยู่ ปลอดภัย อบอุ่น
11. โรงเรียนเปิดปิดภาคเรียนให้ยืดหยุ่น สอดคล้องกับอาชีพทางผู้ปกครอง
12. โรงเรียนจัดที่พักให้นักเรียนในระหว่างที่พ่อแม่ไปประกอบอาชีพที่อื่น
13. จัดกิจกรรมการเรียนที่เด็กสนใจ ตรงกับความต้องการ ทำท่าย สนุก เด็กรู้สึกมีความสุขที่ได้เรียน
14. จัดการสอนทั้งใน และนอกโรงเรียน เด็กบางคนอาจจะเรียนที่บ้านในบางช่วง
15. จัดบรรยากาศที่เป็นมิตรระหว่างครูกับเด็กและเด็กกับเด็ก ควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก และเป็นที่พักพิง เป็นที่ปรึกษาให้แก่เด็ก

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549 : 3 - 4) กล่าวว่า โรงเรียนหลายแห่งในสหรัฐอเมริกา ได้ตระหนักถึงปัญหาสังคมที่จะตามมา ภายหลังจากที่ผู้เรียนออกนอกระบบโรงเรียน โดยไม่มีมาตรการรองรับ จึงได้หันมาใช้วิธีการเชื่อมโยงกับโรงเรียนทางเลือก (Alternative School) ที่เรียกว่า Affiliated Alternatives ซึ่งเป็นกลุ่มอาสาสมัครที่เกิดจากการรวมตัวกันของนักสังคมสงเคราะห์ ครู พยาบาล ผู้เชี่ยวชาญการให้คำปรึกษา รวมถึงผู้ประกอบการ มีสถานที่จัด โปรแกรมการสอน เป็นหลักแหล่ง โปรแกรมที่จัดขึ้นจะสอดคล้องปัญหาและความต้องการของผู้เรียนมี 4 โปรแกรม ดังนี้

1. Alternative Education Resource Option (AERO) เป็น โปรแกรมสำหรับผู้เรียน ที่ตกชั้นที่เกรด 8 หรือผู้เรียนที่เสี่ยงต่อการสอบตกในเกรด 9 ซึ่งการศึกษาในระดับเกรด 9 ถือเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษามัธยมปลาย หากผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกรด 9 จะมีความเสี่ยงต่อการออกกลางคันเป็นอย่างมาก อาสาสมัครที่จัด โปรแกรมจะเป็นครูสอนในวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรปกติ ผู้เรียนที่ตกชั้นในเกรด 8 สามารถจบหลักสูตรและเรียนต่อเกรด 9 ส่วนผู้เรียนเกรด 9 ที่เสี่ยงต่อการตกชั้นสามารถจบชั้นมัธยมต้น และศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายได้ โดยสถานที่จัด โปรแกรมอยู่ถนนเบรารี (Brearily Street) เมืองเมคิสัน มลรัฐวิสคอนซิน

2. Cluster Program เป็น โปรแกรมที่เน้นให้ความช่วยเหลือผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เสี่ยงต่อการออกกลางคัน เพราะมีปัญหาด้านการเรียนและพฤติกรรม โปรแกรมนี้จะเพิ่มความรู้อตามหลักสูตรระดับชั้นมัธยมต้นให้ผู้เรียน ใช้เวลาไม่เกิน 1 ภาคเรียน สถานที่จัด โปรแกรม เป็นที่เดียวกับสถานที่จัด โปรแกรม AERO

3. School-Age Parent Program (SAPAR) โปรแกรมเฉพาะสำหรับผู้เรียนที่ตั้งครรภ์ หรือแต่งงานเมื่ออายุยังน้อย จัดสอนแบบเต็มวัน ตั้งแต่ 08.45 - 15.00 น. วันจันทร์ - ศุกร์ เป็น โปรแกรมภายใต้รูปแบบการจัดการศึกษาโดยครอบครัว (Home Schools) ผู้เรียนจะได้เรียนตามหลักสูตรปกติ ทั้งที่เรียนในห้องเรียน และผ่านระบบออนไลน์ อีกทั้ง ยังได้รับความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การเกิดของเด็ก การดูแลเด็ก การรักษาสุขภาพของแม่ การจัดการด้านการเงิน ซึ่งแต่ละคนจะมีที่ปรึกษาเป็นการส่วนตัว โดยสถานที่จัด โปรแกรมจะอยู่ที่เดียวกับสถานที่จัด โปรแกรม AERO และ Cluster Program

4. Work and Learn Center (WLC) เป็น โปรแกรมสำหรับผู้เรียน ที่กำลังเรียนในปีสุดท้ายของชั้นมัธยมปลาย แต่ต้องการมีประสบการณ์ทำงานไปพร้อมเรียน ผู้เรียนที่ผลการเรียนไม่ดี และเสี่ยงเรียน ไม่จบ และผู้เรียนที่ออกกลางคันไปแล้ว มี 4 ภาคเรียน ภาคเรียนแรก ผู้เรียนไปเป็นอาสาสมัครดูแลเด็กในโรงเรียนอนุบาล และเป็นผู้ช่วยครูใน โรงเรียนประถมศึกษา

15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ภาคเรียนที่สอง ผู้เรียนทำงานในบ้านพักคนชรา โรงพยาบาล หรือเป็นอาสาสมัครในสถานที่ต่าง ๆ 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ภาคเรียนที่สาม ทำงานเป็นช่างซ่อมหรือสร้างบ้าน เช่น ทำความสะอาดกำแพง ทาสี งานไม้ ฯลฯ ต่ำสุด 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการมาให้คำแนะนำ ภาคเรียนที่สี่ ผู้เรียนมี 2 ทางเลือก ทางเลือกแรก คือ ทำงานในสถานที่หรือสถานประกอบการต่าง ๆ ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนสนใจทำงานในสถานที่นั้นเมื่อเรียนจบ ทางเลือกที่สอง ผู้เรียนเลือกที่จะเข้าเรียนในหลักสูตรของวิทยาลัยเทคนิคมิลวอกี (Milwaukee Area Technical College)

ผู้เรียนที่เรียนจบจะได้รับประกาศนียบัตร (Diploma) ภายใต้รูปแบบการจัดการศึกษา โดยครอบครัว ผู้เรียนที่เรียนจบจาก WLC จะได้รับการยอมรับจากวิทยาลัยเทคนิคมิลวอกี ผู้เรียนสามารถเทียบโอนชั่วโมงเรียนเป็นหน่วยกิตและศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สถานةจัดโปรแกรม WLC มี 2 ที่ คือ ที่เดียวกับ AERO และ SAPAR อีกที่หนึ่งอยู่ถนนพาร์ค (Park Street) เมืองแมดิสันมลรัฐวิสคอนซิน

กรณีประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีมาตรการรองรับผู้เรียนที่เสี่ยงออกกลางคัน เช่น หนีเรียนเพราะเบื่อหน่าย ไม่มีความสุขกับการเรียน เป็นต้น โดยใช้กระบวนการพัฒนาทักษะชีวิต และกระตุ้นให้เด็กตื่นตัว ในส่วนผู้เรียนที่จำเป็นต้องออกกลางคัน โรงเรียนจะรับผิดชอบดูแลเด็กจนกว่าจะเข้าไปอยู่โรงเรียนใหม่ มาตรการที่ สพฐ. สามารถเพิ่มเข้าไปได้ คือ จัดโปรแกรมการเรียนการสอนเพื่อรองรับกลุ่มเด็กที่ออกกลางคัน จัดโปรแกรมการสอนพิเศษภาคฤดูร้อน สำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน ดิเค “0” “ร” “มส.” จนอาจทำให้ตัดสินใจออกกลางคัน โดย สพฐ. จัดเครือข่ายระหว่างโรงเรียนที่เด็กมีปัญหา ผลการเรียนตกต่ำและโรงเรียนที่เก่งด้านวิชาการ เพื่อมาสอนผู้เรียนเป็นกรณีพิเศษ และคิดเป็นชั่วโมงเรียน ให้มีการเทียบโอนหน่วยกิตไปเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตร ในกรณีที่พบว่าผู้เรียนไม่สามารถศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายได้ สำหรับผู้เรียนที่ตั้งครรภ์ ที่ผ่านมา สพฐ. ได้อนุญาตผู้เรียนกลับมาเรียนต่อภายหลังคลอดบุตร แต่ความเป็นจริงนั้น ผู้เรียนมักมีความอับอายไม่อยากเรียนที่เดิม ดังนั้น สพฐ. ควรให้มีการโอนหน่วยกิตไปเรียนในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ หรือ โรงเรียนจัดส่งผู้เรียนในสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรการเรียนการสอนตามอัธยาศัย ซึ่งผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่ได้ไปเทียบโอนการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าระดับปริญญาได้ นอกจากนี้ สพฐ. ควรร่วมมือกับนักสังคมสงเคราะห์ในแต่ละจังหวัด เพื่อช่วยเหลือและให้คำแนะนำผู้เรียนในเรื่องการประกอบอาชีพ การจัดการด้านการเงิน การดูแลบุตร ในอดีตระบบการศึกษาไทยได้ทอดทิ้งผู้เรียนที่ออกกลางคัน ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการก่อปัญหาทางสังคมต่าง ๆ มากมาย อันทำให้รัฐต้องสูญเสียบประมาณจำนวนมากในการแก้ไขและจัดการกับปัญหา

ที่ตามมา แต่เป็นที่น่ายินดีที่ สพฐ.หันมาให้ความสำคัญกับผู้เรียนกลุ่มนี้มากขึ้นอย่างไรก็ตาม มาตรการที่ สพฐ.จะดำเนินการต่อไปนั้น ควรครอบคลุมทุกปัญหาที่อาจส่งผลของผู้เรียน ออกกลางคัน โดยแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มนี้ได้รับการพัฒนาชีวิตทุกด้านและเป็นไป อย่างมีคุณภาพ

กล่าวโดยสรุป สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาเด็กออกกลางคัน ต้องแก้ปัญหา ตามสาเหตุ จึงจะแก้ปัญหาได้ตรงประเด็นและสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายสิ่งที่สำคัญก็คือ ต้องมียุทธศาสตร์การดำเนินการทั้งในด้านการป้องกันและการแก้ไข โดยการป้องกัน เด็กออกกลางคันต้องเน้นที่การเฝ้าระวังเด็กไม่ให้ออกกลางคันตามสาเหตุต่าง ๆ และการแก้ไข ต้องเน้นที่การดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องจนเป็นระบบการควบคุมภายในสถานศึกษาและ ถือเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการปกติของผู้บริหารสถานศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การศึกษางานวิจัยในประเทศจะนำเสนอเฉพาะผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการ ประกัน โอกาสทางการศึกษา ทั้งโอกาสในการเข้ารับการศึกษา และ โอกาสที่จะเรียนจนจบหลักสูตร หรือองค์ประกอบการออกกลางคันและการตกซ้ำชั้น ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532 : 15) ได้ศึกษาพบว่า มีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่ ออกจากโรงเรียน โดยยังเรียน ไม่จบชั้นมัธยมศึกษาและไม่ได้เรียนต่อ ใน โรงเรียนแห่งใหม่ เนื่องจากการย้ายถิ่นฐานของผู้ปกครอง และมีฐานะยากจน ใน พ.ศ. 2525 นักเรียนซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนักเรียนซ้ำชั้นคิดเป็นร้อยละ 6.9 และนักเรียน ที่ออกกลางคัน คิดเป็นร้อยละ 13.40 จากการศึกษาวิเคราะห์ความสูญเปล่า และประสิทธิภาพของ การประถมศึกษา แสดงให้เห็นว่าในแต่ละปีมีความสูญเปล่าในรูปของการตกซ้ำชั้นและการออก กลางคันสูง ซึ่งเมื่อคำนวณค่าใช้จ่ายในการเรียนซ้ำชั้นของนักเรียนเหล่านี้ เห็นได้ว่าเป็นจำนวนมาก เช่น ปี พ.ศ. 2525 ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนเฉลี่ยเป็นเงิน 2,500 บาท ในปีพ.ศ. 2525 รัฐสูญเสีย งบประมาณในเรื่องนักเรียนตกซ้ำชั้นคิดเป็นร้อยละ 6.8 ของงบประมาณเพื่อการประถมศึกษา ทั้งหมด

ปรีชา กันธิยะ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและนโยบายของรัฐและความ คิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการศึกษาพบว่า ในด้านการขยายโอกาสเพื่อเพิ่ม ปริมาณชุมชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีการศึกษาสูง มีความเห็นว่าการขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นสิ่งที่ดีและจำเป็น แต่ประชาชนที่มีฐานะยากจนและการศึกษาดำ ไม่เห็นด้วยเพราะต้องการนำ

เด็กไปใช้แรงงาน ด้านการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นโยบายของรัฐ มิได้แต่เป็นแนวคิดของผู้บริหารระดับสูงและหน่วยงานในระดับกรมซึ่งชุมชนต้องการให้รัฐจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ด้านการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการใช้แรงงานเด็กนั้น นโยบายระดับสูงเห็นว่าการให้นักเรียนเรียนต่อจะช่วยแก้ปัญหา ส่วนชุมชนต้องการใช้แรงงานเด็กในการช่วยเหลืองานบ้านและทำงานหาเงินจุนเจือครอบครัว ด้านข้อจำกัดของการดำเนินงาน มีข้อจำกัดของด้านงบประมาณไม่เพียงพอ บุคลากรขาดความชำนาญในการสอนการประชาสัมพันธ์ ยังไม่ทั่วถึงขาดการประสานงานของหน่วยงานในระดับต่าง ๆ ผู้ปกครองนักเรียนยากจนและโรงเรียนจัดหลักสูตรไม่สนองความต้องการของท้องถิ่น

ละเอียด สิงห์สุวรรณ (2537 : 27) ได้ศึกษาโอกาสทางการศึกษาหลังจบระดับประถมศึกษาของเยาวชนชนบทในภาคเหนือ พบว่าโอกาสการศึกษาของประชากรในชนบทนั้นมีหลากหลายรูปแบบและประเภทที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้แต่ละบุคคลจะเลือกหรือมีโอกาสการศึกษาประเภทใดรูปแบบใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและสภาพแวดล้อมทางสังคม

สุกัญญา ไพศาลธรรม (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการมีคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า หมู่บ้านที่มีโรงเรียนมัธยมศึกษาจะมีอัตราการเรียนต่อของเด็กหลังจากจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าหมู่บ้านที่ไม่มีโรงเรียนมัธยมศึกษา หมู่บ้านที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปีสูงจะมีอัตราการเรียนต่อสูง

สุนี จันสกุล (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสำรวจปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับเงิน การงานและอนาคต รองลงมาคือปัญหาเกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และส่วนน้อยประสบปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและพัฒนาการทางร่างกาย

ลำเพย สนธิ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง พบว่า สาเหตุของปัญหาการออกกลางคัน ด้านตัวนักเรียนคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษต่ำ มีปัญหากับครู บางครั้งถูกครูลงโทษเพราะไม่ทำการบ้าน มีปัญหากับเพื่อนบ้าง เจ็บป่วยค่อนข้างบ่อย ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน คือ ใช้เวลานานในการทำความเข้าใจบทเรียน ไม่ค่อยสนใจในการเข้ารับการสอนซ่อมเสริม ด้านบริการและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน คือ การติดต่อกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน ไม่สม่ำเสมอ ด้านครอบครัว คือ

ขาดการเอาใจใส่และดูแลจากผู้ปกครอง ต้องไปประกอบอาชีพ ด้านเศรษฐกิจและสังคม คือ รายได้ภายในครอบครัวไม่เพียงพอและคนในชุมชนขาดความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้

กชนทร์ เชื้อสีดา (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามโครงสร้างและระบบงานแผนงาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5, 8 และ 9 พบว่างานแผนงานถูกจัดให้อยู่ 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ และงานแผนงานที่ขึ้นตรงต่อผู้บริหาร ส่วนใหญ่มีบุคลากรประจำ 5 คน ทุกโครงสร้างและระบบงาน ตามกระบวนการบริหารแผนงานมีการปฏิบัติทั้งหมด โดยฝ่ายวิชาการและงานแผนงานที่ขึ้นตรงต่อผู้บริหาร มีระดับของการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารงานมากที่สุด จึงมีส่วนเกี่ยวข้องต่อผลการออกกลางคันของนักเรียน ในปัจจัยสภาพการบริหารงานของโรงเรียน

บุรุษ งามจิตร (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาการออกกลางคันของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่เป็นมูลเหตุของการออกกลางคันของนักเรียนประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ตามความคิดเห็นของกลุ่ม โรงเรียน กลุ่มชุมชน และกลุ่มนักเรียนที่ออกกลางคัน ต่อการออกกลางคันของนักเรียนประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่ม โรงเรียน กับกลุ่มนักเรียนที่ออกกลางคันเท่านั้นที่แตกต่างกัน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแบ่งเป็น 6 กลุ่มปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยประชากร ปัจจัยพื้นฐานครอบครัว ปัจจัยสภาพเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยโรงเรียน ปัจจัยด้านจิตวิทยา และปัจจัยด้านพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า (1) ตัวแปรสาเหตุเกือบทั้งหมดมีอิทธิพลต่อการออกกลางคันของนักเรียน ในทางตรงอยู่ในระดับสูง ยกเว้นตัวแปรอายุ อาชีพบิดามารดา รายได้ของครอบครัว และการเคยถูกทำโทษพักการเรียน และในจำนวนตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวนี้ ยกเว้นตัวแปรอายุ เมื่อควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ให้คงที่แล้วก็ไม่พบว่ามีปัจจัยทางสถิติ ซึ่งทำห้ายต่อข้อค้นพบที่ผ่านมา ส่วนตัวแปรอายุนั้นเมื่อควบคุมปัจจัยพื้นฐานด้านครอบครัว สภาพเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านโรงเรียนแล้ว พบว่า ตัวแปรอายุมีอิทธิพลต่อการออกกลางคันอยู่ในระดับสูง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรซ้อน (Spurious) ระหว่างตัวแปรอายุกับการออกกลางคัน (2) ตัวแปรการเป็นชนกลุ่มน้อยสภาพแวดล้อมทางบ้าน การเห็นความสำคัญของการศึกษา ความปลอดภัยในโรงเรียน สถิติปัญหา ความพึงพอใจในการเล่าเรียน การเบียดเบียนในการเรียน และพฤติกรรมเบี่ยงเบน พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออกกลางคันอยู่ในระดับสูง แม้ว่าจะได้ควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ทั้งหมดแล้วก็ตาม ซึ่งชี้ให้เห็นว่าตัวแปรดังกล่าวมีอิทธิพลเฉพาะในทางตรงกับการออกกลางคันเท่านั้น (3) ตัวแปรอาชีพบิดามารดา รายได้ของครอบครัว และการถูกทำโทษให้พักการเรียน พบว่า มีนัย

ความสำคัญทางสถิติกับการออกกลางคันไม่ว่าจะควบคุมปัจจัยอื่น ๆ หรือไม่ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ตัวแปรดังกล่าวไม่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการออกกลางคัน (4) ปัจจัยทั้ง 6 ตัวอย่างก็มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการออกกลางคัน (5) ในสภาพปกติตัวแปรสภาพแวดล้อมทางบ้านมีอิทธิพลต่อการออกกลางคันมากที่สุด ผู้ที่มีสภาพแวดล้อมทางบ้านไม่มีโอกาสเสี่ยงต่อการออกกลางคันสูงกว่า ผู้ที่มีสภาพแวดล้อมทางบ้านดีถึงเกือบ 7 เท่าครึ่ง รองลงมาคือการเคยสอบตก การมีผู้ปกครองคนเดียวและความปลอดภัยในโรงเรียนตามลำดับ (6) ในสภาพที่มีการควบคุมปัจจัยอื่น ๆ ให้คงที่แล้วพบว่าตัวแปรความปลอดภัยในโรงเรียน สภาพแวดล้อมทางบ้านและการเบี่ยงเบนต่อการเรียน พบว่า มีอิทธิพลต่อการออกกลางคันเพิ่มขึ้น ส่วนตัวแปรชนกลุ่มน้อย การเห็นความสำคัญของการศึกษาของบิดามารดา การช่วยเหลืองานบ้าน ความพึงพอใจในการเรียนและพฤติกรรมเบี่ยงเบน พบว่า ส่งผลต่อการออกกลางคันลดลง

ตัวแปรผลการเรียนมีบทบาทต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมากกว่าชนบท (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2540:5) นอกจากผลการเรียนแล้วยังมีตัวแปรด้านเจตคติต่อการเรียนและโรงเรียน ทั้งนี้เพราะเจตคติเป็นความรู้สึกทางจิตใจที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางใดทางหนึ่งเป็นการตอบสนองต่อ สิ่งเร้า ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ เจตคติต่อการเรียนและโรงเรียนนี้มีความสัมพันธ์กับการออกกลางคันของนักเรียนด้วย นอกจากนี้ตัวแปรด้านการขาดเรียนของนักเรียนเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ขึ้นอยู่กับหลาย ๆ สาเหตุ เมื่อนักเรียนไม่ได้เรียนย่อมทำให้ความพยายามในการเรียน ความตั้งใจในการเรียน และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเรียนย่อมลดน้อยลงไปด้วย เมื่อสิ่งดังกล่าวลดลง ย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และจะนำไปสู่การออกกลางคันของนักเรียนในที่สุด (ศิริชัย กาญจนจวาสิ, 2520 : 83 ; อ้างถึงในสำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2540 : 21) ผลจากตัวนักเรียนทำให้เราทราบว่าเมื่อใดก็ตามที่นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าครูยอมรับในตัวเขาและเชื่อว่าเขามีความสามารถเมื่อนั้น นักเรียนย่อมพร้อมมากขึ้นที่จะให้ความร่วมมือกับครูและเชื่อว่าเขามีความสามารถเมื่อนั้นนักเรียนย่อมพร้อมมากขึ้นที่จะให้ความร่วมมือกับครู ยอมรับความช่วยเหลือหรือคำแนะนำตักเตือนเกี่ยวกับเรื่องการเรียนมากขึ้น เจตคติของนักเรียนที่มีผลต่อโรงเรียนย่อมทำให้นักเรียนมีความผูกพันกับโรงเรียน อยากใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนและทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการเรียนการสอน แต่ในทางกลับกันถ้าสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนทำให้นักเรียนได้รับความเจ็บปวดหรือขมขื่นแล้ว อาจทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน อันจะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการหนีเรียน เกิดความเบื่อหน่ายชิงชัง อยากหนีการเรียนการสอน ทำให้ผลการเรียนการสอนต่ำไปด้วย

สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2,210 คน พบว่า ปัจจัยด้านประชากร ปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านพฤติกรรมนักเรียนทั้ง 6 ตัว ต่างก็มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการออกกลางคัน และตัวแปรการเป็นชนกลุ่มน้อย สภาพแวดล้อมทางบ้าน การเห็นความสำคัญของการศึกษา ความปลอดภัยในโรงเรียน สถิติปัญหา ความพึงพอใจในการเรียนการเบี่ยงเบนในการเรียนและพฤติกรรมเบี่ยงเบนมีอิทธิพลต่อการออกเรียนกลางคันของนักเรียนในระดับสูง ยกเว้นตัวแปรอายุ อาชีพบิดามารดา รายได้ของครอบครัว และการเคยถูกทำโทษพักการเรียน และยังพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการออกกลางคันมากที่สุด คือ ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางบ้านซึ่งผู้ที่มีสภาพแวดล้อมทางบ้านไม่ดีมีโอกาสเสี่ยงต่อการออกกลางคันสูงกว่าผู้ที่มีสภาพแวดล้อมทางบ้านดีถึงเกือบ 7 เท่า รองลงมาคือ การเคยสอบตก การมีผู้ปกครองคนเดียว และความปลอดภัยในโรงเรียนตามลำดับ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 72-75) ได้ศึกษาปัญหา และสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนกับนักเรียนที่ออกกลางคัน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากเกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียน เรียงตามลำดับคือ นักเรียนไม่อยากเรียน ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนช่วยหารายได้ โดยการประกอบอาชีพ ไม่มีเงินเรียนต่อ อพยพติดตามผู้ปกครองไปประกอบอาชีพ การคมนาคมระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่สะดวก โรงเรียนอยู่ไกลบ้าน การจัดการเรียนการสอนไม่สนองความต้องการของนักเรียน และนักเรียนต้องการออกไปแต่งงาน

สำหรับผู้บริหาร โรงเรียน กับครู มีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากเกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียน นักเรียนช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ พ่อแม่แยกกันอยู่ นักเรียนอพยพตามผู้ปกครอง ผลการเรียนของนักเรียนต่ำ นักเรียนไม่มีผู้อุปการะเลี้ยงดู ผู้ปกครองขาดความสัมพันธ์กับโรงเรียน ระยะทางระหว่างบ้านกับโรงเรียนไกล การเดินทางมาโรงเรียนไม่สะดวก สุขภาพของนักเรียนไม่ดี และนักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน

อรรณี แก้วอุตรศรี (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์ แสดงความต้องการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์ แสดงความต้องการศึกษาต่อจำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 89.20

และไม่ต้องการศึกษาต่อ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 สาเหตุที่ต้องการศึกษาต่อมากที่สุด เพราะอยากมีวุฒิเพิ่มขึ้น สาเหตุที่ไม่ต้องการศึกษาต่อมากที่สุดเพราะไม่มีค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ ส่วนสถานศึกษาที่ต้องการจะศึกษาต่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดอุดรธานี

วีระ กางรัมย์ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการบริหารการประกัน โอกาสการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการวางแผนการบริหารและการปฏิบัติงานการประกัน โอกาสการศึกษา กับ ด้านการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านการดำเนินการให้เด็กในวัยเรียน ได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง กับด้านการป้องกันไม่ให้เด็กออกกลางคัน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู พบว่า สภาพการบริหารงานประกัน โอกาสการศึกษาของผู้บริหาร โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนการบริหารและการปฏิบัติงานการประกัน โอกาสการศึกษา และด้านการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนด้านการดำเนินการให้เด็กในวัยเรียน ได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง และด้านการป้องกันไม่ให้เด็กออกกลางคัน มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 13) ได้ศึกษาข้อมูลของนักเรียนออกกลางคัน ปีการศึกษา 2550 ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 178 เขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ พบว่า สถิตินักเรียนออกกลางคันทั้งสิ้น 119,626 คน จำแนกเป็นนักเรียนชาย 69,244 คน นักเรียนหญิง 50,382 คน คิดเป็น 1.4% จากนักเรียนทั้งหมด 8,513,828 คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นนักเรียนออกกลางคันในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มากที่สุดมีจำนวน 20,069 คน รองลงมาเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวน 18,158 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวน 13,774 คน ตามลำดับ

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้อสรุปได้ว่า การเข้าถึง โอกาสการศึกษาของเด็กนักเรียนให้เรียนอย่างทั่วถึง และเรียนจนจบหลักสูตรที่กำหนด มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ 1) ปัจจัยภายในครอบครัว เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการเรียน สภาพการอยู่ร่วมกันในครอบครัว และทัศนคติที่มีต่อการเรียนของผู้ปกครอง 2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ค่าใช้จ่ายการศึกษา บทบาทของครูแนะแนว ที่ตั้งของโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องสำรวจข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำมากำหนดความต้องการและจัดทำแผนการให้บริการ โดยครูทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารและดำเนินการให้บริการกลุ่มเด็กคือโอกาสด้านการศึกษา เป็นกลุ่มเด็กที่ไม่มีความพร้อมทางเศรษฐกิจ สังคม ร่างกาย สติปัญญา และกลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงต่อการออกกลางคัน เช่น เด็กที่ตกชั้น ขาดเรียนบ่อย การย้ายถิ่นไปประกอบอาชีพ เป็นโรคติดต่อติดเชื้อเสพติด เป็นต้น

งานวิจัยต่างประเทศ

การศึกษางานวิจัยต่างประเทศ จะนำเสนอผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุที่ส่งผลให้นักเรียนออกกลางคันในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ม็อฟฟิต (Moffitt, 1981 : 152 – 156) ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนต่อโรงเรียนและการเรียนเป็นปัจจัยที่ทำให้นักเรียนออกเรียนกลางคันพบว่า ปัจจัยด้านโรงเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการออกเรียนกลางคันของนักเรียนด้วยเหตุผลที่ว่าปัจจัยเหล่านี้เป็นประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับระหว่างที่อยู่โรงเรียน ซึ่งนักเรียนจะพบปรากฏการณ์เช่นนี้ซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนกลายเป็นการรับรู้ที่ติดตัวตลอดไป เมื่อมีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องมากระทบก็จะทำให้ระลึกได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์ที่มากระทบนั้นเป็นไปในทางสนับสนุนต่อทัศนคติของตนที่มีต่อโรงเรียนเป็นสาเหตุให้ตัดสินใจออกจากโรงเรียนได้ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อควบคุมตัวแปรด้านประชากร ด้านพื้นฐานครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ด้านจิตวิทยา และด้านพฤติกรรมนักเรียนแล้ว ปรากฏว่าการย้ายโรงเรียน การเคยสอบตกไม่มีความสัมพันธ์กับการออกกลางคันแต่อย่างใด แต่ตัวแปรการทำกรบ้าน ความปลอดภัยในโรงเรียน และผลการเรียน มีความสัมพันธ์กับการออกกลางคัน โดยที่ตัวแปรการทำกรบ้านมีความสัมพันธ์กับการออกกลางคันโดยผ่านปัจจัยด้านจิตวิทยา

แคทเธอร์รัลล์ (Catterall, 1986 : 147 – 148) ได้ศึกษาสภาพสังคม เศรษฐกิจเป็นผลกระทบต่อการออกเรียนกลางคันของนักเรียนพบว่า การศึกษาของบิดา มารดา การช่วยงานครอบครัวมีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนในขณะที่อาชีพของบิดามารดาและรายได้ของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์ต่อการออกกลางคันแต่อย่างใด จากการที่การศึกษาของบิดามารดาและรายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการออกกลางคันของนักเรียนนั้นอาจเป็นเพราะว่า ยิ่งผู้ปกครองมีการศึกษาสูงขึ้นก็จะส่งผลให้มีรายได้สูงขึ้นก็ทำให้สามารถสนับสนุนการศึกษาของบุตรได้ ส่วนการออกกลางคันของนักเรียนก็มีแนวโน้มลดลง

อัลเลน (Allen, 1990 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ทำให้โรงเรียนมีคุณภาพทางด้านวิชาการกับการออกจากโรงเรียนกลางคัน จากความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการออกโรงเรียนกลางคัน กับนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในด้านการเรียนสูง พบว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อสภาพทางวิชาการในโรงเรียนแตกต่างกัน โดยที่กลุ่มนักเรียนที่มีความเสี่ยงต่อการออกโรงเรียนกลางคัน มีความคาดหวังในด้านวิชาการน้อยกว่านักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในด้านวิชาการ

เฮลจ์ (Helge, 1991 : 2) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการย้ายโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลการเรียน กล่าวคือ เหตุผลการย้ายโรงเรียนมีความเกี่ยวข้องกับผลการเรียนที่ต่ำลงของนักเรียน เนื่องจากต้อง

อยู่ห่างไกลบิดามารดาไม่สามารถดูแลได้ อาหารการกินไม่เพียงพอ และปัญหาในเรื่องสุขภาพ นอกจากนี้ยังอาจเป็นปัจจัยร่วมกับการเกิดช่องว่างระหว่างโรงเรียนเดิมกับโรงเรียนที่ย้ายไป ทะเบียนสะสมต่าง ๆ อาจขาดหายไประหว่างการย้ายโรงเรียนจนทำให้โรงเรียนใหม่ไม่สามารถทราบประวัติการเรียนของนักเรียน ซึ่งส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนได้

เดวิส และแมคคอลล (Davis & McCaul. 1991 : 90) ได้อธิบายว่า การที่นักเรียนมีผู้ปกครองคนเดียว ซึ่งส่วนมากถึงร้อยละ 90 จะเป็นมารดานั้น ทำให้มารดาจะต้องรับภาระในการเลี้ยงดู และต้องออกทำงานนอกบ้านจนไม่มีเวลาที่จะอบรมสั่งสอน และให้คำแนะนำในเรื่องการเรียนแก่บุตรของตน ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวไม่เพียงแต่จะทำให้นักเรียนมีผลการเรียนต่ำลงจนนำไปสู่การออกกลางคันแล้วยังทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่เป็นพฤติกรรมเสี่ยงต่อการออกกลางคัน เช่น การหนีเรียน การคบเพื่อนที่เกเร พฤติกรรมด้านชู้สาว การเสพยาเสพติด และแม้แต่การก่อคดีอาญาต่าง ๆ เช่น การลักขโมย การปล้น หรือแม้แต่การก่อคดีทำร้ายร่างกายของผู้อื่น และการฆาตกรรม เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อความล้มเหลวในการเรียนทั้งสิ้น

เซอร์แมน (Sherman. 1992 : 65) ชี้ให้เห็นว่า 2 ใน 5 ของนักเรียนในชนบทที่อาศัยอยู่เพียงมารดาฝ่ายเดียวมากกว่าครึ่งหนึ่ง จะเป็นผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจยากจน ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าว นับว่ามีความเกี่ยวข้องกับการออกกลางคันของนักเรียนอย่างใกล้ชิด แต่อย่างไรก็ตามยังมีรายงานผลการวิจัยจำนวนไม่น้อยที่รายงานผลตรงข้ามกับแนวความคิดข้างต้น เช่น ผลการศึกษาของ เฟอร์กูสัน (Ferguson. 1991 : 89) พบว่า ความยากจนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งประเมินจากเกณฑ์ความสามารถขั้นต่ำที่กำหนดโดยรัฐ เมื่อได้ควบคุมตัวแปรการมีหัวหน้าครอบครัวเป็นหญิงแล้วขัดแย้งกับการค้นพบดังกล่าว ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ยังไม่มีรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายได้ที่เป็นรูปแบบง่าย ๆ ง่าย ๆ นักวิจัยจะต้องใช้รูปแบบที่มีความซับซ้อนมากกว่านี้จึงจะสามารถอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าวได้

ฮาว (Howe. 1997 : 163) ได้ศึกษาการทำความเข้าใจเกี่ยวกับโอกาสของความเสมอภาคทางการศึกษา ความเป็นธรรมทางสังคมระบบประชาธิปไตย การเรียนการสอน และความก้าวหน้าในแนวความคิดของการศึกษาในปัจจุบัน พบว่า การเข้าถึงโอกาสความเสมอภาคทางการศึกษามีตัวแปร คือ 1) โครงสร้างพื้นฐานของการปกครอง 2) เพศ 3) ความหลากหลายทางวัฒนธรรม 4) การแบ่งแยกพวกทั้งในและนอกโรงเรียน 5) การตรวจสอบมาตรฐาน 6) การเลือกโรงเรียน

สถาบันการศึกษาออสตินแห่งรัฐเท็กซัส (Texas Education Agency, Austin. 1999 : บทคัดย่อ) สรุปรายงานเรื่องการออกกลางคันของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลของรัฐเท็กซัส ปี 1997-1998 สรุปได้ว่า นักเรียนออกกลางคัน ด้วยสาเหตุอายุเกินเกณฑ์มากที่สุด โดยผู้ชาย

ออกกลางคันมากกว่าผู้หญิง ส่วนใหญ่เป็นชาวพื้นเมือง Hispanics และในปี 1997-1998 มีนักเรียนออกกลางคันกว่าร้อยละ 40 อ้างเหตุผล ด้านความยากจน และรัฐ ไม่มีแผนในการให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา

เกอร์แมนด์ (Guzman. 2001 : 74) ให้ทัศนะไว้ว่า ข้อมูลจากการวิจัยเป็นตัวรองรับในสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาและความสำเร็จของนักเรียน โปรแกรมทางการศึกษาหลาย ๆ โปรแกรมที่ออกแบบมาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จในการศึกษาตัวโปรแกรมได้แสดงว่า ไม่ได้ทำการรวมความสำคัญต่อตัวบุคคลและผลกระทบทางการพัฒนาทักษะในหลักสูตรเหล่านั้น จากการศึกษาบ่งชี้ว่า ทักษะในตัวบุคคลนั้นมีความสำคัญและความสามารถนำไปใช้ได้ดีกว่าการบริการการศึกษาแบบผู้ใหญ่ ซึ่งจะมีการออกจากการเรียนก่อนที่พวกเขาจะได้รับประกาศนียบัตรทางการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา

ซูซาน (Susan. 2001 : 117) ได้ศึกษาพบว่า การที่เด็กหลายคนต้องการออกจากการศึกษาเร็วขึ้นเพราะ เด็กเหล่านั้นถูกพักการเรียนหรือพ้นสภาพจากโรงเรียนก่อนที่จะศึกษาสำเร็จภาคบังคับ โดยไม่มีการศึกษาต่อในระดับวิทยาลัยหรือ โรงเรียนอาชีวศึกษาซึ่งรัฐบาลได้สังเกตเห็นปัญหานี้โดยใช้โปรแกรมฝึกฝนความชำนาญร่วมกับการแก้ปัญหา แนวทางทฤษฎีหลังจากการฝึกฝนปฏิบัติ คือ การดูแลเอาใจใส่ต่อเด็กมากขึ้นและอิทธิพลจากผู้ปกครองจะมีส่วนช่วยให้เด็กเหล่านี้ได้มีการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการเข้าถึงสังคมได้เป็นอย่างดี

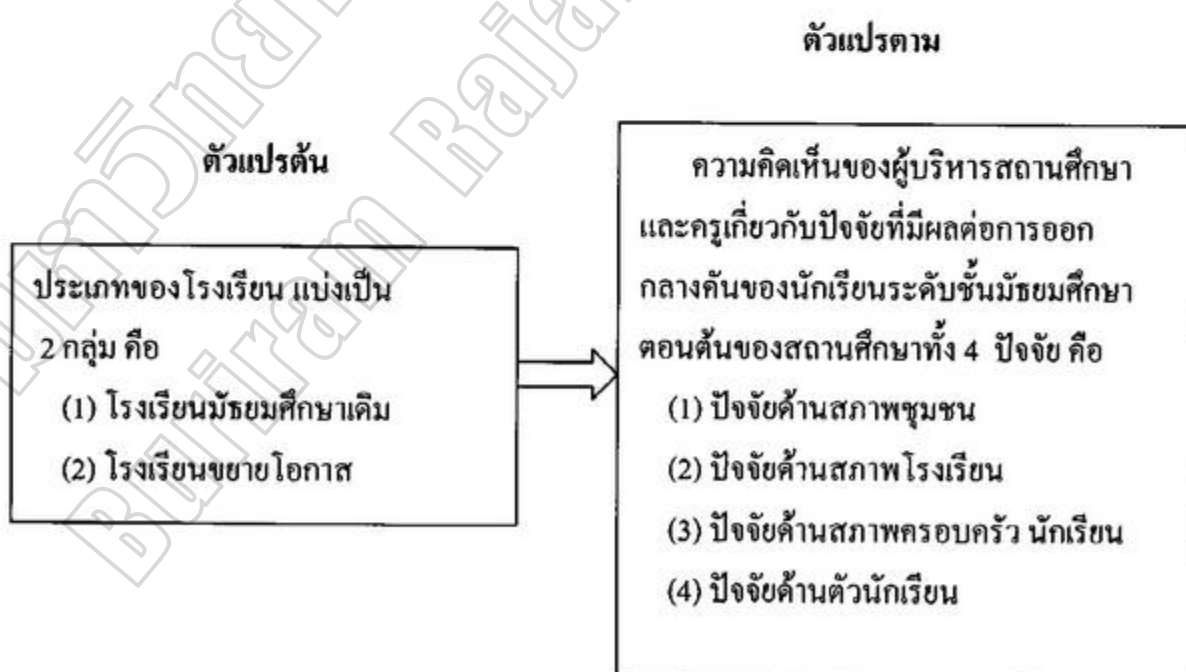
ลี (Lee. 2001 : 317) ได้ศึกษาโรงเรียนโดยทั่วไปมีอัตราการออกจากการศึกษาอย่างต่อเนื่องของนักเรียนที่เป็นคนในท้องถิ่น การศึกษาหลายกรณีก่อนหน้านี้เป็นการพิสูจน์ให้เห็นถึงความล้มเหลวของการทำความเข้าใจในวัฒนธรรมของชาวพื้นเมือง จากการศึกษานี้นักวิจัยพบว่าทำไมนักเรียนที่เป็นคนในท้องถิ่นจึงออกจากโรงเรียนมัธยมเร็วกว่ากำหนด นั่นคือมีเรื่องของปัญหาความสัมพันธ์กับครู - อาจารย์ ยาเสพติดและการคิดสุรา การขาดความรักและความอบอุ่นจากครอบครัว ลัทธิเหยียดหยามชนชาติ การขาดการชี้แนะที่เหมาะสม และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาที่ทำให้นักเรียนต้องออกจากการศึกษาก่อนจบจากการศึกษาภาคบังคับ

เฮนส์ (Hains. 2001 : บทคัดย่อ) ศึกษาการออกกลางคันของนักเรียนชาวพื้นเมืองของอเมริกันพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการออกกลางคัน มีเพิ่มขึ้นในโรงเรียนมัธยมปลาย ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ยาเสพติดและของมีค่า การขาดความช่วยเหลือจากครอบครัว การเหยียดสีผิว การขาดการให้คำปรึกษาที่เหมาะสม และการตั้งครรภ์ และจากการพูดคุยแบบวงกลมของผู้วิจัยกับกลุ่มประชากรที่นำมาศึกษา ได้รับคำตอบว่า ความกดดันในหมู่เพื่อน ความยากจน ภาวะความเป็นอยู่ และคนที่ไม่มีความรับผิดชอบ เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลต่อนักเรียนพื้นเมืองที่ลาออกจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ฮอล (Hall, 2001 : 242) ได้ศึกษากรณีการบ่งชี้และการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนมีแนวทัศนคติในความรู้สึกที่พวกเขาต้องอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนและปัจจัยอื่น ๆ ในการเลือกโรงเรียนมัธยม ข้อมูลเก็บจากโรงเรียนมัธยมที่เป็นตัวเลือกโรงเรียนเดียวในเขตแถบชานเมืองในรูปแบบกิ่ง โครงสร้างจากการสอบถามอย่างไม่เป็นทางการคับนักเรียนมัธยม 40 คนพบว่าพวกเขามีที่พักอาศัยอยู่ห่างไกลจากตัวโรงเรียนและปัญหาจากเรื่องฐานะของนักเรียน จึงเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนออกจากการศึกษาก่อนที่จะจบการศึกษาภาคบังคับของโรงเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่า นักเรียนทุกคนควรได้รับโอกาสในการรับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน และเป็นสิทธิอันชอบธรรมที่จะเล่าเรียนจนจบหลักสูตรขั้นพื้นฐานที่แต่ละท้องถิ่นกำหนด เพื่อสร้างความเสมอภาคให้เกิดขึ้นในสังคม และทุกคนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของชาติ รัฐหรือผู้เกี่ยวข้อง จึงต้องปรับปรุงปัจจัยที่เป็นตัวแปรที่เป็นสาเหตุของการเล่าเรียนไม่จบหลักสูตรของผู้เรียน ไม่ให้เป็นอุปสรรคขัดขวางการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะ เป็น ด้านสภาพชุมชนสังคม ด้านสภาพของ โรงเรียน ด้านครอบครัวนักเรียน และด้านตัวนักเรียนเอง และให้สถานศึกษาหรือหน่วยบริการทางการศึกษามีความพร้อมทุกด้าน เพื่อช่วยสนับสนุนให้มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนจนสำเร็จตามที่หลักสูตรกำหนด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยและแนวทางแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ จำนวน 2,302 ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและครูระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม จำนวน 22 คน ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม จำนวน 677 คนและผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 79 คน ครูโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 1,524 คน

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 407 คน ได้จากการสุ่มประชากร โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสัดส่วนของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan; อ้างถึงในประสิทธิ์สุวรรณรักษ์. 2542 : 148) ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและครูระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม จำนวน 18 คน ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม จำนวน 101 คนและผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 62 คน ครูโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 226 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยให้กระจายตามอำเภอตามสัดส่วนแล้วทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามต้องการดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน	โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม				โรงเรียนขยายโอกาส			
	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
1.อำเภอนางรอง	8	295	6	44	14	269	12	39
2.อำเภอหนองกี่	2	91	1	14	13	241	10	36
3.อำเภอละหานทราย	4	110	3	16	15	290	12	43
4. อำเภอปะคำ	2	38	2	6	12	232	9	34
5. อำเภอหนองหงส์	2	42	2	6	13	225	10	33
6. อำเภอโนนสุวรรณ	2	42	2	6	3	72	2	11
7. อำเภอโนนดินแดง	1	32	1	5	3	52	2	8
8. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	1	27	1	4	6	152	5	22
รวม	22	677	18	101	79	1524	62	226

ที่มา: (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. 2551: 4 – 69)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มี 2 ลักษณะคือ

1. แบบสอบถาม โดยลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งสเกลเป็น 5 ระดับ

คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แยกเป็น 4 ปัจจัย โดยให้กำหนดระดับของความ คิดเห็นตามสภาพความเป็นจริงแล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในแบบสอบถาม โดยในแต่ละระดับให้ ค่าคะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด(Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออก กลางคั้นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานุริรัมย์เขต 3

2. แนวคำถามในการประชุมระดมสมองเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคั้น ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 เป็นคำถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการนำผลการศึกษานี้ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกกลางคั้นของนักเรียนเรียงตามลำดับ ตามน้ำหนัก สามอันดับแรก ของปัญหาในแต่ละปัจจัยมาเป็นแนวคำถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กับการออกกลางคั้นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์เขต 3 ปีการศึกษา 2552

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามตามความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิดและหลักการ ตลอดจนปัญหาและความต้องการในการใช้คอมพิวเตอร์บริหารสถานศึกษา
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล

4. นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมตรงปัญหาและสภาพการปฏิบัติจริงเป็นการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม แบบเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบ ได้แก่

- 4.1 นางประเทือง กัณหาทิพย์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านทุ่งใหญ่ วุฒิกการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
 - 4.2 นายสมพงษ์ ภาระเกศ ผู้อำนวยการ โรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล ๑) วุฒิกการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบ
 - 4.3 นายธวัชชัย ศีสระวินิจ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนนางรอง วุฒิกการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ
5. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ แก้ไข จากผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูระดับชั้นมัธยมศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 30 คน โดยหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
7. หาค่าอำนาจจำแนก โดยวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ หาค่าคะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแต่ละข้อทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่าค่าอำนาจจำแนกสูง
8. นำแบบสอบถามที่ผ่านค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 30 คนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .9851
9. นำแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามจุดมุ่งหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 แจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกจ่ายตามโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง และกำหนด วันรับแบบสอบถามคืน

4. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้วจำนวน 407 ชุดคิดเป็น ร้อยละ 100 เพื่อนำมาแยกวิเคราะห์ตามความมุ่งหมาย

5. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยได้ติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำไปจัดกระทำข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ
2. คัดแยกแบบสอบถามตามสถานภาพของผู้ตอบ
3. กรอกรหัสแบบสอบถาม
4. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้มาลงใน

กระดาษทำงานครบแบบสอบถามทุกฉบับ

5. นำข้อมูลมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

2. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

3. การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามตัวแปรประเภทของโรงเรียนทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐานและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

5. เสนอแนะในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย เป็นรายชื่อ รายปัจจัย และโดยรวม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค โดยใช้สูตรดังนี้

$$a = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	a	แทน	ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อ
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. ค่าสถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ตัวเลขที่ต้องการเปรียบเทียบ} \times 100}{\text{จำนวนเต็ม}}$$

2.2 ค่าเฉลี่ย คำนวณโดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	$n - 1$	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.4 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระกัน (Independent Samples)

ในการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์เขต 3 จำแนกตามตัวแปรสถานภาพของโรงเรียน กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 วิเคราะห์ด้วยค่า Independent Samples t-test ใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 321)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนประชากรกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนประชากรกลุ่มที่ 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buri Ram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยและแนวทางแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปรากฏผลการวิเคราะห์ ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยและแนวทางแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์หาค่าสถิติของข้อมูล แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ตอนที่ 4 ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด (Open Form) ถึงปัจจัยปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและสรุปเป็นตาราง

ตอนที่ 5 ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 รายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะตัวแปร	รวม	
	จำนวน (n = 407)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	142	34.89
1.2 หญิง	265	65.11
2. อายุ		
2.1 30 – 40 ปี	106	26.04
2.2 41 – 50 ปี	256	62.90
2.3 51 ปีขึ้นไป	45	11.06
3. ตำแหน่ง		
3.1 ครู	327	80.34
3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา	80	19.66
4. สถานภาพของโรงเรียน		
4.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม	119	29.24
4.2 โรงเรียนขยายโอกาส	288	70.76

จากตาราง 4 พบว่าสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 65.11) มีอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 62.90) ส่วนใหญ่เป็นครู (ร้อยละ 80.34) ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาส (ร้อยละ 70.76)

ตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 5 ถึงตาราง 9 ดังนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

ข้อ	ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคัน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1	ด้านสภาพชุมชน	3.95	0.48	เห็นด้วยมาก	3
2	ด้านสภาพโรงเรียน	3.82	0.49	เห็นด้วยมาก	4
3	ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน	4.08	0.55	เห็นด้วยมาก	1
4	ด้านตัวนักเรียน	3.96	0.49	เห็นด้วยมาก	2
รวม		3.95	0.43	เห็นด้วยมาก	

จากตาราง 5 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน เห็นด้วยในระดับมาก เช่นกัน ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยได้แก่ ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน ($\bar{X} = 4.08$) ด้านตัวนักเรียน ($\bar{X} = 3.96$) ด้านสภาพชุมชน ($\bar{X} = 3.95$) และด้านสภาพโรงเรียน ($\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านสภาพชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

ข้อ	ด้านสภาพชุมชน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1	ครอบครัวภายในชุมชนมีการย้ายถิ่นเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน....	4.11	0.76	เห็นด้วยมาก	3
2	ครอบครัวส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรจำเป็นต้องให้บุตรหลานช่วยงานนักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....	4.02	0.75	เห็นด้วยมาก	5
3	ในชุมชนไม่มีสถานประกอบการที่เอื้อต่อการหารายได้ผู้ปกครองจึงต้องไปประกอบอาชีพอยู่ที่อื่น..	4.01	0.71	เห็นด้วยมาก	6
4	ครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้น้อยส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	4.24	0.65	เห็นด้วยมาก	1
5	ในชุมชนมีเด็กที่ไม่ได้เรียนและรวมตัวกันก่อปัญหาให้กับชุมชน.....	3.95	0.75	เห็นด้วยมาก	7
6	คนในชุมชนของนักเรียนมีระดับการศึกษาต่ำกว่าขั้นพื้นฐานจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน....	3.72	0.76	เห็นด้วยมาก	12
7	ในชุมชนของนักเรียนไม่มีกิจกรรมพัฒนาเยาวชนเกี่ยวกับ การอบรมอาชีพ การแข่งขันกีฬา กลุ่มอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น.....	3.78	0.69	เห็นด้วยมาก	10
8	ชุมชนของนักเรียนไม่มีการยอมรับวัฒนธรรมภายนอกจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	3.82	0.68	เห็นด้วยมาก	9
9	สภาพแวดล้อมในชุมชนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ไม่มีห้องสมุดศึกษาค้นคว้า นักเรียนขาดแหล่งเรียนรู้จึงส่งผลให้นักเรียนออกกลางคัน.....	3.82	0.69	เห็นด้วยมาก	8
10	ในชุมชนมีแหล่งมั่วสุม สถานเริงรมย์ ร้านจำหน่ายสุรา ร้านเกมส์นักเรียนจึงขาดความรู้ความเข้าใจจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	4.05	0.76	เห็นด้วยมาก	4
11	ชุมชนมีบริการสาธารณสุขไม่เพียงพอนักเรียนจึงต้องออกจากภายนอกทำให้นักเรียนออกกลางคัน	3.76	0.72	เห็นด้วยมาก	11

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านสภาพชุมชน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
12	ชุมชนของนักเรียนอยู่ห่างจากโรงเรียนไม่สะดวกในการเดินทางจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน	4.14	0.73	เห็นด้วยมาก	2
	รวม	3.95	0.48	เห็นด้วยมาก	

จากตาราง 6 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในด้านสภาพชุมชน พบว่า โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 4 ครอบครัวยังของนักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้น้อยส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.24$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านสภาพโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

ข้อ	ด้านสภาพโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1	สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนออกกลางคัน.....	4.00	0.73	เห็นด้วยมาก	1
2	อาคารสถานที่ ห้องเรียนไม่เพียงพอและไม่ส่งเสริมต่อการเรียนการสอน.....	3.84	0.76	เห็นด้วยมาก	6
3	โรงเรียนจัดสวัสดิการ การบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่พิถีพิถันช่วยผ่อนคลายไม่เพียงพอต่อนักเรียน.....	3.91	0.73	เห็นด้วยมาก	4
4	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เหมาะสมและไม่สร้างความสนใจของผู้เรียน.....	3.69	0.76	เห็นด้วยมาก	10
5	หลักสูตรและรูปแบบการสอนขาดความคล่องตัวไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น.....	3.93	0.77	เห็นด้วยมาก	3

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ด้านสภาพโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
6	โรงเรียนไม่จัดระบบติดตามและเฝ้าระวังนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย ๆ อย่างจริงจัง.....	3.66	0.73	เห็นด้วยมาก	12
7	โรงเรียนไม่จัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนจบมาเพื่อประกอบอาชีพ.....	3.68	0.76	เห็นด้วยมาก	11
8	โรงเรียนมีห้องคอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอแก่นักเรียน.....	3.86	0.73	เห็นด้วยมาก	5
9	การจัดสรรทุนการศึกษาที่จัดให้นักเรียนยังไม่ถึงเด็กกลุ่มเป้าหมายอย่างเพียงพอ.....	3.83	0.74	เห็นด้วยมาก	7
10	การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนเป็นรายกรณียังไม่ทั่วถึงและครอบคลุมนักเรียนทุกคน..	3.82	0.79	เห็นด้วยมาก	8
11	นักเรียน ผู้ปกครอง ไม่มีโอกาสร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอนกับโรงเรียน.....	3.71	0.80	เห็นด้วยมาก	9
12	คณะกรรมการสถานศึกษายังไม่มีส่วนช่วยเหลือการจัดการเรียนการสอน เช่น จัดหาทุน หนังสือ การสอน.....	3.97	0.79	เห็นด้วยมาก	2
รวม		3.82	0.49	เห็นด้วยมาก	

จากตาราง 7 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในด้านสภาพโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 1 ถึงแควดล้อมภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนออกกลางคัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.00$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
ในด้านสภาพครอบครัวนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

ข้อ	ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1	ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท ต่อเดือนและ รับภาระเลี้ยงดูนักเรียนเพียงลำพัง.....	4.22	0.68	เห็นด้วยมาก	2
2	ครอบครัวต้องการให้นักเรียนออกไปช่วยทำงาน และหารายได้เลี้ยงครอบครัว.....	3.98	0.74	เห็นด้วยมาก	9
3	ผู้ปกครองไม่มีอาชีพที่แน่นอนย้ายที่อยู่อาศัยบ่อย นักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....	3.87	0.76	เห็นด้วยมาก	10
4	ผู้ปกครองไม่มีความรู้ไม่มีการวางแผนด้าน การศึกษาของบุตรนักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....	4.12	0.77	เห็นด้วยมาก	5
5	ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมด้านการศึกษาแต่เน้นการหา รายได้จึงต้องออกกลางคัน.....	3.99	0.75	เห็นด้วยมาก	8
6	ผู้ปกครองไม่ทราบถึงปัญหาด้านการเรียนของ นักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....	4.16	0.73	เห็นด้วยมาก	3
7	นักเรียนอาศัยอยู่กับญาติ ไม่มีบิดา มารดาดูแลจึง เป็นปัจจัยให้นักเรียนออกกลางคัน.....	4.10	0.80	เห็นด้วยมาก	6
8	ลักษณะครอบครัวของนักเรียนเป็นครอบครัวขยาย ขาดความเข้าใจใส่ดูแล จึงเป็นปัจจัยให้นักเรียน ออกกลางคัน.....	4.00	0.82	เห็นด้วยมาก	7
9	ครอบครัวมีปัญหา บิดา มารดาหย่าร้าง แยกกัน อยู่ นักเรียนขาดความรักความอบอุ่นจึงเป็นปัจจัย ให้นักเรียนออกกลางคัน.....	4.24	0.69	เห็นด้วยมาก	1
10	สภาพแวดล้อมภายในบ้านนักเรียนไม่ส่งเสริมการ เรียนของนักเรียน เช่น สกปรก มีกลิ่นเหม็น หรือมี สภาพบ้านที่ไม่มั่นคงถาวร.....	4.12	0.72	เห็นด้วยมาก	4
รวม		4.08	0.55	เห็นด้วยมาก	

จากตาราง 8 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในด้านสภาพครอบครัวนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อโดยข้อที่ 9 ครอบครัวมีปัญหา บิดา มารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ นักเรียนขาดความรักความอบอุ่นจึงเป็นปัจจัยให้นักเรียนออกกลางคัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.00$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 ในด้านตัวนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

ข้อ	ด้านตัวนักเรียน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1	นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อ โรงเรียน เบื่อหน่ายต่อการเรียน.....	4.09	0.68	เห็นด้วยมาก	5
2	นักเรียนมีปัญหาในด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครู และเพื่อนทำให้ไม่อยากเรียน.....	4.05	0.74	เห็นด้วยมาก	7
3	นักเรียนทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียนเป็นประจำ เช่น การมาโรงเรียนสาย แต่งกายไม่ถูกระเบียบ เป็นต้น.....	3.94	0.82	เห็นด้วยมาก	8
4	นักเรียนที่ออกกลางคันมีปัญหาด้านสติปัญญาเรียนไม่ทันเพื่อน.....	4.31	0.67	เห็นด้วยมาก	1
5	นักเรียนที่ออกกลางคันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำส่งผลกระทบต่อการเรียน ดิค 0 , ร, มส ในหลายวิชา.....	4.29	0.75	เห็นด้วยมาก	2
6	นักเรียนใช้เวลาว่างไปในการดูโทรทัศน์ เล่นเกมส์ คุยโทรศัพท์ มากกว่าอ่านหนังสือมักเป็นนักเรียนที่ออกกลางคัน.....	4.08	0.78	เห็นด้วยมาก	6
7	นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียน การสอนที่ครูกำหนดได้.....	4.22	0.70	เห็นด้วยมาก	3
8	นักเรียนที่ออกกลางคันคบเพื่อนที่อยู่นอก โรงเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีปัญหาทางสังคม.....	4.10	0.73	เห็นด้วยมาก	4

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ด้านตัวนักเรียน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
9	นักเรียนที่ออกกลางคันถูกเพื่อนรังแกบ่อยครั้งจึงกลัวทำให้ไม่อยากมาเรียน.....	3.59	1.04	เห็นด้วยมาก	11
10	การมีเพศสัมพันธ์ก่อนเรียนจบและยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน.....	3.71	1.02	เห็นด้วยมาก	10
11	นักเรียนเป็นหนุ่มสาวกว่าวัยต้องการออกจากโรงเรียนไปแต่งงาน.....	3.86	0.89	เห็นด้วยมาก	9
12	นักเรียนย้ายตามผู้ปกครองไปอยู่ถิ่นอื่น โดยไม่แจ้งออกจากโรงเรียนหรือติดต่อไม่ได้ว่าไปเรียนที่อื่น.....	3.27	1.25	เห็นด้วยปานกลาง	12
รวม		3.96	0.49	เห็นด้วยมาก	

จากตาราง 9 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในด้านตัวนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อยกเว้นข้อ 12 อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่ 4 นักเรียนที่ออกกลางคันมีปัญหาด้านสติปัญญาเรียนไม่ทันเพื่อนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.31$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยภาพรวม

ข้อ	ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคัน	โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม		โรงเรียนขยายโอกาส		t	sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
		1	ด้านสภาพชุมชน	4.00	0.47		
2	ด้านสภาพโรงเรียน	3.89	0.51	3.80	0.48	1.630	.104
3	ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน	4.15	0.47	4.05	0.58	1.604	.126
4	ด้านตัวนักเรียน	4.02	0.48	3.94	0.49	1.535	.109
	รวม	4.01	0.42	3.93	0.44	1.760	.079

จากตาราง 10 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิมและโรงเรียนขยายโอกาสมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพชุมชน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ข้อ	ด้านสภาพชุมชน	โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม		โรงเรียนขยายโอกาส		t	sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ครอบครัวภายในชุมชนมีการย้ายถิ่นเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	4.09	0.79	4.12	0.74	0.311	0.756
2	ครอบครัวส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรจำเป็นต้องให้บุตรธิดาช่วยงานนักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....	4.07	0.78	4.01	0.74	0.735	0.463
3	ในชุมชนไม่มีสถานประกอบการที่เอื้อต่อการหารายได้ผู้ปกครองจึงต้องไปประกอบอาชีพอยู่ที่อื่น.....	4.09	0.74	3.98	0.70	1.458	0.146
4	ครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้น้อยส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	3.79	0.70	3.75	0.73	0.463	0.644
5	ในชุมชนมีเด็กที่ไม่ได้เรียนและรวมตัวกันก่อปัญหาให้กับชุมชน.....	3.99	0.73	3.94	0.76	0.662	0.508
6	คนในชุมชนของนักเรียนมีระดับการศึกษาต่ำกว่าชั้นพื้นฐานจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	3.78	0.66	3.87	0.66	0.962	0.337
7	ในชุมชนของนักเรียนไม่มีกิจกรรมพัฒนาเยาวชน เทียบกับการอบรมอาชีพ การแข่งขันกีฬา กลุ่มอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น.....	3.84	0.70	3.76	0.68	1.114	0.266

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	ด้านสภาพชุมชน	โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม		โรงเรียนขยายโอกาส		t	sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
8	ชุมชนของนักเรียนไม่มีการยอมรับวัฒนธรรมภายนอกจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	3.92	0.72	3.77	0.66	1.911	0.057
9	สภาพแวดล้อมในชุมชนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ไม่มีห้องสมุดศึกษาค้นคว้า นักเรียนขาดแหล่งเรียนรู้จึงส่งผลให้นักเรียนออกกลางคัน.....	3.87	0.66	3.80	0.70	0.892	0.373
10	ในชุมชนมีแหล่งมั่วสุ่ม สถานเริงรมย์ ร้านจำหน่ายสุรา ร้านเกมส์นักเรียนจึงขาดความรู้ความเข้าใจจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	4.12	0.76	4.02	0.75	1.134	0.258
11	ชุมชนมีบริการสาธารณสุขไม่เพียงพอให้นักเรียนจึงต้องออกจากภายนอกทำให้นักเรียนออกกลางคัน.....	4.24	0.57	4.23	0.68	0.157	0.875
12	ชุมชนของนักเรียนอยู่ห่างจากโรงเรียนไม่สะดวกในการเดินทางจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	4.18	0.66	4.12	0.76	0.795	0.427
	รวม	4.00	0.47	3.93	0.48	1.248	.213

จากตาราง 11 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิมและโรงเรียนขยายโอกาส มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพชุมชน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาข้อพบว่า ทุกข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพโรงเรียน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ข้อ	ด้านสภาพโรงเรียน	โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม		โรงเรียนขยายโอกาส		t	Sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
13	สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนออกกลางคัน.....	4.08	0.71	3.97	0.74	1.38	0.168
14	อาคารสถานที่ ห้องเรียนไม่เพียงพอและไม่ส่งเสริมต่อการเรียนการสอน.....	3.92	0.72	3.80	0.77	1.384	0.167
15	โรงเรียนจัดสวัสดิการ การบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ ที่พิักผ่อนหย่อนใจไม่เพียงพอต่อนักเรียน.....	3.96	0.76	3.89	0.71	0.87	0.385
16	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เหมาะสมและไม่สร้างความสนใจของผู้เรียน.....	3.76	0.80	3.66	0.74	1.211	0.227
17	หลักสูตรและรูปแบบการสอนขาดความคล่องตัวไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น.....	3.99	0.72	3.90	0.79	1.099	0.273
18	โรงเรียนไม่จัดระบบติดตามและเฝ้าระวังนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย ๆ อย่างจริงจัง.....	3.75	0.74	3.83	0.74	1.502	0.134
19	โรงเรียนไม่จัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนจบมาเพื่อประกอบอาชีพ.....	3.81	0.74	3.63	0.76	2.203*	0.028
20	โรงเรียนมีห้องคอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอแก่นักเรียน.....	3.92	0.72	3.83	0.74	1.036	0.301

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ด้านสภาพโรงเรียน	โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม		โรงเรียนขยายโอกาส		t	Sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
21	การจัดสรรทุนการศึกษาที่จัดให้นักเรียนยังไม่ถึงเด็กกลุ่มเป้าหมายอย่างเพียงพอ..	3.83	0.74	3.83	0.74	0.069	0.945
22	การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อแก้ปัญหานักเรียนเป็นรายกรณียังไม่ทั่วถึงและครอบคลุมนักเรียนทุกคน.....	3.89	0.79	3.79	0.80	1.185	0.237
23	นักเรียน ผู้ปกครอง ไม่มีโอกาสร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอนกับโรงเรียน.....	3.75	0.77	3.70	0.81	0.576	0.565
24	คณะกรรมการสถานศึกษายังไม่มีส่วนช่วยเหลือ การจัดการเรียนการสอน เช่น จัดหาทุน หนังสือการสอน.....	3.99	0.80	3.97	0.78	0.307	0.759
	รวม	3.89	0.51	3.80	0.48	1.630	.104

จากตาราง 12 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิมและโรงเรียนขยายโอกาส มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ 19 โรงเรียนไม่จัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนจบมาเพื่อประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ข้อ	ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน	โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม		โรงเรียนขยายโอกาส		t	Sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
25	ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท ต่อเดือนและรับภาระเลี้ยงดูนักเรียนเพียงลำพัง.....	4.25	0.59	4.20	0.72	0.682	0.496
26	ครอบครัวต้องการให้นักเรียนออกไปช่วยทำงานและหารายได้เลี้ยงครอบครัว.....	4.13	0.66	3.92	0.77	2.524*	0.012
27	ผู้ปกครองไม่มีอาชีพที่แน่นอนย้ายที่อยู่อาศัยบ่อยนักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....	3.95	0.73	3.84	0.77	1.319	0.188
28	ผู้ปกครองไม่มีความรู้ไม่มีการวางแผนด้านการศึกษาของบุตรนักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....	4.18	0.70	4.10	0.80	0.940	0.348
29	ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมด้านการศึกษาแต่เน้นการหารายได้จึงต้องออกกลางคัน.....	4.08	0.67	3.95	0.78	1.475	0.141
30	ผู้ปกครองไม่ทราบถึงปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....	4.24	0.86	4.28	0.68	1.500	0.134
31	นักเรียนอาศัยอยู่กับญาติ ไม่มีบิดามารดาดูแลจึงเป็นปัจจัยให้นักเรียนออกกลางคัน.....	4.15	0.76	4.08	0.82	0.855	0.393
32	ลักษณะครอบครัวของนักเรียนเป็นครอบครัวขยายขาดความเข้าใจใส่ดูแลจึงเป็นปัจจัยให้นักเรียนออกกลางคัน.....	4.08	0.73	3.97	0.86	1.323	0.187

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน	โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม		โรงเรียนขยายโอกาส		t	Sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
33	ครอบครัวมีปัญหา บิดา มารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ นักเรียนขาดความรักความอบอุ่นจึงเป็นปัจจัยให้นักเรียนออกกลางคัน.....	4.28	0.68	4.22	0.70	0.731	0.465
34	สภาพแวดล้อมภายในบ้านนักเรียนไม่ส่งเสริมการเรียนของนักเรียน เช่น สกปรก มีกลิ่นเหม็น หรือมีสภาพบ้านที่ไม่มั่นคงถาวร.....	4.14	0.67	4.11	0.74	0.406	0.685
รวม		4.15	0.47	4.05	0.58	1.604	.126

จากตาราง 13 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิมและโรงเรียนขยายโอกาส มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ 26 ครอบครัวต้องการให้นักเรียนออกไปช่วยทำงานและหารายได้เลี้ยงครอบครัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพตัวนักเรียน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ข้อ	ด้านตัวนักเรียน	โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม		โรงเรียนขยายโอกาส		t	Sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
35	นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน เบื่อหน่ายต่อการเรียน.....	4.13	0.65	4.07	0.69	0.098	0.382
36	นักเรียนมีปัญหาในด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครู และเพื่อนทำให้ไม่อยากเรียน.....	4.13	0.69	4.02	0.76	1.409	0.160
37	นักเรียนทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียนเป็นประจำ เช่น การมาโรงเรียนสาย แต่งกายไม่ถูกระเบียบ เป็นต้น.....	4.10	0.75	3.88	0.83	2.556*	0.011
38	นักเรียนที่ออกกลางคันมีปัญหาด้านสติปัญญาเรียนไม่ทันเพื่อน.....	3.72	0.95	3.54	1.07	1.688	0.093
39	นักเรียนที่ออกกลางคันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำส่งผลการเรียน ติด 0, ร, มส ในหลายวิชา.....	4.33	0.70	4.27	0.76	0.657	0.512
40	นักเรียนใช้เวลาว่างไปในการดูโทรทัศน์ เล่นเกมส์ คุยโทรศัพท์ มากกว่าอ่านหนังสือมักเป็นนักเรียนที่ออกกลางคัน...	4.13	0.73	4.35	0.66	0.974	0.331
41	นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูกำหนดได้.....	4.25	0.67	4.21	0.71	0.531	0.596
42	นักเรียนที่ออกกลางคันคบเพื่อนที่อยู่นอกโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มที่มีปัญหาทางสังคม.....	4.18	0.74	4.06	0.73	1.432	0.153

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	ด้านตัวนักเรียน	โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม		โรงเรียนขยายโอกาส		t	Sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
43	นักเรียนที่ออกกลางคันถูกเพื่อนรังแกบ่อยครั้งจึงกลัวทำให้ไม่อยากมาเรียน....	4.35	0.66	4.30	0.67	0.745	0.457
44	การมีเพศสัมพันธ์ก่อนเรียนจบและยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน...	3.74	1.06	3.70	1.01	0.373	0.709
45	นักเรียนเป็นหนุ่มสาวกว่าวัยต้องการออกจากโรงเรียนไปแต่งงาน.....	3.86	0.84	3.86	0.91	0.077	0.939
46	นักเรียนย้ายตามผู้ปกครองไปอยู่ถิ่นอื่นโดยไม่แจ้งออกจากโรงเรียนหรือติดต่อไม่ได้ว่าไปเรียนที่อื่น.....	3.28	1.28	3.26	1.24	0.875	0.922
รวม		4.02	0.48	3.94	0.49	1.535	0.109

จากตาราง 14 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิมและโรงเรียนขยายโอกาส มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพตัวนักเรียน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ 37 นักเรียนทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียนเป็นประจำ เช่น การมาโรงเรียนสาย แต่งกายไม่ถูกระเบียบ เป็นต้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ถึงปัจจัยปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และสรุปเป็นตาราง

ตาราง 15 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพชุมชน

ข้อ	ด้านสภาพชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
	ความคิดเห็น		
1	ครอบครัวส่วนใหญ่ฐานะยากจนและมีบุตรหลายคน	11	23.91
2	นักเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม	5	10.87
3	ระยะทางจากบ้านห่างไกลจากโรงเรียน	3	6.52
	ข้อเสนอแนะ		
4	โรงเรียนควรร่วมมือกับชุมชนเสริมสร้างอาชีพให้กับผู้ปกครองนักเรียน	13	28.26
5	ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่นกีฬา งานวันเด็ก ร่วมกับชุมชน	9	19.57
6	รัฐควรจัดหามาตรการให้ความช่วยเหลือ ชุมชนที่มีนักเรียนออกกลางคัน	5	10.87
	รวม	46	100.00

จากตาราง 15 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน ด้านสภาพชุมชน โดยแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่มีร้อยละสูงสุดคือ ครอบครัวส่วนใหญ่ฐานะยากจนและมีบุตรหลายคน (ร้อยละ 23.91) ส่วนข้อเสนอแนะที่มีค่าร้อยละสูงสุดคือ โรงเรียนควรร่วมมือกับชุมชนเสริมสร้างอาชีพให้กับผู้ปกครองนักเรียน (ร้อยละ 28.26)

ตาราง 16 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพโรงเรียน

ข้อ	ด้านสภาพโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
	ความคิดเห็น		
1	โรงเรียนยังไม่มี การติดตามเด็กอย่างเป็นระบบชัดเจน	9	20.93
2	ไม่มีกฎ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการมาตรการแก้ปัญหา นักเรียนที่ออกกลางคันอย่างชัดเจน	6	13.95
3	ขาดบุคลากรด้านการแนะแนวเด็ก	4	9.30
	ข้อเสนอแนะ		
4	โรงเรียนควรมีการประสานกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง	13	30.23
5	ควรจัดหาทุนการศึกษาสำหรับเด็กที่ยากจน ขาดผู้อุปการะ และเรียนดี	8	18.60
6	ควรศึกษาเด็กเป็นรายกรณี	2	4.65
7	ประสานงานกับหน่วยอื่น ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือ	1	2.33
	รวม	43	100.00

จากตาราง 16 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน ด้านสภาพโรงเรียน โดยแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่มีร้อยละสูงสุดคือ โรงเรียนยังไม่มี การติดตามเด็กอย่างเป็นระบบชัดเจน (ร้อยละ 20.93) ส่วนข้อเสนอแนะที่มีค่าร้อยละสูงสุดคือ โรงเรียนควรมีการประสานกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง (ร้อยละ 30.23)

ตาราง 17 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน

ข้อ	ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
	ความคิดเห็น		
1	บิดา มารดามีฐานะยากจน ต้องเร่ร่อนไปทำงานต่างจังหวัด	9	19.15
2	บิดา มารดา หย่าร้างกัน นักเรียนต้องอาศัยอยู่กับ ตา ยาย ป้า สูง ฯลฯ	5	10.64
3	เด็กอพยพตามผู้ปกครองแล้วไม่กลับมา	3	6.38

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
4	เด็กอาศัยอยู่กับญาติผู้ใหญ่ ขาดการอบรมเลี้ยงดู มีความหยาบกระด้าง ข้อเสนอแนะ	3	6.38
5	ผู้ปกครองควรร่วมมือกับสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อแก้ปัญหาเด็ก	16	34.04
6	ผู้ปกครองควร ใส่ใจและให้คำปรึกษาเมื่อเด็กมีปัญหา	9	19.15
7	สนับสนุนให้ลูกได้เรียนตามความชอบ และความสามารถ	2	4.26
รวม		47	100.00

จากตาราง 17 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออาการออกกลางคันของนักเรียน ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน โดยแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่มีร้อยละสูงสุดคือ บิดามารดามีฐานะยากจน ต้องเร่ร่อนไปทำงานต่างจังหวัด (ร้อยละ 19.15) ส่วนข้อเสนอแนะที่มีค่าร้อยละสูงสุดคือ ผู้ปกครองควรร่วมมือกับสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อแก้ปัญหาเด็ก (ร้อยละ 34.04)

ตาราง 18 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านตัวนักเรียน

ข้อ	ด้านตัวนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ความคิดเห็น			
1	เด็กมีปัญหาเรื่องการเรียน ติด 0 , 5 , มส. และ มผ. แล้วไม่แก้ไข	7	18.42
2	เด็กบกพร่องทางสติปัญญา และมีปัญหาด้านสุขภาพ	5	13.16
3	เด็กไม่สามารถเข้ากับเพื่อนร่วมชั้นได้ เพราะไม่เคยมาเรียนเลย	2	5.26
4	เด็กไม่สนใจการเรียน เพราะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม	2	5.26
ข้อเสนอแนะ			
5	เมื่อพบเด็กที่เข้าเกณฑ์ออกกลางคัน ควรหาวิธีการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน	11	28.95

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	ด้านตัวนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
6	เมื่อเด็กทำความผิด ควรพิจารณาถึงสาเหตุ และบทลงโทษด้วยความเมตตาและมีเหตุผล	8	21.05
7	ทุกฝ่ายควรร่วมมือชี้แนะเด็กให้มีการตัดสินใจเลือกประพฤติตนในทางที่ถูกกฎ ระเบียบของสังคม	3	7.89
รวม		38	100.00

จากตาราง 18 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน ด้านตัวนักเรียน โดยแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่มีร้อยละสูงสุดคือ เด็กมีปัญหาเรื่องการเรียน ดิ ด 0 , ร , มส. และ มผ. แล้วไม่แก้ไข (ร้อยละ 18.42) ส่วนข้อเสนอแนะที่มีค่าร้อยละสูงสุดคือ เมื่อพบเด็กที่เข้าเกณฑ์ออกกลางคัน ควรหามาตรการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน (ร้อยละ 28.95)

ตอนที่ 5 แนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 สามารถสรุปได้จากข้อมูล 3 ส่วน คือ ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดที่เป็นความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 ซึ่งดำเนินการเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2553 ณ. หอประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 ในหัวข้อเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาในด้านสภาพชุมชน สภาพโรงเรียน สภาพครอบครัว และสภาพตัวนักเรียน และข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพชุมชนมีแนวทางการแก้ปัญหาดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหาอาชีพและแนะแนวให้ผู้ปกครองทำเป็นหลักแหล่งให้สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน ให้สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนจัดประชุม และพบปะกับผู้ปกครองนักเรียน อย่างต่อเนื่อง ให้มีการจัดรถรับส่งนักเรียนที่อยู่ไกลให้เดินทางได้สะดวก ให้มีการจัดหาที่พักสำหรับนักเรียนที่อยู่ไกลโรงเรียน ให้มีการจัดหา

รายได้ให้กับเด็กนักเรียนระหว่างปิดภาคเรียน ให้มีการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนจัดสภาพแวดล้อมในชุมชนให้น่าอยู่

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพโรงเรียนมีแนวทางการแก้ปัญหาดังนี้

ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดึงดูดความสนใจและให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน จัดการเรียนการสอนเสริมนักเรียนที่เรียนเก่งและซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้า ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมจะได้มีความรักความห่วงใยโรงเรียน จัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกอาชีพให้กับนักเรียน และผู้บริหารควรกำกับดูแลการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรและความต้องการของนักเรียน จัดกิจกรรมเสริมเพื่อให้นักเรียนสนใจเช่น คณิตฯ กีฬา จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและในห้องเรียนให้สวยงาม น่าเรียน กำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนให้เหมาะสมกับเด็ก ให้ความสำคัญกับฝ่ายแนะแนวหรือสนับสนุนให้มีครูสงเคราะห์ในโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีเด็กที่จะเข้าเกณฑ์ออกกลางคันต้องนำเสนอเรื่องในที่ประชุมและพิจารณาแก้ไข โดยวิธีลดหย่อนหรือยืดหยุ่น โดยการปรับคะแนนเมื่อถูกพิจารณาให้ออกควรลดโทษลงเหลือขั้นต่ำแทน มีใบเตือนเรื่องความประพฤติเพื่อแจ้งให้แก่ผู้ปกครองทราบ โรงเรียนมีการติดตามเด็กอย่างเป็นระบบชัดเจน ไม่มีกฎ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการมาตรการแก้ปัญหานักเรียนที่ออกกลางคันอย่างชัดเจน ควรมีการประสานกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ควรจัดหาทุนการศึกษาสำหรับเด็กที่ยากจน ขาดผู้อุปการะ และเรียนดี ศึกษาเด็กเป็นรายกรณีประสานงานกับหน่วยอื่น ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือ โดยการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายใน โรงเรียน

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัวมีแนวทางการแก้ปัญหาดังนี้

ควรร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามการเรียนของลูก เป็นผู้สนับสนุนให้ลูกได้เรียนตามความสามารถและความถนัด เป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับลูก แนะนำให้ประพฤติแต่ในสิ่งที่ดี ควรใช้เวลาให้อยู่กับลูกมากที่สุด ผู้ปกครองควรมีการวางแผนด้านการศึกษาให้กับลูก ผู้ปกครองควรมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาและร่วมมือกับสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อแก้ปัญหานักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการออกกลางคัน

4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนมีแนวทางการแก้ปัญหาดังนี้

ให้มีการจัดหาแหล่งทุนการศึกษาให้มากขึ้น ส่งเสริมการทำงานของนักเรียน เพื่อเป็นการหารายได้พิเศษระหว่างเรียน ให้มีบริการจัดสรรเงินกู้-ยืม เพื่อการศึกษา โดยให้นักเรียนเข้าถึงได้ง่ายมีความสะดวก และรวดเร็ว ให้มีการเสริมสร้างคุณลักษณะของนักเรียน ให้มีทักษะ ให้มีสมรรถนะสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย รวมถึงการประกอบอาชีพอิสระได้มากขึ้น ให้มีการระดมความคิดเห็นจากศิษย์เก่า เกี่ยวกับปัญหาในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อหาทางแก้ไข

ในการรับนักเรียน ควรมีการทดสอบความรู้ ความถนัด ตลอดจนความสนใจของนักเรียนก่อนเข้าเรียน ครูคอยกระตุ้นเตือนให้นักเรียนหมั่นอ่านหนังสือและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ครูควรมีความใกล้ชิด และเป็นกันเองกับนักเรียน สอบถามปัญหา ให้ความช่วยเหลือในการแก้ไข ปัญหา รวมถึงการให้กำลังใจกับนักเรียน มีการจัดระบบความช่วยเหลือ สนับสนุนการเรียนการสอนซ่อมเสริม ให้มีระบบที่ช่วยให้นักเรียนสามารถทำการศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองได้สะดวก ให้มีการบริหารกิจกรรม โดยการจัดตารางเรียนไม่ให้ทับซ้อนกับตารางกิจกรรมและไม่ควรมีการบังคับให้เข้าร่วมกิจกรรม แต่ควรมีการขอความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม หรือมีกิจกรรมให้นักเรียนมีโอกาสเลือกอย่างหลากหลาย ให้มีการศึกษา ให้มีการประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ควรเลือกไว้เฉพาะกิจกรรมที่เป็นประโยชน์, มีความเหมาะสม, และได้รับความพึงพอใจจากนักเรียน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยและแนวทางแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
 - 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิมและโรงเรียนขยายโอกาส มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม และโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 407 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 101 คน และครูจำนวน 2,201 คน ผู้บริหารและครูใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครจซี่ และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารจำนวน 80 คนและครู 327 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างให้กระจายไปตามอำเภอตามสัดส่วนแล้วทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามขึ้น โดยได้รับคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ในการให้การแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 30 คนเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ.05 ผลปรากฏว่ามีค่า t ตั้งแต่ 2.26-6.84 และหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค ผลปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่น .9851

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามไปยังผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิมและโรงเรียนขยายโอกาส แล้วขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองซึ่งแบบสอบถามที่ได้ส่งไปจำนวน 407 ฉบับ ได้รับกลับคืน 407 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและใช้สถิติวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 การศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

4.2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์เขต 3 จำแนกตามตัวแปรประเภทของโรงเรียนทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐานและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4.4 ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4.5 ศึกษาเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์เขต 3 เป็นคำถามปลายเปิด จัดบันทึกการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ และนำแบบสัมภาษณ์มาสรุปประเด็นเพื่อใช้ประกอบการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัจจัยและแนวทางแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์เขต 3 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน เห็นด้วยในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ ด้านสภาพชุมชน ด้านสภาพโรงเรียน ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน และด้านตัวนักเรียน
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิมและโรงเรียนขยายโอกาสมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน
3. แนวทางการแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 3 โดยสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

3.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพชุมชนมีแนวทางการแก้ปัญหาดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหาอาชีพและแนะแนวให้ผู้ปกครองทำเป็นหลักแหล่ง ให้สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน ให้สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนจัดประชุม และพบปะกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ให้มีการจัดรับส่งนักเรียนที่อยู่ไกลให้เดินทางได้สะดวก ให้มีการจัดหาที่พักสำหรับนักเรียนที่อยู่ไกลโรงเรียน ให้มีการจัดหารายได้ให้กับเด็กนักเรียนระหว่างปิดภาคเรียน ให้มีการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนจัดสภาพแวดล้อมในชุมชนให้น่าอยู่

3.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพโรงเรียนมีแนวทางการแก้ปัญหาดังนี้

ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดึงดูดความสนใจและให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน จัดการเรียนการสอนเสริมนักเรียนที่เรียนเก่งและซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้า ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมจะได้มีความรักความห่วงใยโรงเรียน จัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกอาชีพให้กับนักเรียน และผู้บริหารควรกำกับดูแลการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรและความต้องการของนักเรียน จัดกิจกรรมเสริมเพื่อให้นักเรียนสนใจเช่น คนตรี กีฬา จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและในห้องเรียนให้สวยงาม น่าเรียน กำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนให้เหมาะสมกับเด็ก ให้ความสำคัญกับฝ่ายแนะแนวหรือสนับสนุนให้มีครูสงเคราะห์ในโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีเด็กที่จะเข้าเกณฑ์ออกกลางคันต้องนำเสนอเรื่องในที่ประชุมและพิจารณาแก้ไขโดยวิธีลดหย่อนหรือยืดหยุ่น โดยการปรับคะแนนเมื่อถูกพิจารณาให้ออกควรลดโทษลงเหลือขั้นต่ำแทน มีใบเตือนเรื่องความประพฤติเพื่อแจ้งให้แก่ผู้ปกครองทราบ โรงเรียนมีการติดตามเด็กอย่างเป็นระบบชัดเจน ไม่มีกฏ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการมาตการการแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ออกกลางคันอย่างชัดเจน ควรมีการประสานกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ควรจัดหาทุนการศึกษาสำหรับเด็กที่ยากจน ขาดผู้อุปการะ และเรียนดี ศึกษาเด็กเป็นรายกรณีประสานงานกับหน่วยอื่น ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือโดยการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียน

3.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัวมีแนวทางการแก้ปัญหาดังนี้

ควรร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามการเรียนของลูก เป็นผู้สนับสนุนให้ลูกได้เรียนตามความสามารถและความถนัด เป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับลูก แนะนำให้ประพฤติแต่ในสิ่งที่ดี ควรใช้เวลาให้อยู่กับลูกมากที่สุด ผู้ปกครองควรมีการวางแผนด้านการศึกษาให้กับลูก ผู้ปกครองควรมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาและร่วมมือกับสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อแก้ปัญหานักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการออกกลางคัน

3.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนมีแนวทางการแก้ปัญหาดังนี้

ให้มีการจัดหาแหล่งทุนการศึกษาให้มากขึ้น ส่งเสริมการทำงานของนักเรียน เพื่อเป็นการหารายได้พิเศษระหว่างเรียน ให้มีบริการจัดสรรเงินกู้-ยืม เพื่อการศึกษา โดยให้นักเรียน เข้าถึงได้ง่ายมีความสะดวก และรวดเร็ว ให้มีการเสริมสร้างคุณลักษณะของนักเรียน ให้มีทักษะ ให้มีสมรรถนะสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย รวมถึงการประกอบอาชีพอิสระได้มากขึ้น ให้มีการระดมความคิดเห็นจากศิษย์เก่า เกี่ยวกับปัญหาในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อหาทางแก้ไข ในการรับนักเรียน ควรมีการทดสอบความรู้ ความถนัด ตลอดจนความสนใจของนักเรียนก่อนเข้า เรียน ครูคอยกระตุ้นเตือนให้นักเรียนหมั่นอ่านหนังสือและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ครูควรมีความใกล้ชิด และเป็นกันเองกับนักเรียน สอบถามปัญหา ให้ความช่วยเหลือในการแก้ไข ปัญหา รวมถึงการให้กำลังใจกับนักเรียน มีการจัดระบบความช่วยเหลือ สนับสนุนการเรียน การสอนซ่อมเสริม ให้มีระบบที่ช่วยให้นักเรียนสามารถทำการศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองได้สะดวก ให้มีการบริหารกิจกรรม โดยการจัดตารางเรียนไม่ให้ทับซ้อนกับตารางกิจกรรมและไม่ควรมีการ บังคับให้เข้าร่วมกิจกรรม แต่ควรมีการขอความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม หรือมีกิจกรรมให้ นักเรียนมีโอกาสเลือกอย่างหลากหลาย ให้มีการศึกษา ให้มีการประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ควรเลือกไว้ เฉพาะกิจกรรมที่เป็นประโยชน์, มีความเหมาะสม, และได้รับความพึงพอใจจากนักเรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยและแนวทางแก้ปัญหาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ผู้วิจัยพบประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคัน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์เขต 3 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุก ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับปัจจัยจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าเฉลี่ยต่ำดังนี้

1.1 ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เป็นลำดับที่ 1 ในเรื่องครอบครัวมีปัญหา บิดา มารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ นักเรียนขาดความรัก ความอบอุ่นจึงเป็นปัจจัยให้นักเรียนออกกลางคัน อาจเนื่องมาจาก ผู้ปกครองไม่ว่าจะบิดา มารดาหรือไม่ คือผู้ที่รับผิดชอบต่อชีวิตเด็กเป็นอย่างมาก เพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดนักเรียนมากกว่าคน อื่น ๆ การอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง เด็กต้องการบิดา มารดา

และความรักความอบอุ่นและตัวอย่างที่เหมาะสม พ่อแม่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะคิดว่าภาระการอบรมดูแลนักเรียนนั้นเป็นหน้าที่ของครูและของโรงเรียน ลูกจะเป็นคนดี ประสบความสำเร็จในการเรียนได้ขึ้นอยู่กับครูและโรงเรียนให้การอบรม และคิดว่าหน้าที่ของพ่อแม่คือการทำงานหาเงินมาให้ลูกได้ใช้จ่ายเป็นสิ่งที่ควรทำเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งแท้จริงแล้วสถาบันที่มีบทบาทต่อความคิด พฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุดคือสถาบันครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันแรกในการเรียนรู้ที่จะเข้าสังคมกับผู้อื่น ซึ่งถ้าความสัมพันธ์ภายในครอบครัวระหว่างสามี ภรรยา และระหว่างพ่อ แม่ ลูก ไม่มีความรักใคร่ ผูกพันกันแล้ว จะส่งผลต่อการถ่ายทอดความคิด ทัศนคติต่อเรื่องต่างๆ จากพ่อแม่ไปสู่ลูก ซึ่งขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูของแต่ละครอบครัวด้วยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ลำเพย สนธิ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง พบว่า สาเหตุของปัญหาการออกกลางคันด้านครอบครัว คือ ขาดการเอาใจใส่และดูแลจากผู้ปกครอง ต้องไปประกอบอาชีพ ด้านเศรษฐกิจและสังคม คือ รายได้ภายในครอบครัวไม่เพียงพอและนอกจากนี้ยังพบว่า สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสำนักงาน โยบายและแผนการศึกษา (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการออกกลางคันมากที่สุด คือ ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางบ้านซึ่งผู้ที่มีสภาพแวดล้อมทางบ้านไม่ดีมีโอกาสเสี่ยงต่อการออกกลางคันสูงกว่าผู้ที่มีสภาพแวดล้อมทางบ้านดี

1.2 ด้านตัวนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 ในเรื่องนักเรียนที่ออกกลางคันมีปัญหาด้านสติปัญญาเรียนไม่ทันเพื่อน อาจเนื่องมาจากโรงเรียนไม่เข้มงวดต่อการเข้าชั้นเรียนของนักเรียน ไม่ว่าจะขาดเรียนมากเพียงใดก็สามารถเข้าสอบปลายภาคได้ ดังนั้นจึงมีเรียนกลุ่มหนึ่งขาดเรียนเป็นประจำ เมื่อถึงเวลาสอบจึงไม่สามารถทำข้อสอบได้ ประการต่อมานักเรียนที่ออกกลางคันส่วนใหญ่พื้นฐานการศึกษาเดิมอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักจิตวิทยาที่มีความเชื่อว่า ตัวแปรหนึ่งที่เป็นสาเหตุต่อการออกกลางคันคือสติปัญญา ซึ่งเป็นองค์ประกอบภายในที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีส่วนใหญ่จะเรียนจบหลักสูตร ส่วนผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีแนวโน้มออกจากสถานศึกษาก่อนจบหลักสูตร (สำนักงาน โยบายและแผนการศึกษา. 2540 : บทคัดย่อ) นอกจากนี้แล้วการที่นักเรียนขาดเป้าหมายในการเรียน ก็ส่งผลกระทบต่อ การออกกลางคันเช่นกัน คือเกิดความเบื่อหน่าย ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ชอบวิชาที่เรียนเพราะไม่ได้เรียนวิชาที่ต้องการ หรือตรงกับความถนัดของตนเองเมื่อเรียนไปได้สักระยะจึงเกิดอาการเบื่อ ไม่อยากเรียน สุดท้ายก็มีปัญหาต่อการเรียน และต้องออกกลางคันไปในที่สุด

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ตัวแปรสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า ตัวแปรสติปัญญา ความพึงพอใจในการเล่าเรียน การเบี่ยงเบนในการเรียน และพฤติกรรมเบี่ยงเบน พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออกกลางคันอยู่ในระดับสูง เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาก็กล่าวมาโรงเรียนควรวางแนวทางทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน มองเห็นความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพ ซึ่งนักจิตวิทยาเชื่อว่า ทัศนคติสามารถใช้เป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมมนุษย์ได้ เพราะทัศนคติเป็นความรู้สึกส่วนลึกของจิตใจมนุษย์ ซึ่งถูกกระตุ้นให้มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ การตอบสนองอาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ ทัศนคติทางการเรียนที่ควรสร้างให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับม็อฟฟิต (Moffitt, 1981 : 152 – 156) ได้ศึกษาทัศนะของนักเรียนต่อ โรงเรียนและการเรียน พบว่าประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับระหว่างที่อยู่โรงเรียน ซึ่งนักเรียนจะพบปรากฏการณ์เช่นนี้ซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนกลายเป็นการรับรู้ที่ติดตัวตลอดไป เมื่อมีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องมากระทบก็จะทำให้ระลึกได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์ที่มากระทบนั้นเป็นไปในทางสนับสนุนต่อทัศนคติของคนที่มีต่อโรงเรียนเป็นสาเหตุให้ตัดสินใจออกจากโรงเรียนได้

1.3 ด้านสภาพชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 ในเรื่อง ครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้น้อยส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน อาจเนื่องมาจาก ครอบครัวของนักเรียนที่มีรายได้น้อย ผู้ปกครองต่างก็ต้องดิ้นรนหารายได้ จนไม่มีเวลาสนับสนุนการเรียนของเด็กทำให้เด็กอาจมีปัญหาทางการเรียนได้ จนอาจก่อให้เกิดปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนและนอกจากนี้ยังขาดความรู้ ความสามารถทางวิชาการจนไม่สามารถให้คำแนะนำในด้านการเรียนเช่น การทำการบ้านของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แคทเธอร์รัลล์ (Catterall, 1986 : 147 – 148) ได้ศึกษาสภาพสังคม เศรษฐกิจเป็นผลกระทบต่อ การออกเรียนกลางคันของนักเรียนพบว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉลี่ยแล้วจะมีแนวโน้มที่จะออกกลางคันสูงมากและมีความสัมพันธ์กันระหว่างสภาพเศรษฐกิจและสังคม สติปัญญา ผลการเรียน การขาดเรียน และการออกกลางคันซึ่งชี้ให้เห็นว่าตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา ไพศาลธรรม (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการมีคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทในจังหวัด นครราชสีมา พบว่า หมู่บ้านที่มี โรงเรียนมัธยมศึกษาจะมีอัตราการเรียนต่อของเด็กหลังจากจบ การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าหมู่บ้านที่ไม่มี โรงเรียนมัธยมศึกษา หมู่บ้านที่มีรายได้น้อย ต่อครัวเรือนต่อปีสูงจะมีอัตราการเรียนต่อสูง

1.4 ด้านสภาพโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มี

ผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 ในเรื่อง สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนออกกลางคัน อาจเนื่องมาจาก นักเรียนหรือผู้ปกครองของนักเรียนนั้นต้องพิจารณาในเรื่องของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งแรกที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน และสะท้อนได้ถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนเป็นเรื่องสำคัญ หากโรงเรียนมีความพร้อมไม่ว่าจะเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับการค้นคว้าหรือการปฏิบัติ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ เป็นต้น ก็น่าจะทำให้ให้นักเรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้เพิ่มมากขึ้น นักเรียนเองได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ตามความสนใจของตนเอง ทำให้เกิดแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่า และเกิดประสิทธิภาพ ลดปัญหาเด็กหนีเรียน ที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ การขาดเรียน และการออกกลางคันได้ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2540 :5) พบว่าด้านเจตคติต่อการเรียนและ โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการออกกลางคันของนักเรียนด้วย ทั้งนี้เพราะเจตคติเป็นความรู้สึทางจิตใจที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางใดทางหนึ่งเป็นการตอบสนองต่อ สิ่งเร้า ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ เมื่อนักเรียนไม่ได้เรียนยอมทำให้ความพยายามในการเรียน ความตั้งใจในการเรียน และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเรียนยอมลดน้อยลงไปด้วย เมื่อสิ่งดังกล่าวลดลง ย่อมส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และจะนำไปสู่การออกกลางคันของนักเรียนในที่สุด ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในโรงเรียน อีกทั้งครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนบทบาทและวิธีการสอนจากการเน้นบรรยายมาเป็นการให้นักเรียน ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากการเป็นผู้สอนเป็นผู้คอยให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริชัย กาญจนจวงาสี (2520 : 83; อ้างถึงในสำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 21) ที่พบว่าผลจากตัวนักเรียนทำให้เราทราบว่าเมื่อใดก็ตามที่นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าครูยอมรับในตัวเขาและเชื่อว่าเขามีความสามารถ เมื่อนั้น นักเรียนยอมพร้อมมากขึ้นที่จะให้ความร่วมมือกับครู และเชื่อว่าเขามีความสามารถเมื่อนั้น นักเรียนยอมพร้อมมากขึ้นที่จะให้ความร่วมมือกับครู ยอมรับความช่วยเหลือหรือคำแนะนำตักเตือนเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้มากขึ้น เจตคติของนักเรียนที่มีผลต่อ โรงเรียนยอมทำให้นักเรียนมีความผูกพันกับโรงเรียน อยากใช้ชีวิตอยู่ใน โรงเรียนและทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการเรียนการสอน แต่ในทางกลับกันถ้าสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนทำให้นักเรียนได้รับความเจ็บปวดหรือขมขื่นแล้ว อาจทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน อันจะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการหนีเรียน เกิดความเบื่อหน่ายซิงซัง อยากหนีการเรียนการสอน ทำให้ผลการเรียนการสอนต่ำไปด้วย เพราะนอกจากนักเรียนจะได้ประสบการณ์ที่หลากหลายแล้ว ยังเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ การคิดระดับสูง รวมถึงทักษะการแก้ปัญหาต่าง ๆ

สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ไม่นับเรียนหรือขาดเรียนรวมถึงช่วยแก้ปัญหาการออกกลางคันได้อีกทางหนึ่ง

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเดิมและโรงเรียนขยายโอกาส มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันอาจเนื่องจากจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาและขยายโอกาสทางการศึกษาค่างก็ได้รับการส่งเสริมความเข้มแข็งในเรื่องของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งนี้ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ได้วางกลยุทธ์ที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึงและ เสมอภาค โดยเพิ่มอัตราการเรียนต่อ ลดอัตราการตกหล่น และออกกลางคัน โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับสถานะปัจจุบันและเป้าหมายที่จะดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม พัฒนานวัตกรรมจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการตกหล่นและออกกลางคัน และส่งเสริมการจัดการศึกษาทางเลือกมีระบบเฝ้าระวังและระบบให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ด้อยโอกาส โดย การสร้างความตระหนัก การเก็บข้อมูลและเฝ้าระวังกับเครือข่าย ภาครัฐ ภาคประชาชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จัดสมัชชาให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.การศึกษาภาคบังคับ ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กด้อยโอกาสเพื่อดูแล นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ได้เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ และเรียนต่อ 12 ปี จัดทุนการศึกษา ดูแลเรื่องอาหารกลางวัน และการให้บริการอื่นๆ รวมถึงการศึกษาวิจัยความพอเพียงงบอุดหนุนรายหัว งบอุดหนุนปัจจัยพื้นฐาน และแนวทางการสนับสนุนที่เป็นธรรมและเสมอภาค ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของปรีชา กันยา (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและนโยบายของรัฐและความคิดเห็นของชุมชน เกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการศึกษาพบว่า การขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นสิ่งที่ดีและจำเป็นเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งชุมชนต้องการให้รัฐจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และด้านการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการใช้แรงงานเด็กนั้น นโยบายระดับสูงเห็นว่าการให้นักเรียนเรียนต่อ จะช่วยแก้ปัญหาได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าประเด็นที่ควรนำมาเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ โรงเรียนที่มีนักเรียนออกกลางคันให้สามารถหาแนวทางป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

1.1 ด้านสภาพชุมชน

1.1.1 โรงเรียนควรร่วมมือกับชุมชนเสริมสร้างอาชีพให้กับผู้ปกครองนักเรียน ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กีฬา งานวันเด็ก ร่วมกับชุมชน

1.1.2 รัฐควรจัดหามาตรการให้ความช่วยเหลือ ชุมชนที่มีนักเรียนออกกลางคัน ให้มีการจัดหาอาชีพให้ผู้ปกครองทำเป็นหลักแหล่ง

1.1.3 ให้สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนให้สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนจัดประชุม และพบปะกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านสภาพโรงเรียน

1.2.1 โรงเรียนควรมีการประสานกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

1.2.2 ควรจัดหาทุนการศึกษาสำหรับเด็กที่ยากจน ขาดผู้อุปการะ และเรียนดี ศึกษาคดีเป็นรายกรณี ประสานงานกับหน่วยอื่น ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือ

1.2.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดึงดูดความสนใจและให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

1.3 ด้านสภาพครอบครัวนักเรียน

1.3.1 ผู้ปกครองควรร่วมมือกับสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อแก้ปัญหาเด็ก ผู้ปกครองควร ใส่ใจและให้คำปรึกษาเมื่อเด็กมีปัญหา สนับสนุนให้ลูกได้เรียนตามความชอบ และความสามารถให้มีการจัดหาอาชีพหรือจัดแนะแนวอาชีพให้ผู้ปกครองเพื่อที่จะมีอาชีพที่เป็นหลักแหล่ง

1.3.2 ควรร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามการเรียนของลูก เป็นผู้สนับสนุนให้ลูกได้เรียนตามความสามารถ เป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับลูก แนะนำให้ประพฤติแต่ในสิ่งที่ดี

1.4 ด้านตัวนักเรียน

1.4.1 เมื่อพบเด็กที่เข้าเกณฑ์ออกกลางคัน ควรหามาตรการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน เมื่อเด็กทำความผิด ควรพิจารณาถึงสาเหตุ และบทลงโทษด้วยความเมตตาและมีเหตุผล ทุกฝ่ายควรร่วมมือชี้แนะเด็กให้มีการตัดสินใจเลือกประพฤติตนในทางที่ถูกกฎ ระเบียบของสังคม

1.4.2 ให้มีการจัดหาแหล่งทุนการศึกษาให้มากขึ้น ส่งเสริมการทำงานของนักเรียน เพื่อเป็นการหารายได้พิเศษระหว่างเรียน ให้มีบริการจัดสรรเงินกู้-ยืม เพื่อการศึกษา โดยให้นักเรียนเข้าถึงได้ง่ายมีความสะดวก และรวดเร็ว

1.4.3 ให้มีการเสริมสร้างคุณลักษณะของนักเรียน ให้มีทักษะ ให้มีสมรรถนะ สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย รวมถึงการประกอบอาชีพอิสระได้มากขึ้น มีการระดมความคิดเห็นจากศิษย์เก่า เกี่ยวกับปัญหาในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อหาทางแก้ไข ในการรับนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนในทุกชั้นปี

2.2 ควรมีการติดตามว่านักเรียนที่ออกกลางคันได้กลับเข้ามาศึกษาต่ออีกหรือไม่

2.3 ควรมีการศึกษาโดยใช้เครื่องมือในการวิจัยอื่น ๆ ด้วย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อให้เกิดความคิดเห็นที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2.4 การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษกรณีนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต อาทิ นักเรียนที่ได้รับรางวัลต่างๆ เช่นนักเรียนที่เป็นผู้นำชุมชน หรือนักเรียนที่ได้รับรางวัลมารยาทงาม เพื่อศึกษาถึงการอบรมเลี้ยงดู การขัดเกลาทางสังคม สิ่งแวดล้อมที่นักเรียนเหล่านี้เติบโตขึ้นมาซึ่งเป็นไปได้ว่านักเรียนเหล่านี้มีครอบครัวเป็นแรงสนับสนุนให้ทำในสิ่งที่ตนถนัดหรือแม้ว่าครอบครัวจะไม่สนับสนุนนักเรียนมีแรงจูงใจอย่างไรจึงประสบความสำเร็จในชีวิตได้

2.5 จากผลการศึกษาทำให้ทราบถึงสภาพการออกกลางคันของนักเรียน ผู้บริหารควรนำข้อมูลที่ได้ไปกำหนด นโยบาย เป้าหมาย ทิศทางในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีแนวโน้มออกกลางคัน

2.6 ผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน ซึ่งมีอยู่ 4 ด้าน คือด้านตัวนักเรียน ด้านสภาพโรงเรียน และด้านครอบครัวนักเรียน และด้านชุมชน โดยในการศึกษาครั้งต่อไป จึงควรมีการศึกษาในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากสี่ด้านนี้

2.7 ควรมีการศึกษการออกกลางคันของนักเรียนในพื้นที่อื่น ๆ นอกจากสถานศึกษาที่สังกัด เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุการออกกลางคัน จะได้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา นักเรียนที่มีแนวโน้มการออกกลางคัน

2.8 ควรศึกษาว่าเหตุผลใดนักเรียนชายจึงออกกลางคันมากกว่านักเรียนหญิง

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2545). ข้อมูลสารสนเทศ ประจำปีการศึกษา 2545. กรุงเทพฯ :
กรมสามัญศึกษา.
- กฤษณพงศ์ พุศระกุล. (2550, กรกฎาคม-ธันวาคม) “รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหา
อาชญากรรมของเด็กเร่ร่อน”. วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. 15(2) : 1-2.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2549). เด็กออกกลางคัน ปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข. ค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม
2551, จาก <http://www.vcharkarn.com/varticle/18974>.
- กเชนทร์ เชื้อสีดา.(2540). การปฏิบัติงานตามโครงสร้างและระบบของงานแผนงานใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. อุดສຳນາ.
- จรูญ วิรุฬรัตน์.(2520). สาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนของระดับมัธยมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดສຳນາ.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนทิพย์. (2530, กุมภาพันธ์-มีนาคม) “บทสังเคราะห์องค์กำหนดประสิทธิผล
ของโรงเรียน.” ข่าวสารการวิจัย. 10 (3) : 3-8.
- นิพนธ์ เจริญพงษ์. (2532). องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนต่อหรือไม่เรียนต่อระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดกำแพงเพชร.
ปริญญาานิพนธ์ คศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. อุดສຳນາ.
- นิภา รักษา. (2545). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ
บุรีรัมย์. อุดສຳນາ.
- บรรจบ คำคุณ.(2532). สภาพและปัญหาในการดำเนินงานการขยายโอกาสทางการศึกษาตาม
มาตรการในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อุดສຳນາ.

- บุรุษ งามจิตร. (2540). การออกกลางคันของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดราชบุรี.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศิลปาคร. อุดรธานี.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์
 บูริรัมย์ : ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
- ประเสริฐ แก้วเพชร. (2527). การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียนที่จบ
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ก.ม.
 (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดรธานี.
- ปรีชา กันธิยะ. (2537). วิเคราะห์แนวคิดและนโยบายของรัฐและความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับ
 การขยายนโยบายทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
 เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อุดรธานี.
- ปรีชา กัลยา. (2544). ความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 โครงการนำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
 ประถมศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ก.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. อุดรธานี.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2543). บันทึกปลัดกระทรวงศึกษาธิการ การศึกษาภาคบังคับเก้าปี.
 กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- มนัส แก้วพิทักษ์. (2538). การศึกษาปัญหาการดำเนินการขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี
 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 4. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มัย สุขเยี่ยม. (2543). ความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้ปกครองเกี่ยวกับสาเหตุการขาดเรียน
 การออกกลางคันของนักเรียนในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย กรุงเทพมหานคร.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดรธานี.
- ละเอียด สิงห์สุวรรณ. (2537). โอกาสทางการศึกษาหลังจบระดับประถมศึกษาของเยาวชนชนบท
 ในภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การศึกษานอกระบบ). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อุดรธานี.

- ลำเพย สนธิ.(2539). การศึกษาปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประอมแห่งชาติภาคกลาง.วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- วิทยากร เชียงกุล. (2549). รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2547/2548 รากเหง้าของปัญหาและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ : วิ ทิ ซี คอมมิวนิเคชัน.
- วิริญญ์บิคร วัฒนา. (2544). มาสโลว์กับการจัดการ.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศิลป์สยามบรรณภัณฑ์ และการพิมพ์.
- วีณา นันทพันธาวาทย์. (2544, กรกฎาคม-กันยายน). “สิทธิเด็กในการศึกษา,” คณะกรรมการ แห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ. 33(3) : 21-24.
- วีระ กางรัมย์. (2544). สภาพการบริหารการประกันโอกาสการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประอมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. อัดสำเนา.
- ศิริ วรศิริ. (2531). สํารวจภาวะการศึกษาของประชากรในแหล่งชุมชนหนาแน่นบริเวณบ่อนไก่ ตำบลลุมพินี จังหวัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ศิริชัย กาญจนวาตี. (2520). องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการออกกลางคันและการสอบตกซ้ำชั้น ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สาธิต สันทัด. (2537). สาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อแก้ปัญหาความยากจนในชนบท วิทยาลัยเกษตรกรรมราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร. อัดสำเนา.
- สิทธิพร ประวัตรุ่งเรือง. (2545) . ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคัน. ค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2551, จาก <http://www.northbkk.ac.th/qa/qa2007>.
- สำนักงานการประอมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. (2545). แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2545. บุรีรัมย์ : สำนักงานการประอมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์.

- .(2540). ผลการดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2533-2539. บุรีรัมย์ : สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดบุรีรัมย์.
- .(2545). ข้อมูลทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2545. บุรีรัมย์ : สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดบุรีรัมย์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. (2546) รายงานข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา. บุรีรัมย์ :
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 . (2551). รายงานสถิติการออกกลางคันของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 :
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2532) รายงานการติดตามผลการพัฒนา
การศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา เรื่อง ความเสมอภาคการศึกษา กรุงเทพฯ. สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- . (2533). รายงานการสัมมนาเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการประถมศึกษาโดยการลดความ
สูญเปล่าทางการศึกษา 30-31 กรกฎาคม 2533. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ.
- . (2542). รายงานผลการศึกษา เรื่องการออกกลางคันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- . (2543). เด็กออกกลางคัน มหันตภัยอันใหญ่หลวง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- . (2544) ข้อมูลสารสนเทศ 2544. กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ.
- . (2545). รายงานการประเมินผลการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 8
(พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.(ร.ส.พ.).
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2532). รายงานผลการศึกษา เรื่องการออกกลางคัน
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2542). รายงานผลการศึกษา เรื่องการออกกลางคัน
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2550). รายงานผลการศึกษา เรื่องการออกกลางคัน
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สำนักงาน โขบายและแผนการศึกษา. (2540). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2535). รายงานการประเมินผลโครงการนำร่องขยายโอกาส
ทางการศึกษาภาคบังคับจากระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 3 ปี. กรุงเทพฯ : ที.พี.พรินท์.
- (2540). รายงานผลการศึกษา เรื่องการออกกลางคันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2542). รายงานการวิจัย เรื่อง การสูญเสียทางเศรษฐกิจ : ผลกระทบจากการออกกลางคัน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2550) รายงานการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาประเทศของรัฐบาล.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. (2545) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
ปีการศึกษา 2545. บุรีรัมย์ : สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์.
- สุกัญญา ไพศาลธรรม. (2538). ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการมีคุณภาพชีวิตของประชาชน
ในชนบทในจังหวัดนครราชสีมา. (ซีดี-รอม). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(การวิจัยประชากร
และสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุจิตรา พรหมนุชาธิป. (2545, สิงหาคม). การประยุกต์ใช้ทฤษฎีของอับราฮัม ฮาโรลด์ มาสโลว์
ในการศึกษา. วิชาการ, 5(8), 39-44.

- สุนี จันสกุล. (2538) การสำรวจปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง. (ซีดี-รอม). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อารัญ แก้วอุครศรี. (2542). ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. อัดสำเนา.
- Allen. T.W. (1990, March). "Middle Grade at-Risk Students and High Achieving Students' Perceptings of Effective Schools Factors Related to Dropping Out Of School." **Dissertation Abstracts International**. 51 (9) : 2933-A.
- Catterall, (1986). "Service Quality and Student Satisfaction : A Case Study of Public Higher Education Intitutions. **International Educational Research Journal**. 1(3) : 147-148.
- Coleman, J.S., & Hoffer, T. (1996). **Public and Private High Schools : Impact on Communities**. New York : Basic Books.
- Davis, W.E , & McCual, E.J.(1991) **The Emerging Crisis : Current and Projected Status of Children in the United States**. Augusta, Me : Main State Department of Education.
- Ferguson, R.F (1991). "Paying for Public Education : New Evidence on How and Why Money Matters." **Harward Journal on Legislation**. 28 (2) : 466-490.
- Guzman, R. (2001). **Examining the Structural Roots of Achievement Disparities in Guatemalan Primary Schools**. Doctoral Dissertation, New York University. Available from: UMI ProQuest Digital Dissertation, (UMI Order No. 3439459).
- Hains, S.L. (2001, July). "An Emerging Voice : A Study Using Traditional Aboriginal Research Methodes Drop out to School." **Dissertarion Abstracts International**. DOI-B 63/01 : 588.

- Hall, C. J. (2001). **An Analysis of Indicators and Factors Used by Adults Students**. Doctoral Dissertation, Wichita State University. Available from: UMI ProQuest Digital Dissertation, (UMI Order No. 3189237).
- Helge, D (1991). **A National Study Regarding at-Risk Students**. Bellingham : WA Western Washington University.
- Howe, K.T. (1997). **Understanding of Equal Educational Opportunity Social Justice, Democracy, and Schooling**. New York : Teachers College Press. Available : ERIC CD-ROM, NO. ED 409393.
- Lee, B. W. (2002). **Local Students' Perspectives towards Pedagogy: The Dropping Out of Schools Affect in the Undergraduate Classroom**. Doctoral Dissertation, The University of Texas at Austin. Available from: UMI ProQuest Digital Dissertation, (UMI Order No. 3107399).
- McCaul, E.J. et al. (1992). "Cosequences of Dropping out of School : Finding from High School." **Journal of Educational Research**. 85 (4) : 198-207.
- Moffit, L. (1981). "Recommendations for Students tude and Accommdations : Implication of Consistency." **Remeclial and Special Education**. 28(4) : 152-156.
- Sherman, A. (1992). **Falling by the Wayside : Children in Rural America**. Washington, DC : Children Defense Fund.
- Susan, L. (2001). **A Quasi-experimental Study of Adolescent Dropping Out the School**. Doctoral Dissertation, Oakland University. Available from: UMI ProQuest Digital Dissertation, (UMI Order No. 3401331).
- Texas Education Agency, Austin. (1999). **Report on Publics School Dropouts, 1997-1998**, Texas : Numeric – or – Quantitarive - Data (110), Reports Descriptive(141)

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
จ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณประเทือง กัณหาทิพย์

ด้วย นางนุชศุดา ละมัยกุล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเด็กออกกลางคันระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๓ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คย ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสมพงษ์ การะเกด

ด้วย นางนุชศุภา ละมัยกุล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเด็กออกกลางคันระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๓ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๘ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณธวัชชัย คีสระวินิจ

ด้วย นางนุชสุดา ละมัยกุล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเด็กออกกลางคันระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต ๓ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยและแนวทางแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุัรรัมย์ เขต 3

โดย

นางนุชสุดา ละมัยกุล

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณเฑีต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง
ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามในการวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ข้อมูลที่ได้จะเก็บเป็นความลับผู้วิจัยต้องการวิเคราะห์ปัจจัยในภาพรวมเท่านั้น จึงไม่มีผลกระทบต่อการใช้ปฏิบัติหน้าที่ราชการแต่ประการใด

2. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ตอนที่ 3 แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นที่เป็นจริงสำหรับท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 30 – 40 ปี

() 41 – 50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

3. ตำแหน่ง

() ครู

() ผู้บริหารสถานศึกษา

4. สถานภาพของโรงเรียน

() โรงเรียนมัธยมศึกษาเดิม

() โรงเรียนขยายโอกาส

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นที่เป็นจริงสำหรับท่านมากที่สุด

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	1. ปัจจัยด้านสภาพชุมชน					
1.	ครอบครัวภายในชุมชนมีการย้ายถิ่นเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....
2.	ครอบครัวส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรจำเป็นต้องให้บุตรธิดาช่วยงานนักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....
3.	ในชุมชนไม่มีสถานประกอบการที่เอื้อต่อการหารายได้ผู้ปกครองจึงต้องไปประกอบอาชีพอยู่ที่อื่น.....
4.	ครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้น้อยส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....
5.	ในชุมชนมีเด็กที่ไม่ได้เรียนและรวมตัวกันก่อปัญหาให้กับชุมชน.....
6.	คนในชุมชนของนักเรียนมีระดับการศึกษาต่ำกว่าขั้นพื้นฐานจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....
7.	ในชุมชนของนักเรียนไม่มีกิจกรรมพัฒนาเยาวชนเกี่ยวกับ การอบรมอาชีพ การแข่งขันกีฬา กลุ่มอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น.....
8.	ชุมชนของนักเรียนไม่มีการยอมรับวัฒนธรรมภายนอกจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....
9.	สภาพแวดล้อมในชุมชนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ไม่มีห้องสมุดศึกษาค้นคว้า นักเรียนขาดแหล่งเรียนรู้จึงส่งผลให้นักเรียนออกกลางคัน.....

ข้อที่	ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
10.	ในชุมชนมีแหล่งมั่วสุม สถานเริงรมย์ ร้านจำหน่ายสุรา ร้านเกมส์นักเรียนจึงขาดความรู้ความเข้าใจจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....
11.	ชุมชนมีบริการสาธารณสุขไม่เพียงพอนักเรียนจึงต้องออกจากภายนอกทำให้นักเรียนออกกลางคัน.....
12.	ชุมชนของนักเรียนอยู่ห่างจากโรงเรียนไม่สะดวกในการเดินทางจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....
	2. ปัจจัยด้านสภาพโรงเรียน					
13.	สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนออกกลางคัน.....
14.	อาคารสถานที่ ห้องเรียน ไม่เพียงพอและไม่ส่งเสริมต่อการเรียนการสอน.....
15.	โรงเรียนจัดสวัสดิการ การบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่พักผ่อนหย่อนใจไม่เพียงพอต่อนักเรียน.....
16.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เหมาะสมและไม่สร้างความสนใจของผู้เรียน.....
17.	หลักสูตรและรูปแบบการสอนขาดความคล่องตัวไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น.....
18.	โรงเรียนไม่จัดระบบติดตามและเฝ้าระวังนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย ๆ อย่างจริงจัง.....
19.	โรงเรียนไม่จัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนจบมาเพื่อประกอบอาชีพ.....
20.	โรงเรียนมีห้องคอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอกับนักเรียน.....
21.	การจัดสรรทุนการศึกษาที่จัดให้นักเรียนยังไม่ถึงเด็กกลุ่มเป้าหมายอย่างเพียงพอ.....
22.	การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อแก้ปัญหานักเรียนเป็นรายกรณียังไม่ทั่วถึงและครอบคลุมนักเรียนทุกคน.....
23.	นักเรียน ผู้ปกครอง ไม่มีโอกาสร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอนกับโรงเรียน.....

ข้อที่	ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
24.	คณะกรรมการสถานศึกษาฯ ยังไม่มีส่วนช่วยเหลือ การจัดการเรียนการสอน เช่น จัดหาทุน หาสื่อการสอน. 3. ปัจจัยด้านสภาพครอบครัวนักเรียน					
25.	ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท ต่อเดือนและ รับภาระเลี้ยงดูนักเรียนเพียงลำพัง.....					
26.	ครอบครัวต้องการให้นักเรียนออกไปช่วยทำงานและหา รายได้เลี้ยงครอบครัว.....					
27.	ผู้ปกครองไม่มีอาชีพที่แน่นอนย้ายที่อยู่อาศัยบ่อย นักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....					
28.	ผู้ปกครองไม่มีความรู้ไม่มีการวางแผนด้านการศึกษา ของบุตรนักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....					
29.	ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมด้านการศึกษาแต่เน้นการหารายได้ จึงต้องออกกลางคัน.....					
30.	ผู้ปกครองไม่ทราบถึงปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนจึง ต้องออกกลางคัน.....					
31.	นักเรียนอาศัยอยู่กับญาติ ไม่มีบิดา มารดาดูแลจึงเป็น ปัจจัยให้นักเรียนออกกลางคัน					
32.	ลักษณะครอบครัวของนักเรียนเป็นครอบครัวขยายขาด ความเข้าใจใส่ดูแล จึงเป็นปัจจัยให้นักเรียนออกกลางคัน					
33.	ครอบครัวมีปัญหา บิดา มารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ นักเรียนขาดความรักความอบอุ่นจึงเป็นปัจจัยให้นักเรียน ออกกลางคัน.....					
34.	สภาพแวดล้อมภายในบ้านนักเรียน ไม่ส่งเสริมการเรียน ของนักเรียน เช่น สกปรก มีกลิ่นเหม็น หรือมีสภาพบ้าน ที่ไม่มั่นคงถาวร..... 4. ปัจจัยด้านตัวนักเรียน					
35.	นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อ โรงเรียน เบื่อหน่ายต่อการเรียน					
36.	นักเรียนมีปัญหาในด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครู และเพื่อนทำให้ไม่อยากเรียน.....					

ข้อที่	ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
37.	นักเรียนทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียนเป็นประจำ เช่น การมาโรงเรียนสาย แต่งกายไม่ถูกระเบียบ เป็นต้น.....
38.	นักเรียนที่ออกกลางคันมีปัญหาด้านสติปัญญาเรียนไม่ทันเพื่อน.....
39.	นักเรียนที่ออกกลางคันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำ ส่งผลต่อการเรียน ดิถ 0 , ร, มส ในหลายวิชา.....
40.	นักเรียนใช้เวลาว่างไปในการดูโทรทัศน์ เล่นเกมส์ คุยโทรศัพท์ มากกว่าอ่านหนังสือส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....
41.	นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูกำหนดได้.....
42.	นักเรียนที่ออกกลางคันคบเพื่อนที่อยู่นอก โรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มที่มีปัญหาทางสังคม.....
43.	นักเรียนที่ออกกลางคันถูกเพื่อนรังแกบ่อยครั้งจึงกลัวทำให้ไม่อยากมาเรียน.....
44.	การมีเพศสัมพันธ์ก่อนเรียนจบและยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน.....
45.	นักเรียนเป็นหนุ่มสาวกว่าวัยต้องการออกจากโรงเรียนไปแต่งงาน.....
46.	นักเรียนย้ายตามผู้ปกครองไปอยู่ถิ่นอื่น โดยไม่แจ้งออกจากโรงเรียนหรือติดต่อไม่ได้ว่าไปเรียนที่อื่น.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางนุชสุตา ตะมัยกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาคผนวก ค

คำอ่านจําแนกของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ข้อ	ข้อความ	t-test for Equality of Mean	
		t	Sig (2 tailed)
1. ปัจจัยด้านสภาพชุมชน			
1.	ครอบครัวภายในชุมชนมีการย้ายถิ่นเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	-2.550	0.000
2.	ครอบครัวส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรจำเป็นต้องให้บุตรธิดาช่วยงานนักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....	-3.578	0.001
3.	ในชุมชนไม่มีสถานประกอบการที่เอื้อต่อการหารายได้ ผู้ปกครองจึงต้องไปประกอบอาชีพอยู่ที่อื่น.....	-2.824	0.009
4.	ครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้น้อยส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	-2.550	0.017
5.	ในชุมชนมีเด็กที่ไม่ได้เรียนและรวมตัวกันก่อปัญหาให้กับชุมชน.	-2.269	0.031
6.	คนในชุมชนของนักเรียนมีระดับการศึกษาต่ำกว่าขั้นพื้นฐานจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	-2.301	0.029
7.	ในชุมชนของนักเรียนไม่มีกิจกรรมพัฒนาเยาวชนเกี่ยวกับ การอบรมอาชีพ การแข่งขันกีฬา กลุ่มอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น.....	-2.543	0.017
8.	ชุมชนของนักเรียนไม่มีการยอมรับวัฒนธรรมภายนอกจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	-3.500	0.002
9.	สภาพแวดล้อมในชุมชนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ไม่มีห้องสมุดศึกษาค้นคว้า นักเรียนขาดแหล่งเรียนรู้จึงส่งผลให้นักเรียนออกกลางคัน.....	-2.683	0.012
10.	ในชุมชนมีแหล่งมั่วสุม สถานเริงรมย์ ร้านจำหน่ายสุรา ร้านเกมส์นักเรียนจึงขาดความรู้ความเข้าใจจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	-4.036	0.000
11.	ชุมชนมีบริการสาธารณสุขไม่เพียงพอให้นักเรียนจึงต้องออกจากภายนอกทำให้นักเรียนออกกลางคัน.....	-3.691	0.002
12.	ชุมชนของนักเรียนอยู่ห่างจากโรงเรียนไม่สะดวกในการเดินทางจึงส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคัน.....	-4.090	0.000

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	t-test for Equality of Mean	
		t	Sig (2 tailed)
2. ปัจจัยด้านสภาพโรงเรียน			
13.	สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนออกกลางคัน.....	-4.675	0.000
14.	อาคารสถานที่ ห้องเรียนไม่เพียงพอและไม่ส่งเสริมต่อการเรียนการสอน.....	-3.251	0.003
15.	โรงเรียนจัดสวัสดิการ การบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่พักผ่อนหย่อนใจไม่เพียงพอต่อนักเรียน.....	-5.048	0.000
16.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เหมาะสมและไม่สร้างความสนใจของผู้เรียน.....	-3.532	0.001
17.	หลักสูตรและรูปแบบการสอนขาดความคล่องตัวไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น.....	-4.279	0.000
18.	โรงเรียนไม่จัดระบบติดตามและเฝ้าระวังนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย ๆ อย่างจริงจัง.....	-4.298	0.000
19.	โรงเรียนไม่จัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนจบมาเพื่อประกอบอาชีพ.....	-4.279	0.000
20.	โรงเรียนมีห้องคอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอแก่นักเรียน.....	-4.743	0.000
21.	การจัดสรรทุนการศึกษาที่จัดให้นักเรียนยังไม่ถึงเด็กกลุ่มเป้าหมายอย่างเพียงพอ.....	-3.691	0.001
22.	การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อแก้ปัญหานักเรียนเป็นรายกรณียังไม่ทั่วถึงและครอบคลุมนักเรียนทุกคน.....	-5.916	0.000
23.	นักเรียน ผู้ปกครอง ไม่มีโอกาสร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอนกับโรงเรียน.....	-5.137	0.000
24.	คณะกรรมการสถานศึกษาฯ ยังไม่มีส่วนช่วยเหลือการจัดการเรียนการสอน เช่น จัดหาทุน หาสื่อการสอน.....	-4.525	0.000

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	t-test for Equality of Mean	
		t	Sig (2 tailed)
3. ปัจจัยด้านสภาพครอบครัวนักเรียน			
25.	ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท ต่อเดือนและรับภาระเลี้ยงดูนักเรียนเพียงลำพัง.....	-3.595	0.001
26.	ครอบครัวต้องการให้นักเรียนออกไปช่วยทำงานและหารายได้เลี้ยงครอบครัว.....	-3.389	0.002
27.	ผู้ปกครองไม่มีอาชีพที่แน่นอนย้ายที่อยู่อาศัยบ่อยนักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....	-3.756	0.001
28.	ผู้ปกครองไม่มีความรู้ไม่มีการวางแผนด้านการศึกษาของบุตรนักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....	-4.432	0.000
29.	ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมด้านการศึกษาแต่เน้นการหารายได้จึงต้องออกกลางคัน.....	-6.070	0.000
30.	ผู้ปกครองไม่ทราบถึงปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนจึงต้องออกกลางคัน.....	-6.839	0.000
31.	นักเรียนอาศัยอยู่กับญาติ ไม่มีบิดา มารดาดูแลจึงเป็นปัจจัยให้นักเรียนออกกลางคัน	-5.421	0.000
32.	ลักษณะครอบครัวของนักเรียนเป็นครอบครัวขยายขาดความเข้าใจใส่ดูแล จึงเป็นปัจจัยให้นักเรียนออกกลางคัน.....	-6.070	0.000
33.	ครอบครัวมีปัญหา บิดา มารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ นักเรียนขาดความรักความอบอุ่นจึงเป็นปัจจัยให้นักเรียนออกกลางคัน....	-4.768	0.000
34.	สภาพแวดล้อมภายในบ้านนักเรียนไม่ส่งเสริมการเรียนของนักเรียน เช่น ศึกปรก มีกลิ่นเหม็น หรือมีสภาพบ้านที่ไม่มั่นคงถาวร.....	-5.324	0.000

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	t-test for Equality of Mean	
		t	Sig (2 tailed)
4. ปัจจัยด้านตัวนักเรียน			
35.	นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน เมื่อหน่วยต่อการเรียน.....	-5.172	0.000
36.	นักเรียนมีปัญหาในด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครู และเพื่อนทำให้ไม่อยากเรียน.....	-6.070	0.000
37.	นักเรียนทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียนเป็นประจำ เช่น การมาโรงเรียนสาย แต่งกายไม่ถูกระเบียบ เป็นต้น.....	-4.856	0.000
38.	นักเรียนที่ออกกลางคันมีปัญหาด้านสติปัญญาเรียนไม่ทันเพื่อน.	-5.906	0.017
39.	นักเรียนที่ออกกลางคันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำส่งผลต่อการเรียน คิด 0 , ร, มส ในหลายวิชา.....	-3.532	0.001
40.	นักเรียนใช้เวลาว่างไปในการดูโทรทัศน์ เล่นเกมส์ คุยโทรศัพท์ มากกว่าอ่านหนังสือมักเป็นนักเรียนที่ออกกลางคัน.....	-4.279	0.000
41.	นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูกำหนดได้.....	-4.298	0.000
42.	นักเรียนที่ออกกลางคันคบเพื่อนที่อยู่นอกโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มที่มีปัญหาทางสังคม.....	-4.279	0.000
43.	นักเรียนที่ออกกลางคันถูกเพื่อนรังแกบ่อยครั้งจึงกลัวทำให้ไม่อยากมาเรียน.....	-4.743	0.000
44.	การมีเพศสัมพันธ์ก่อนเรียนจบและยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน.....	-3.756	0.001
45.	นักเรียนเป็นหนุ่มสาวกว่าวัยต้องการออกจากโรงเรียนไปแต่งงาน.....	-4.432	0.000
46.	นักเรียนย้ายตามผู้ปกครองไปอยู่ถิ่นอื่น โดยไม่แจ้งออกจากโรงเรียนหรือติดต่อไม่ได้ว่าไปเรียนที่อื่น.....	-5.048	0.000

มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Ramkhamhaeng University

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

	N of			
Statistics for	Mean	Variance	Std. Deviation	Variables
SCALE	141.43	673.564	25.6953	46

Reliability Coefficients

N of Case = 30 N of items = 46

Alpha = .9851

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางนุชสุตา ละมัยกุล
วัน เดือน ปี เกิด	4 กันยายน 2523
สถานที่เกิด	ตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	49 ถนนพญาคำคิน ตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ 31110
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อันดับ คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล ๑) อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ 31110
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2542 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2545 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พ.ศ. 2554 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์